

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ АГРАРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

**КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
ТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

**Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної
студентської конференції**

**"ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ"**

**24 квітня
Київ – 2017**

УДК 338.43.01/.01 (075.8)

ББК 65.32я73

П 21

Затверджено та рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради факультету аграрного менеджменту (протокол № 16 від 22 травня 2017 р.).

Редакційна колегія:

Галушко В.П. – д.е.н., проф., завідувач кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, голова оргкомітету; **Маєрс В.** – проф., директор міжнародних програм Коледжу сільського господарства та природних ресурсів, почесний професор факультету сільськогосподарських наук та прикладної економіки університету Міссурі (США), співголова оргкомітету; **Останчук А.Д.** – к.е.н., доц., декан факультету аграрного менеджменту, співголова оргкомітету; **Шнібергер К.** – проф., координатор міжнародних програм Коледжу сільського господарства та природних ресурсів університету Міссурі; **Чорний Г.М.** – д.е.н., професор кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності; **Діброва Л.В.** – к.е.н., доцент кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності; **Ковтун О.А.** – к.е.н., доцент кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності; **Костюк О.Д.** – к.е.н., доцент кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності; **Передерій Н.О.** – к.е.н., доцент кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності; **Файчук О.М.** – к.е.н., доцент кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності; **Мищенко І.А.** – к.е.н., доцент кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності; **Кузьменко С.В.** – к.е.н., доцент кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності; **Кирилюк Д.О.** – к.е.н., старший викладач кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності; **Денисенко Л.С.** – к.е.н., старший викладач кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності.

П 21 "Перспективи розвитку аграрного сектору України в умовах глобалізаційних викликів": матеріали Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції (м.Київ, 24 квітня 2017 р.). – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2017. – 133 с.

У збірнику представлено матеріали доповідей Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції «Перспективи розвитку аграрного сектору України в умовах глобалізаційних викликів» (24 квітня 2017 р., м. Київ). Досліджено проблеми управління зовнішньоекономічною діяльністю українських підприємств агропродовольчого сектору економіки, кон'юнктури глобальних ринків сільськогосподарських товарів, управління міжнародною конкурентоспроможністю вітчизняного продовольства та інші питання розвитку аграрного сектору в умовах глобалізації.

Відповідальність за достовірність поданої інформації несуть автори матеріалів.

© Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності факультет аграрного менеджменту, НУБіП України, 2017

© Автори, 2017.

ЗМІСТ

ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВ ХУТРОВОГО ЗВІРІВНИЦТВА Середа К.В., студентка ОС «Бакалавр», Файчук О.М., к.е.н., доцент	6
ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЗЕРНОВОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Турчанівська О.О., студентка ОС «Бакалавр», Денисенко Л.С., к.е.н., ст. викладач	8
DETERMINANTS OF THE GROWTH OF THE GRAIN MARKET IN UKRAINE Dibrova M.A., master student, Dibrova L.M., PhD, associate professor	10
ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ З ЄС М'ЯСОМ І М'ЯСНОЮ ПРОДУКЦІЄЮ Никоненко К.М., студентка ОС «Бакалавр», Файчук О.М., к.е.н., доцент	13
КОН'ЮНКТУРА СВІТОВОГО РИНКУ КУКУРУДЗИ ТА МІСЦЕ УКРАЇНИ НА НЬОМУ Дзівиткевич О.О., студентка ОС «Бакалавр», Міщенко І.А., к.е.н, доцент	15
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРІВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ Тищенко О.М. студентка ОС «Магістр», Кроп П.Б.- к.е.н., доцент	18
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА СОЇ ТА ПРОДУКЦІЇ ЇЇ ПЕРЕРОБКИ В УКРАЇНІ, А ТАКОЖ ВИХІД НА СВІТОВИЙ РИНОК. Федченко Н.А., студентка ОС «Бакалавр», Міщенко І.А., к.е.н, доцент	20
ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗИ БДЖІЛЬНИЦТВА В УКРАЇНІ Медведева І., студентка ОС «Магістр», Голомша Н.Є., к.е.н, доцент	22
DEVELOPMENT STRATEGY OF UKRAINIAN AGRICULTURE IN CONTEXT OF GLOBALIZATION CHALLENGES Ryabchenko A.V., student, Kyrylyuk D. O., PhD in Economics, Senior Lecturer	27
ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ Халявко Д.М., студент ОС «Магістр», Кудінова І.П., к.е.н., доцент	28
THE MISSION OF UKRAINIAN AGRICULTURE Ryabtun G.I., student, Kyryliuk D.O., PhD in Economics, Senior Lecturer	30
EXPORT POTENTIAL OF UKRAINIAN GRAIN INDUSTRY IN TERMS OF GLOBALIZATION Didkivska O.O, student, Dmytro Kyryliuk, PhD in Economics, Senior Lecturer	33
СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Гвоздь С.М., студент ОС «Магістр», Кузьменко С.В., к.е.н., доцент	36
КОН'ЮНКТУРА СВІТОВОГО РИНКУ НАСІННЯ СОНЯШНИКУ Онищук О.І., студент ОС «Бакалавр», Кузьменко С.В., к.е.н., доцент	38
УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА Лисак Ю.Р., студентка ОС «Магістр», Кузьменко С.В., к.е.н., доцент	40
POVERTY AS AN ECONOMIC PROBLEM IN UKRAINE Тарасюк І.Ю., студентка ОС «Бакалавр», Кірейцева О.В., к.е.н., доцент	42
ПРОБЛЕМА ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В АГРОПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС УКРАЇНИ Міняйло В.М. студентка ОС «Бакалавр», Кирилюк Д.О., к.е.н., старший викладач	44
ІНФЛЯЦІЯ, ЇЇ ШКІДЛИВИЙ ТА ПОЗИТИВНИЙ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ. МЕТОДИ РЕГУЛЮВАННЯ ІНФЛЯЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ Намазило А.О., студентка ОС «Бакалавр», Кірейцева О.В., к.е.н., доцент	47

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ УНІВЕРСИТЕТУ	
Д. Д. Лавінська, студентка ОС «Магістр», О. А. Ковтун, к.е.н., доцент	49
КОН'ЮНКТУРА СВІТОВОГО РИНКУ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР	
Сазонов А.А., студент ОС «Магістр», Кузьменко С.В., к.е.н., доцент	52
КОН'ЮНКТУРА СВІТОВОГО РИНКУ РІПАКУ	
Фертюк В.С., студент ОС «Бакалавр», Кузьменко С.В., к.е.н., доцент	55
РОЗВИТОК КЛАСТЕРІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	
Іванчикова Н.О. студентка ОС «Бакалавр», Діброва Л.В., к.е.н., доцент	57
КОН'ЮНКТУРА СВІТОВОГО РИНКУ СОНЯШНИКУ	
Бегаль А.А., студентка ОС «Магістр», Діброва Л.В., к.е.н., доцент	59
УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ТА РЕНТАБЕЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	
Думка Д.В., студентка ОС «Магістр», Костюк О.Д., к.е.н., доцент	61
ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ З ЄС М'ЯСОМ ПТИЦІ	
Зайло С.П., студентка ОС «Магістр», Ковтун О.А., к.е.н., доцент	62
ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	
Петренко Т.А., студентка ОС «Магістр», Діброва Л.В. к.е.н., доцент	64
ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
Зарудницька А.М., студентка ОС «Магістр», Ковтун О.А., к.е.н., доцент	66
КОН'ЮНКТУРА СВІТОВИХ РИНКІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ	
ПРОДУКЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ СОНЯШНИКУ)	
Зінченко Н. С., студентка ОС «Магістр», Артиш В. І., к.е.н., доцент	70
УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	
Карась І.А. студентка ОС «Магістр», Кузьменко С.В., к.е.н., доцент	73
УПРАВЛІННЯ ПРОДУКТИВНІСТЮ ПРАЦІ В РОСЛИННИЦТВІ	
Киверига Р.Я, студентка ОС «Магістр», Костюк О.Д., к.е.н., доцент	74
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ	
ТОВ «ГЛОБІНСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»	
Костина Н.С., студентка ОС «Магістр», Голомша Н.Є., к.е.н., доцент	76
ЛІЗИНГ В МІЖНАРОДНІЙ КОМЕРЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	
АГРОПРОМИСЛОВИХ КОМПЛЕКСІВ	
Мальченко І.В., студентка ОС «Магістр», Артиш В.І., к.е.н., доцент	80
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	
В УМОВАХ УКРАЇНИ	
М'якота В.В., студентка ОС «Магістр», Ковтун О.А., к.е.н., доцент	82
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ РИНКУ ЗЕРНА	
Олейнич С. П., студентка ОКР «Магістр», Кирилюк Д. О., к.е.н., старший викладач	84
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ В ОРГАНІЗАЦІЇ	
Перебейнос А.С., студентка ОС «Магістр», Кузьменко С.В., к.е.н., доцент	86
РОЗВИТОК ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	
Ременюк Я. А., студентка ОС «Магістр», Артиш В. І., к.е.н., доцент	88
КОН'ЮНКТУРА РИНКУ ЦУКРУ В УКРАЇНІ ЗА УМОВ СВІТОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	
Дімітрієва Г.Я. студентка ОС «Магістр», Міщенко І.А. к.е.н, доцент	90
ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО	
УКРАЇНИ	
Рябчук В.В, студент ОС "Магістр", Файчук О.М., к.е.н, доцент	93
КОН'ЮНКТУРА НА РИНКУ ЗЕРНА В УКРАЇНІ ЗА УМОВ МІЖНАРОДНОЇ	
ІНТЕГРАЦІЇ	
Телев'як Т.І., студентка ОС «Бакалавр», Міщенко І.А., к.е.н, доцент	95

РЕГУЛЮВАННЯ ДЕМПІНГОВОГО ІМПРОТУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	97
Сокур М.Ю., студентка ОС «Магістр», Діброва Л.В., к.е.н., доцент	
УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОВИМ ВИРОБНИЦТВОМ ОВОЧІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	99
Шалена Л.В., студентка ОС «магістр», Передерій Н.О., к.е.н., доцент	
МІЖНАРОДНІ МІГРАЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	101
Курінна Д. В., студентка ОС «Бакалавр», Діброва Л.В., к.е.н., доцент	
РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВИРОБНИЦТВА ТА ЕКСПОРТУ СОЇ В УКРАЇНІ	103
Панасюк І.О., студентка ОС «Бакалавр», Діброва Л.В., к.е.н., доцент	
МІСЦЕ УКРАЇНИ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ВОЛОСЬКИХ ГОРІХІВ	105
Дерева М. А., студент ОС «Магістр», Ковтун О. А., к.е.н., доцент	
ВПЛИВ ЕМІГРАЦІЇ НА РОЗВИТОК УКРАЇНИ	108
Миргородська Д.О., студентка ОС «Бакалавр», Старченкова Н.М., ст. викладач	
КОН'ЮНКТУРА СВІТОВОГО РИНКУ СВИНИНИ	111
Вихор В.М., студент ОС «Бакалавр», Файчук О.М., к.е.н, доцент	
DEVELOPMENT OF URBAN FARMING IN TERMS OF GLOBALIZATION AND URBANIZATION	113
Акулович Ю.А., студентка ОС "Бакалавр", Міщенко І.А. к.е.н, доцент	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ ЗВІРІВНИЦТВА	115
Ніколаєнко В.О., студентка ОС «Бакалавр», Файчук О.М., к.е.н., доцент	
УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ЗЕРНОВОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	117
Липницька Т.А., студентка ОС «Магістр», Голомша О.А., к.е.н, доцент	
СУЧАСНИЙ СТАН СВІТОВОГО РИНКУ КУКУРУДЗИ	121
Асанішвілі І.Б., Ситниченко В.С., студенти ОС «Бакалавр», Діброва Л.В., к.е.н., доцент	
EUROPEAN SOYBEAN MARKET: CURRENT SITUATION, TRENDS AND UKRAINIAN PROSPECTS FOR DEVELOPMENT	124
Polina N., Student, Kovtun Elena., Dr. Assoc. Professor	
РОЛЬ ДОМОГОСПОДАРСТВА В РЕФОРМІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	126
Гайдученко Т.М., студентка ОС «Бакалавр», Гаврилюк В.П., к.е.н., доцент	

ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВ ХУТРОВОГО ЗВІРІВНИЦТВА

Середа К.В., студентка ОС «Бакалавр»
Файчук О.М., к.е.н., доцент

Хутрове звірівництво – одна із небагатьох галузей сільського господарства, яка традиційно володіє достатнім експортним потенціалом і при правильній організації здатна зайняти гідне місце на світовому ринку без значних додаткових інвестицій. Разом з тим, звірівництво має важливе значення в економіці України, забезпечуючи потреби населення хутром та виробами з нього, дієтичними м'ясними продуктами (м'ясо нутрії), легку промисловість – сировиною, виробників – доходами. Галузі притаманні певні особливості що безпосередньо впливають на організаційно – економічні і техніко – технологічні умови виробництва: сезонний характер, який обумовлений біологічними особливостями звірів та нестабільним попитом на хутро протягом року; нерівномірне використання виробничих ресурсів, складно прогнозованість чинників розвитку ринку хутрової сировини; належність продукції звірівництва до групи товарів не першої необхідності та ін. Зростаючий у світі попит на вироби з натурального хутра, можливість розширення внутрішнього та зовнішнього ринків збуту продукції обумовлює подальший розвиток галузі.

Підвищити продуктивність звірівництва можна двома шляхами: збільшити обсяги продукції і підвищити її якість. І перше, і друге призводять до однакового результату – зростання виручки і збільшення прибутку. Разом з цим, останній шлях ширше вживаний, оскільки він підвищує вартість продукції за рахунок кращого задоволення попиту. Створення товару з новими корисними властивостями дозволяє не тільки підвищити реалізаційну ціну і отримати додаткову винагороду, але й випередити конкурентів, збільшивши свою частку на ринку.

Слід зазначити, що збільшити економічну ефективність хутрового звірівництва можна досягти, діючи в таких напрямках: скорочення нераціональних затрат при виробництві продукції та зменшення втрат у процесі виробництва. Обидва відмічені шляхи призводять до зменшення собівартості продукції у виручці і збільшують частку прибутку.

У 80-ті роки Україна займала одне з провідних місць у світі з виробництва хутра. Щороку спеціалізовані господарства виробляли хутрової сировини на суму близько 35 – 40 млрд. крб., країна поставляла на міжнародні аукціони мільйони шкурок і мала від їхнього продажу значні валютні кошти.

За останні 2 роки у світі спостерігається зменшення виробництва шкурок песців, що пов'язано із труднощами їх реалізації та зниженням на них цін. Натомість, підвищення попиту на сріблясто – чорну лисицю (скандинавську) сприяло деякому збільшенню її виробництва.

Для відродження галузі звірівництва в Україні та нарощування її експортного потенціалу вітчизняними науковцями була розроблена «Програма розвитку та селекції кролівництва і звірівництва в Україні на 2005 - 2015 роки», яка передбачала збільшення поголів'я хутрових звірів, підвищення їх продуктивності та покращення якості отриманої продукції [3].

Отже, відродження та подальший розвиток галузі звірівництва у нашій державі можливий за умов вирішення та впровадження наступних економічно обґрунтованих заходів державного регулювання даного ринку, зокрема: формування та запровадження ефективної цінової, податкової, страхової, митної політики; сприяння зовнішньоекономічній діяльності виробників хутрової сировини; удосконалення механізмів кредитного забезпечення; налагодження ефективної інфраструктури збуту продукції.

Список використаних джерел:

1. Мельник Т.М. Іллегалізація сфери зовнішньої торгівлі товарами в Україні /Т.М. Мельник, Т.Л. Вишинська // Економічний часопис-XXI : зб. наук. праць. – 2014. –№ 7-8(1). –С. 44-47.

2. Україна "Експорт як панацея для української економіки" / за ред. Яна Полянська. – К. : 10 квітня 2015. – 236 с.

3. Муха В.П. Звероводство України в умовах «дикого» ринка // Кролиководство и звероводство. – 2008. - № 2. – С. 26 – 31.

УДК: 339.564:631.576.3(477)

ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЗЕРНОВОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Турчанівська О.О., студентка ОС «Бакалавр»
Денисенко Л. С., к.е.н., ст. викладач

Ринок зерна є інтегрованим ринком АПК України й володіє значним виробничим та експортним потенціалом, а значить, має реальні перспективи зміцнити свої позиції як найбільший світовий експортер.

Вагому роль у розвитку аграрного сектора економіки України займає перспективна зернова галузь. Зерно є стратегічним продуктом і барометром стану сільського господарства, важливим експортним продуктом, що має забезпечувати значні надходження валютних коштів. Протягом останніх років Україна стала одним із провідних експортерів зерна на світовому продовольчому ринку. Експорт зернових культур виконує надзвичайно важливу функцію збереження позитивного торгового балансу країни [1].

З початку 2016/17 маркетингового року Україна експортувала 32,13 млн тонн зернових. Зокрема, пшениці відправлено на експорт 14,29 млн тонн (на 15,7% більше порівняно з минулим МР), ячменю - 4,73 млн тонн (на 18,6% більше), кукурудзи - 12,94 млн тонн (практично на рівні відповідного періоду минулого сезону) [2].

Основними споживачами українського зерна залишаються країни Африки та Азії: пшениці — Єгипет, Індонезія, Індія; ячменю — Саудівська Аравія, Лівія; кукурудзи — Китай, Єгипет.

За умови формування достатніх для підтримки продовольчої безпеки країни перехідних залишків (5,6 млн тонн) та враховуючи попередні дані щодо

валового збору зерна, експортні можливості оцінено у 43,7 млн тонн, із них 16,5 млн тонн пшениці, 5,3 млн тонн ячменю та 20,9 млн тонн кукурудзи.

Згідно з даними Державної служби статистики, Україна в 2016 році зібрала 65,95 млн тонн зернових і зернобобових, що на 9,7% більше, ніж у 2015 році, і є рекордом для країни за роки незалежності [2].

Серед головних факторів, що стримують розвиток експортного потенціалу, є:

- нестабільність законодавчої бази;
- складні митні процедури;
- низький рівень розвитку фінансового сектора та ринкових інституцій.

Основним пріоритетом розвитку експортного потенціалу України та розширення присутності на міжнародних ринках є підвищення конкурентоспроможності української продукції [3].

Експортний потенціал країни – це обсяг товарів і послуг, що можуть бути вироблені у країні, і можуть бути реалізовані з максимальною вигодою для цієї країни. Він є тісно пов'язаним з конкурентоспроможністю продукції, що призначена для реалізації на світовому ринку. Для того, щоб Україна стала рівноправним членом міжнародних економічних відносин, потрібно реалізовувати заходи, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності національних підприємств на світовому ринку, а також підвищити рівень експортного потенціалу.

Список використаних джерел:

1. Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку) / Присяжнюк В. М., за ред. М. В. Присяжнюка, М. В. Зубця, П. Т. Саблука, В. Я. Меселя-Веселяка, М. М. Федорова. – К.: ННЦ ІАЕ, 2011. - 1008с
2. Експорт зернових [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.agro-business.com.ua>.
3. Експортний потенціал України: проблеми і перспективи реалізації Л. Д. Чалапко (Калник), Л. А. Перетятко, С. І. Козак; - Науковий вісник НЛТУ України. – 2016.

DETERMINANTS OF THE GROWTH OF THE GRAIN MARKET IN UKRAINE

Dibrova M.A., master student
Dibrova L.M., PhD, associate professor

The basic factor shaping the situation on the grain market is the weather. Market participants have become accustomed to the fact that a few seasons consist agro-climatic conditions which gave a negative influence on the formation of the crop. The exception did not yield and 2016, but we are talking about the negative impact, primarily on the formation of winter crops, which are laid in conditions of severe drought. In general we can say that the formation of the new season crop agro-climatic conditions provide both negative and positive effects. Another factor, since purely negative effect is the outflow of investment from Ukraine. This is due, primarily, the presence of the many risks associated with instability of the economic situation, legislative reforms and the presence of military conflict in the country. So, if on January 1, 2014, according to the State Statistics Service of Ukraine (SSSU), foreign direct investment amounted to \$ 57.06 billion., Then at the beginning of 2016 figure fell to \$ 43.37 billion. (-24%).[2] It should be noted that most of the investment spent on support activities and the development of existing assets of foreign companies located in Ukraine.

Describing the situation on the global export performance, the total revenue from the supply of Ukrainian goods to foreign markets fell from \$ 53.9 billion. In 2014 to \$ 38.1 billion. Following the results of 2015 (-29%). This proceeds from the export of grain in 2015 was \$ 6.1 billion. (16% of total export), compared to \$ 6.5 billion. Following the results of 2014 (12%). However, the reduction in monetary terms due to a global decline in world prices for raw materials, including those on agrarian products.

Against the backdrop of increasing grain production and the volume of its exports are more significant role for the development of infrastructure, the pace

of which significantly affect the functioning of the market. Here, in the first place to stop on trends in the elevator industry and transshipment facilities in ports. According SSSU from 2010, every year in Ukraine put into operation an average of 2.1 million. Tons of grain storage capacities. Procedure 75% of this volume - advanced specialized elevators. Thus, for the last 6 years the total Filling amount of such facilities increased by 9.5 mln. Tons. The total grain storage capacity in Ukraine at the beginning of 2016 we estimate to 48.1 million. tones. [1]

First of all, it should be noted that under the influence of agro-climatic conditions in 2016/17 MY will change the structure of grain crops, although the overall total yield expected quite high and comparable to the 2015 harvest. So, after not enough harvested winter wheat on a background of autumn drought is expected to reduce gross harvest of this crop in 2016 to 22.7 mln. tons, which will be 38% of the total harvest of grains and legumes to 26.5 million. tons of wheat in 2015 (44 % total yield). Gross barley is expected to reach last year's figure and is estimated at 8.2 mln. tons (14% of the total crop) and gross yield of maize is forecast at 26.8 million. tons (45%), which offset the decline in wheat production.

Regarding the distribution of major crops in the coming season, it may be noted that domestic consumption remains relatively stable. The indicator for wheat is estimated by us in the season 2016/17 at 12.2 million tons. that will be 48% of the total supply of culture, while at the same volume share of domestic consumption in MY 2015/16 is estimated at 38% of total supply .

Speaking about the prospects of exports of major crops in the 2016/17 marketing year, on a decline in the total supply of wheat and barley is expected and reduced export potential. Thus, the export of wheat in the coming season we estimated in 10.5 million. tons, which is 41% of the total supply (53% in 2015/16 MY) and 37% less than the record high this season.[3]

Speaking of exports, it should be noted another global trend - focus on the Asian markets and reducing the share of purchases of Ukrainian Grain traditional trading partners. For example, in the intervening period 2015/16 MY (July-May) Ukrainian wheat exports to Thailand increased 4.4 times in Indonesia - 6.6 times, South Korea - 2.1 times. Given the growth in total exports (+ 48% for the period) increased supply and Egypt (+ 4%), but its share among importers declined from 22% in July-May 2014/15 marketing year to 15% in the same period in 2015 / 16 MY.

In a conclusion, forecasts of the grain market in 2016/17 MY Ukraine, there are several key points:

- Restructuring of production and reduce export potential wheat market, which will lead to a reorientation of trade in corn and reduced export earnings against the backdrop of expectations of a significant reduction in prices on the world market.

- Reducing the demand of traditional Ukrainian grain buyers, and positive forecasts production of major crops in key exporting countries necessitated further diversify markets.

- Active infrastructure creates competition in the segment that can provide support purchase prices in port terminals and elevators and partially offset the increased costs to farmers on the background of the expected decline in prices.

- Further development of export products of grain processing will be a key factor in the growth of export earnings and improvements, as the processing industry and the agricultural sector as a whole.

REFERENCE

1. Export statistics from the magazine namely "ProAgro" electronic resource: <http://www.proagro.com.ua/agrostat/exp/>
2. State Statistics Service of Ukraine electronic resource: www.ukrstat.gov.ua
3. Forsayt ekonomiky Ukrayiny: seredn'ostrokovyy(2015–2020 roky) i dovhostrokovyy(2020–2030 roky) chasovi horyzonty(versiya dlya obhovorennya) / nauk. kerivnyk proektu akad. NAN Ukrayiny M.Z. Zhurovs'kyy //Mizhnarodna rada z nauky (ICSU); Natsional'nyy tekhnichnyy universytet Ukrayiny «Kyyivs'kyy politekhnichnyy instytut»; Instytut prykladnoho

systemnoho analizu NAN Ukrayiny i MON Ukrayiny; Svitovyy tsentr danykh z heoinformatyky ta staloho rozvytku. –Kyiv: NTUU «KPI», 2015. –s.9.

УДК 339.14(477)(6)

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ З ЄС М'ЯСОМ І М'ЯСНОЮ ПРОДУКЦІЄЮ

Никоненко К.М., студентка ОС «Бакалавр»
Файчук О.М., к.е.н., доцент

М'ясний ринок займає чільну позицію з-поміж товарних ринків, оскільки м'ясо є невід'ємною частиною раціону кожної людини, у якого не має відповідних товарів-субститутів. М'ясні продукти є важливим елементом державного стратегічного запасу, а галузь м'ясної та м'ясопереробної продукції має значний вплив на розвиток економіки України. Оскільки ринок м'яса та м'ясопродуктів в Україні посідає чільне місце у структурі продовольчого забезпечення громадян нашої держави, то стає очевидною необхідність підвищення ефективності і конкурентоспроможності підприємств даного сектору економіки.

У 2016 році в Україні змінилася структура збуту м'яса. В грудні 2015 року вступила в силу заборона на постачання м'ясної продукції в Росію. У попередні роки до 90% експорту м'ясної продукції нашої держави експортувалося до Російської Федерації. Започаткування Всеосяжної і поглибленої зони вільної торгівлі із державами ЄС гіпотетично мало б поліпшити ситуацію у м'ясному секторі. Натомість, Україна отримала тарифні квоти на поставки м'яса до інтеграційного угруповання [1]. За попередніми статистичними даними, у 2016 році всіма категоріями господарств було вироблено 2 323 тис. тонн м'яса всіх видів у забійній вазі [2]. При цьому виробництво свинини та м'яса птиці у порівнянні із попереднім періодом зросло на 0,1% та 2,4% відповідно, а виробництво яловичини продовжило тенденцію до падіння, яке склало 5,1%. Минулий рік характеризувався зростанням обсягів зовнішньої торгівлі м'ясною продукцією: експорт порівняно

із 2015 роком зріс на 23,8% (до 302 тис. тонн), а імпорт – на 14,7% (182 тис. тонн).

Нарощування присутності української м'ясної продукції на світових ринках відбувається, насамперед, завдяки галузі птахівництва. Частка м'яса птиці у загальних обсягах експорту становить 79% (240 тис. тонн, або на 49% більше ніж роком раніше). Обсяги виробництва замороженого м'яса птиці збільшилися на 45,1%. Найвищим попитом українська птиця користується в Іраку, Єгипті та Нідерландах. М'ясний імпорт представлений, в основному, свининою та м'ясом птиці, які у його структурі займають 43% та 47% відповідно. Імпортується м'ясна продукція переважно із Польщі та Німеччини. Частка імпорту у внутрішньому продовольчому споживанні у 2016 році склала 8%.

У 2016 році порівняно із попереднім споживання населенням м'яса зросло на 0,5 кг і склало 51,4 кг на особу. Незважаючи на приріст даного показника, споживання м'яса відстає від раціональної норми на 36%. У структурі споживання м'яса найбільшу питому вагу займало м'ясо птиці – 46%, на свинину припадало 38%, на яловичину – 15%, на інші види – 1%.

Згідно статистичних даних, станом на 01.01.2017 порівняно з відповідною датою минулого року поголів'я ВРХ скоротилося на 2,0%, свиней – на 5,5% та птиці – на 0,8% [1].

У зв'язку зі скороченням колишніх ринків збуту, Україна намагатиметься знайти нові країни для експорту м'яса. Перспективними є азіатський та африканський ринки. Щоб стати конкурентоспроможними, українським виробникам необхідно змінювати технології виробництва продукції. Варто зазначити, що європейський ринок перенасичений свининою. Тому українським постачальникам краще звернути увагу на менш поширені види м'яса: баранину та козлятину.

Очікується, що у короткостроковій перспективі продовжиться тенденція щодо зниження поголів'я великої рогатої худоби і свиней. Прогнозовано має

зрости собівартість продукції, через що виросте її ціна для споживачів. Звідси можна припустити, що й надалі буде зростати частка споживання курячого м'яса. Ситуацію може поліпшити збільшення розміру тарифних квот для українського м'яса на європейському ринку. Тоді наша держава потенційно змогла би збільшити експорт м'ясної продукції [3].

Список використаних джерел:

1. Аграрне інформаційне агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agravery.com/uk/posts/show/eksport-masa-z-ukraini-za-rik-zris-na-24>.
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ukrstat.org>.
3. Мясной рынок Украины: цифры и факты [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://koloro.ua/blog/issledovaniya/analiz-mjasnogo-rynka.html>.

УДК 339.187.6

КОН'ЮНКТУРА СВІТОВОГО РИНКУ КУКУРУДЗИ ТА МІСЦЕ УКРАЇНИ НА НЬОМУ

Дзивіткевич О.О., студентка ОС «Бакалавр»
Міщенко І.А., к.е.н, доцент

Україна входить в п'ятірку країн світу по вирощуванню кукурудзи та трійку лідерів по експорту цього продукту. Нам є чим гордитися, та чого прагнути. Кукурудза вважається топовим продуктом по споживанню та використанню, саме тому, питання по дослідженню цієї культури на світовому ринку є таким актуальним. Однією з основних переваг є те, що кукурудза повністю використовується: зерно, листя, стебла і навіть коріння, можна стверджувати, що це безвідходне виробництво. Продукти переробки використовуються у тваринництві, промисловості, медицині.

Нинішній сезон характеризується збільшенням виробництва кукурудзи. Така ситуація склалася як на внутрішньому ринку України, так і загалом у світі. Разом з цим, зростає споживання цього зерна. Це в черговий раз підтверджує загальногосподарське та економічне значення цієї культури. [1]

Кукурудза є основною фуражною культурою у світі. Упродовж останніх десяти років обсяги її виробництва постійно зростали (за винятком сезонів 2012–2013 та 2015–2016 років), адже кукурудза вважається одним із кращих видів зерна для виробництва концентрованих кормів у тваринництві та незамінною сировиною для виробництва біоетанолу. За прогнозами Міністерства сільського господарства США (USDA), світове виробництво цього зерна у 2016–2017 МР перевищить 1 млрд т та встановить новий рекорд. На збільшення виробництва впливатимуть зростання урожайності на 2% та розширення посівної площі під культурою на 2,7 млн га.

За результатами 2016/17 Україна поліпшить показники виробництва кукурудзи. Так, посівні площі під культурою досягнуть 4,3 млн га (+4%). При цьому обсяг виробництва, згідно з оновленим звітом USDA Grains: World Markets and Trade, складе 28 млн т, перевищивши результат минулого сезону на 4,7 млн т (20%). Очікується, що в 2016/17 МР обсяг експорту такої продукції з України складе 18,7 млн т, перевищивши результат минулого сезону на 12%. Внутрішнє споживання також зросте, проте не так значно — на 5% до 8,4 млн т.

Варто підкреслити, що в 2016/17 показник врожайності очікується на рівні 6,6 т/га, що перевищує середньосвітове значення на 13% та є рекордним для України значенням. Для порівняння, в Китаї середня врожайність кукурудзи в 2016/17 МР очікується на рівні 6 т/га, в Росії — 5,5 т/га, в Аргентині — 8,2 т/га. [2]

Загалом збільшення виробництва кукурудзи, перевищення пропозиції зерна над попитом вплине на здешевлення цього виду зерна. Завдяки інноваціям вітчизняні аграрії досягають успіху в отриманні високих показників вирощування кукурудзи.

Наявні коливання виробництва не впливають на внутрішнє споживання кукурудзи. Для України кукурудза є експортно орієнтованою культурою.

Продовольче споживання цього зерна є мінімальним. Тож більшість урожаю продаватиметься на зовнішніх ринках. [1]

Функціонування ринку сільгоспвиробництва в Україні, на жаль, значно відрізняється від світових тенденцій. Аграрії, які звикли розраховувати тільки на свої ресурси і сили, намагаються вирощувати найбільш маржинальні культури, тим самим втрачаючи структуру сівозміни.

На щастя, одне з головних місць в сівозміні сучасного українського аграрія займає кукурудза. Ця високоенергетична культура, одна з основних в Америці і Канаді, є недооціненою в Україні.

«Кукурудза може скласти конкуренцію таким продуктам харчування, як пшениця і рис. Також в останні роки набуло популярності використання кукурудзи для виробництва біоетанолу. Кукурудза — це одна із культур, яка згодом зможе покривати всі потреби людства», — говорить Бруно Пузет. [3]

В Україні за останні роки помітна позитивна динаміка по експорту кукурудзи за рахунок збільшення вирощування та попиту. Варто зазначити, що попри збільшення цін на зернові (пшениця, жито), вартість кукурудзи залишається на середньому рівні порівняно з попередніми роками. Фермери дедалі активніше підвищують врожайність, використовуючи гібриди, інтенсифікації виробництва та сучасну техніку. Україна вже стала одним з головних гравців на світовому ринку кукурудзи та в перспективі має всі шанси посперечатися за лідерство в цій галузі.

Список використаних джерел:

1. <http://www.agro-business.com.ua/ekonomichnyi-gektar/6636-rynok-kukurudzy-vrozhaiu-2016-roku.html>
2. <http://agravery.com/uk/posts/show/v-ukraini-prognozuetsa-zrostanna-virobnictva-kukurudzi>
3. <http://agravery.com/uk/posts/show/popit-na-kukurudzu-v-sviti-zrostaе-svidse-niz-na-insi-kulturi>

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРІВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

Тищенко О.М., студентка ОС «Магістр»

Кроп П.Б., к.е.н., доцент

Під конкурентоспроможністю сільськогосподарської продукції слід розуміти комплекс основних властивостей, що відрізняють її від товару-аналога, а частина продукції агропромислового комплексу, враховуючі її якісні властивості, належить до ринку монополістичної конкуренції, що дає можливість застосувати маркетингові дослідження, регулювати політику ціноутворення і стимулювати збут продукції. [1]

Сільське господарство залишається єдиною галуззю, яка має позитивне сальдо зовнішньої торгівлі. Якщо простежити динаміку експорту сільськогосподарської продукції, то з 2004 р. по 2016 р. він зріс майже у три рази – з 5 млрд. дол. США до 12,8 млрд. дол. США у 2016 р.

На світовому ринку Україна в першу чергу відома як постачальник промислової сировини, руд і продукції металургії низького ступеня переробки. Більш ніж 40% в структурі експорту 2016 року займають зерно, олія та інші продовольчі продукти.

Основною проблемою України являється орієнтація на експорт сировинної продукції. За даними ГП «Укрпромзовнішекспертиза» за 2015 рік, 84,1% експорту складають сировинні товари. При тому, що найбільш перспективними для розвитку України як країни – виробника готової продукції на даний момент є продукти тісно пов'язані з сільським господарством, а саме: продукти харчування (м'ясопродукти, сири, мука, соки, сухе молоко), продукти харчових біотехнологій (клейковина, цукрові сиропи, лимонна кислота, лізин) та продукти деревообробки і картонно-паперова продукція. Наприклад в 2015 р. експорт лісу-кругляка приніс українській економіці 345 млн. дол., що склало 0,9% від загального доходу. Але ж Україна може

експортувати не ліс-кругляк по 35 дол. за куб.м., а фанеру по 150 дол. чи навіть меблі по 800 дол. за куб.м.

Та ж ситуація і з експортом зерна, експерти наполягають на необхідності введення мораторію на експорт зерна, для того, щоб стимулювати його переробку в муку, чи інші мучні вироби для подальшого експорту. В 2015/16 маркетинговому році експорт продовольчої пшениці України був більше ніж 8 млн. т. (приблизно на 1,3 млрд. дол.), а експорт муки склав всього 340 тис. т. (приблизно га 73 млн.). За оцінками аналітиків компанії Lauffer Group, річний прибуток України від експорту пшеничної муки був би в середньому на 100 млн. дол. Вищим ніж при експорті сировини [2].

Але харчові продукти – лише один із напрямків розвитку готової продукції, але не самий важливий. Перспективними сегментами в агровиробництві являються випуск біопалива, біоетанолу та інших похідних для хімічної галузі. Зараз в країні лише 6-7% зернових переробляються на біопаливо.

Україні потрібен орієнтир на більш дорогі сегменти наукомістких товарів, де харчові будуть складати меншу частку. А переробка продуктів агросектору може принести «швидкі» гроші для інших галузей.

Тож Україна має значне підґрунтя для підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції. Необхідно лише вирішити такі завдання: створення новітніх технологій вирощування та підвищення урожайності сільськогосподарських культур, забезпечення приросту поголів'я худоби, забезпечення сільськогосподарських виробників сучасною технікою, підготовка висококваліфікованих кадрів для села, фінансування сільськогосподарського виробництва, вдосконалення цінової політики, урахування специфіки виробництва сільськогосподарської продукції в регіонах. [1]

Список використаних джерел:

1. Кондратюк О.І. Конкурентоспроможність сільського господарства та шляхи її підвищення / О.І. Кондратюк // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – №1. – С. 56-63
2. Статистична інформація // Державний комітет статистики України // www.ukrstat.gov.ua

УДК 377.331

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА СОЇ ТА ПРОДУКЦІЇ ЇЇ ПЕРЕРОБКИ В УКРАЇНІ, А ТАКОЖ ВИХІД НА СВІТОВИЙ РИНОК

Федченко Н.А., студентка ОС «Бакалавр»
Міщенко І.А., к.е.н, доцент

Незважаючи на нестабільний стан кон'юнктури аграрного ринку на сою зберігає рівновагу зростаючий споживчий попит, підкріплений високими закупівельними цінами. Така тенденція спонукає до зростання обсягів виробництва продукції. Навіть за підвищення вартості матеріально-технічних ресурсів соя матиме одну з найбільших рентабельностей поміж зернових та олійних культур.

Соя є основним джерелом у світі для виробництва рослинної олії. Із сої виготовляють лаки, фарби, мило, пластмасу, клей, штучні волокна(загалом понад тисячу видів продукції). Як кормову культуру її використовують у годівлі тварин у вигляді макухи, соєвого шроту, дерті, молока, білкових концентратів, зеленого корму, сіна, силосу, соломи. До того ж, вона є одним із кращих попередників у сівозмінах сільськогосподарських культур. Єдиною проблемою при вирощуванні залишається недостатній ріст її врожайності.

З кожним роком виробництво й споживання сої у світі та Україні зростають. На сою тримається стабільний попит впродовж усього сезону. Високий рівень рентабельності забезпечують ціни на неї. Це дає можливість не лише вести розширене виробництво культури, а й деякою мірою фінансувати менш доходні, але потрібні напрями діяльності аграріїв.

Врожай сої в Україні в 2015/16 МР поставив новий рекорд, сягнувши рівня 3927 тис. тонн. Такого результату досягнуто за допомогою збільшення

посівних площ для вирощування культури до 2200 тис. га, що є максимальним значенням за всю історію вирощування сої в нашій країні.

Переважає більшість вирощеної продукції експортується. Обсягами експорту соя поступається тільки пшениці, кукурудзі та ячменю. Експорт сої становить більше 60% від її виробництва за даними 2015/2016 МР.

Світовий попит на продукти переробки сої постійно зростає і збільшення вітчизняних потужностей з переробки олійних на фоні підвищення вирощування сої надає змогу Україні наростити експорт такого продукту до рекордних значень. Ринок олійних культур є одним із найперспективніших для нашої країни, оскільки вона входить до числа світових лідерів у виробництві олійної галузі.

У структурі виробництва олійних культур домінують соєві боби, які займають більше половини світового виробництва олійної сировини.

«В структурі світового виробництва олійних культур частка сої оцінюється на рівні 58 %, відтак, саме ця культура є основним ціноформуєчим товаром на світовому ринку», — наголосив у своїй доповіді британський спеціаліст з управління ризиками INTL FCStone Метт Аммерманн. Основний тиск на ціни на сою здійснює США через великі обсяги посівних площ під цією культурою.

Україна завоювала авторитет на світовому ринку за рахунок збільшення посівних площ сої і її високої якості. Наша країна займає шосте місце у світі по експорту сої за даними 2015/16 МР. Основними країнами куди експортуються соєві боби з початку 2016/17 МР є Туреччина і Єгипет, соєвої олії — Польща. Соєвий шрот/макуха українського походження імпортується в основному Францією, Грузією і Лівією.

Сукупний обсяг експорту соєвих бобів у вересні-жовтні 2016/17 МР перевищив на 12% показник за аналогічний період попереднього сезону, про це пише «ПроАгро».

Список використаних джерел:

1. Олександр Маслак. Стаття : «Соеві жнива». - «Агробізнес сьогодні». - №20(315) .- 2015
2. «Экспорт сои в 2016-м составит 2,5-2,6млн.т. — Тимченко»[Електронний ресурс] – Режим доступу до інформації: <http://latifundist.com/>
3. Димов О.М. Стан і тенденції розвитку виробництва сої в ринкових умовах// Економіка АПК . – 2009 . –1 . – С.97-103 .

УДК 349.42:638.1

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ БДЖІЛЬНИЦТВА В УКРАЇНІ

Медведєва І., студентка ОС «Магістр»,
Голомша Н.Є., к.е.н, доцент

Тенденції світового господарства характеризуються глобалізацією продовольчих ринків, яка є специфічною ознакою сучасного і майбутнього розвитку агропродовольчого ринку України. Сучасний український ринок бджільництва активно розвивається і представлений у широкому асортименті.

Провідними світовими виробниками меду є Китай, Аргентина, Туреччина, Україна та США. Повністю забезпечують внутрішній свій ринок власною продукцією бджільництва лише декілька країн: Китай, Канада, Україна, Росія та Польща. Україна за валовим виробництвом меду займає 3 місце у світі, що у середньому становить 75 тис. т. Україна серед країн Європи, за відповідним показником, займає перше місце [1].

Конкуренція на ринку бджільництва інтенсивна, тому суб'єкти господарювання нездатні суттєво впливати на рівень цін. За типом він є поліпольним, що викликано великою кількістю дрібних постачальників і покупців.

Бджільництво України має запилювально-медовий напрям. Десята частина бджолосімей планети знаходиться на вітчизняних пасіках, проте наразі галузь є нерентабельною і збитковою, як і більшість галузей тваринництва. У галузі зайнято близько 700 тис. осіб, що становить 1,5 % від населення країни. Виробництво натурального меду в Україні забезпечується за рахунок

господарств населення [2].

Якщо провести ретроспективний аналіз і дослідити обсяги виробництва меду в незалежній та радянській Україні, ситуація кардинально протилежна, як в цілому і за іншими галузями сільського господарства.

Таблиця 1

Динаміка виробництва меду і кількості бджолиних сімей в Україні у 1991–2015 рр.

Показник	Рік				2015р. до 1991р.
	1991	2001	2011	2015	
Наявність бджолосімей, млн. сімей	3,5	3,4	2,9	2,8	0,8
Виробництво меду, тис. т	50,9	52,4	70,9	76	1,4

Джерело: Держкомстат України [3].

Аналіз статистичних даних розвитку вітчизняної галузі бджільництва за звітний період засвідчує, що кількість бджолиних сімей у всіх категоріях господарств зменшилася на 17 %, із 3515,1 тис. до 2921,5 тис. бджолосімей.

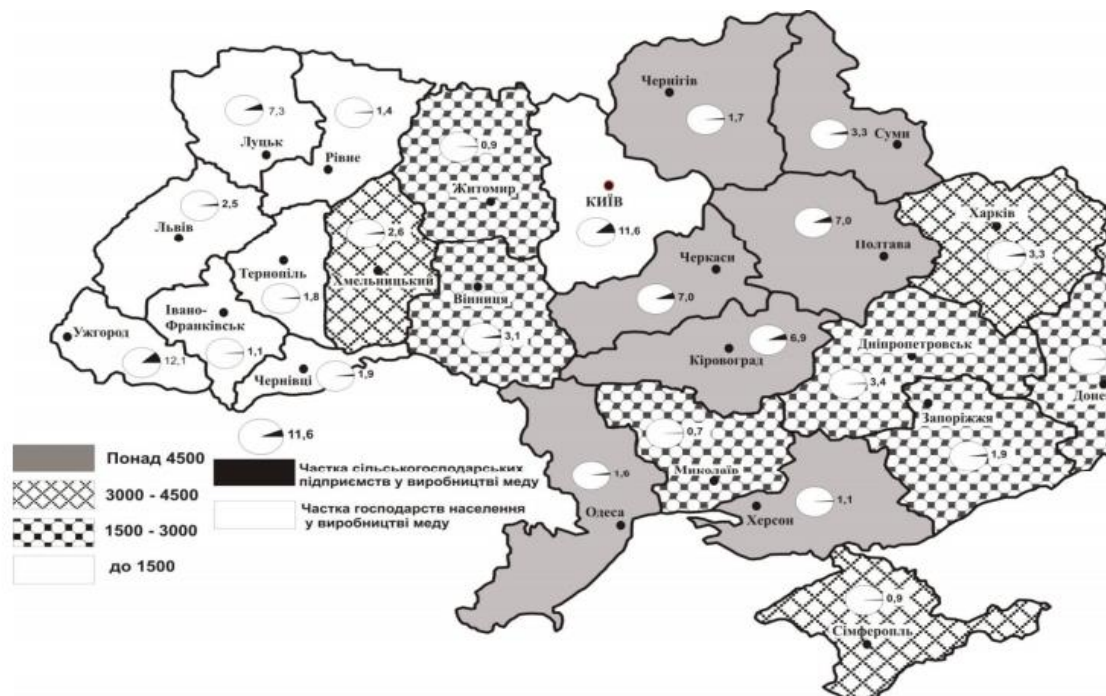

Рис. 1. Виробництво натурального меду в Україні у середньому у 2010–2015 рр.

Джерело: побудовано на основі даних з [3].

Питома вага приватного сектора у 1991 р. становила 72 %, а наразі у ньому утримується 97 % бджолосімей. Чисельність бджолосімей у сільськогосподарських підприємствах зменшилася за досліджуваний період більше ніж на 90 %. У географічному розрізі найбільша чисельність бджолосімей за усіма категоріями господарств зосереджено у Хмельницькій області –9,0 %, Вінницькій області 6,6 %, Полтавській області –5,5 %.

За 2015 р. згідно з даними Державної служби статистики Україна експортувала 36 тис. т меду на суму 83 млн доларів США, що відповідно на 25,7 % і 20 % більше проти аналогічного періоду минулого року. Впродовж 2012-2015 рр. обсяг експорт меду збільшився 2,9 разу і досяг торік 36,3 тис. т, що у вартісному вимірі становило 93,2 млн дол.

Завдяки відкриттю ринку і появі квот українські виробники змогли наростити свій експорт до ЄС на 67,6% – більш ніж у півтора рази. В одну лише Німеччини минулого року було експортовано 11,5 тис. тонн меду. Трохи менше – 7,8 тис. тонн – було продано в Польщу.

Квота на безмитне ввезення меду в країни ЄС - 5 тис.тонн на рік. За 5 місяців 2015 року Україна експортувала меду в ЄС - 6,3 тис.тонн. за останні роки України використовує свою квоту на мед ще до кінця січня кожного року [5]. Діагностика зовнішнього середовища свідчить про деструктивний вплив факторів макросередовища, які зумовлюють обмежену місткість вітчизняного ринку продукції бджільництва та неможливість за даних умов мати експортоорієнтовану спрямованість галузі.

Індустрія бджільництва та ринок у країні відзначаються неорганізованістю, що призводить до стримування розвитку галузі й низької її ефективності. Сприяння ефективному розвитку ринку продукції бджільництва повинно відбуватися на засадах структурних перетворень в аграрному секторі з одночасною державною підтримкою галузі. Сучасні тенденції розвитку та результати прогнозу дають підстави стверджувати, що галузь бджільництва буде поступово розвиватися і надалі за рахунок господарств населення.

Бджільництво повинно розвиватися відповідно до сучасних світогосподарських тенденцій на інноваційній і промисловій основах. Необхідно провести комплексні і структурні реформи, надати галузі пріоритетного статусу.

Отже, наразі вбачається доцільним нарощування експортного потенціалу галузі бджільництва із одночасною географічною диверсифікацією ринків збуту. Досягти успіху у сучасній глобалізованій конкурентній економіці України можливо за умов збереження екологічнобезпечних і якісних параметрів продукції бджільництва, ефективної організації агробізнесу і використання сучасного маркетингового інструментарію, що дозволить покращити конкурентні позиції на світовому ринку. Найкращою стратегією наразі для вітчизняних товаровиробників є захист здобутих позицій, проте у довгостроковій перспективі необхідно поступово переходити до стратегії зростання [5].

Список використаних джерел:

1. Майстро С. В. Національний аграрний ринок в умовах глобалізації: механізм державного регулювання: монографія / С. В. Майстро. – Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2009. – 240 с.
2. Мороз О. О. Інституціональні основи розвитку аграрної економіки: автореф. дис. д-ра екон. наук: спец. 08.07.02 «Економіка сільського господарства і АПК» / О.О.Мороз.–К.,2006.–34с.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Продовольча і сільськогосподарська організація ООН [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://faostat3.fao.org/download/Q/QL/E>
5. О. М. Яценко. - Вплив глобалізації на тенденції розвитку вітчизняного ринку бджільництва/ д.е.н., доцент О. М. Яценко// Вісник Житомирського національного агроекологічного університету - 2013 – 3 – с.170-176

DEVELOPMENT STRATEGY OF UKRAINIAN AGRICULTURE IN CONTEXT OF GLOBALIZATION CHALLENGES

Ryabchenko A.V., student
Kyrylyuk D. O., PhD in Economics, Senior Lecturer

The agricultural sector plays an important role in the economy. It provides about 60% of the fund consumption, is the second largest economic sectors in the commodity export structure remains virtually the only sector which for many years provides a positive foreign trade balance. Now appears actual question, identifying key trends and promising specific measures in promoting the effective implementation of the export potential of Ukraine.

Ukraine is one of the world's largest producers and exporters of agricultural products, collecting more than 60 million tons of grain and more than 10 million tons of sunflower seeds per year. Analysis of recent data shows that in January-December 2016 domestic exports amounted to 36.4 billion dollars, of which agricultural products was 15.2 billion or 42% of its value. Despite the overall negative balance of foreign trade amounting to almost 2.5 billion. US agricultural products was positive, which was about 11.4 billion dollars. (Table 1)

The share of agricultural imports in total imports compared to January-September 2015 increased from 9.2% to 10.2% in 2016 for all groups. Increased supplies from abroad, fats and oils of animal or vegetable origin - 34%, due to increased purchases of palm oil at 53.2%. Also increasing imports of animal products by 16%, mainly due to increased imports of frozen fish to 47.8%. The volume of imports of finished food products and vegetable products increased by 8% and 10% respectively.

In 2016, the main markets for Ukrainian agricultural products to Asia and the EU, the share of each region is 39% and 29% respectively of total exports of agriculture in 2016. In addition, Ukrainian agribusiness exports to CIS countries

(15%) and Africa (15%). Ukraine mostly exports to the EU cereals, oilseeds, vegetable oils and animal fats. (Fig. 2)

Table 1.

Commodity structure of foreign trade in January - May 2016

Code and title of goods according to UCCFEA	Export			Import		
	thousand dollars. USA in % of total	in % to January-May 2015	in % of total	thousand dollars. USA in % of total	in % to January-May 2015	in % of total
Live animals; animal products	257569,8	86,4	1,9	267112,8	127,3	1,9
Vegetable products	2934160,4	101,7	21,4	697895,2	110,5	4,9
Fats and oils of animal or vegetable origin	1597632,6	121,1	11,7	93591,1	146,1	0,7

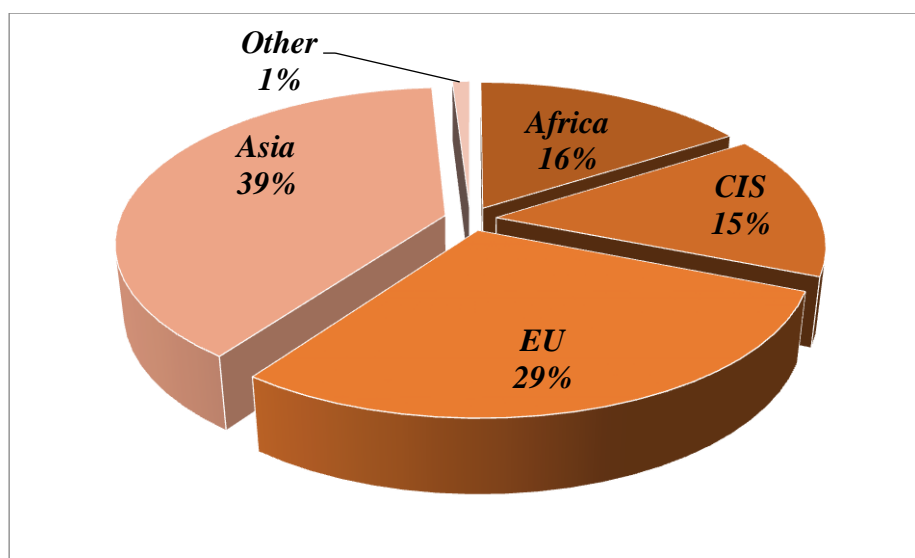

Figure 2. The main markets for Ukrainian agricultural exports

Thus, Ukraine has good resources for development of export potential of the agricultural sector, but there are many problems. Significant influence of political factors and corruption hamper development and implementation of export potential. Now the state can save European markets and to diversify geographically in Asia, but without government regulation attempts producers may be futile because the

stabilization of the political system and preserve the unitary state come to the fore in the development of any economy.

Bibliography

1. Saikewicz, M. I. The export potential of agricultural enterprises / N. I. Sykes - HIV, A. D., Shaykevich // Innovative economy. - 2013. - No. 41. - P. 104-110.
2. Yatsenko A. M. Application of graphical models to assess the effects of the European integration in the agrarian sector of the region / A. M. Yatsenko, N. I. Sakevich // Science. Bulletin of the NAT. Agrar. UN-Tu. - 2007. - Vol. 110; part 1. - S. 54 – 58
3. <https://ukrstat.org> - State Statistics Service of Ukraine

УДК 338.432:63(477)

ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Халявко Д.М., студент ОС «Магістр»
Кудінова І.П., к.е.н., доцент

Органічне виробництво на сьогоднішній день є альтернативним методом ведення сільського господарства, що створює потенційні можливості для задоволення зростаючого попиту споживачів на екологічно чисті й безпечні для здоров'я людей продукти харчування, який в багатьох європейських країнах значно перевищує пропозицію.

З огляду на світовий досвід можна виділити 4 етапи формування та розвитку ринку органічних продуктів харчування (табл. 1) [1].

Таблиця 1

Розвиток ринку органічних продуктів харчування

Етапи	Характеристика
1. Клубний	Фермери та споживачі, зацікавлені в споживанні здорової їжі, організовуються в клуби, товариства, організації
2. Галузевий	Зростає кількість виробників органічної продукції, формуються асоціації та професійні об'єднання, створюється нормативно-правова база діяльності суб'єктів органічного виробництва
3. Ринковий	Створюються закони, розвивається інфраструктура виробництва, переробки й реалізації органічних продуктів
4. Загальнонаціональний	Суспільство усвідомлює користь та переваги органічного виробництва, держава активно допомагає розвитку як пропозиції, так і попиту на екологічно чисті продукти харчування

Україна перебуває на третьому етапі формування ринку органічних продуктів харчування – ринковому. Перехід до загальнонаціонального етапу розвитку пов'язаний з усвідомленням суспільством екологічних проблем. Інфраструктура ринку органічної продукції на сьогодні слаборозвинена, тому виробники сильно обмежені у застосуванні маркетингових підходів для просування товарів. Відсутність законодавчої бази та відповідної системи сертифікації також створює на шляху виробників багато труднощів, у тому числі й у позиціонуванні продукції на ринку.

Розвиток ринку органічної продукції у великих містах обумовлюється наступними факторами [2]: вищий порівняно з іншими регіонами рівень життя, що забезпечує більшу купівельну спроможність населення і відповідно лояльність споживачів до дорожчих продуктів; вища культура споживання і рівень екологічної свідомості населення; популяризація здорового способу життя серед населення; висока конкуренція на ринку, внаслідок якої виробникам потрібно шукати нові конкурентні переваги; складна екологічна ситуація в містах, що збільшує занепокоєння громадян екологічними проблемами та подорожчанням лікування.

Сьогодні на ринку доступні такі категорії органічної продукції: зернові, крупи, пластівці, джеми, сиропи, соки, сухофрукти, свинина, молоко, мед та олія. Крім того, представлена продукція імпорту: дитяча їжа, чай, кава, цукор, спеції, фрукти, овочі, макаронні вироби, шоколад та інші продукти [3]. В Україні вже сформувалися об'єктивні умови для активного формування попиту на органічну продукцію: споживачі готові платити цінову надбавку за високоякісну, корисну й безпечну продовольчу продукцію. Найбільший попит спостерігається на м'ясну та молочну продукцію, а також свіжі овочі та фрукти.

Подальший розвиток органічного виробництва в Україні потребує: створення національного органу сертифікації; запровадження національної акредитації сертифікаційних компаній; розроблення та затвердження стандартів ведення органічного сільського господарства, максимально узгоджених з

вимогами світових стандартів; підвищення рівня інформованості та екологічної свідомості населення щодо органічної продукції тощо.

Список використаних джерел:

1. Лупенко Ю.О. Формування попиту та пропозиції на ринку органічної продукції // Органічне виробництво і продовольча безпека. – Житомир: «Полісся», 2013. – С.3-8.
2. Кудинова И.П. Современное состояние и перспективы развития органического сельскохозяйственного производства в Украине // Вестник АПК Верхневолжья – 2013. - № 4 (24) . – С. 27-32.
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/>

УДК:636.5: 631.1

THE MISSION OF UKRAINIAN AGRICULTURE

Ryabtsun G.I., student

Kyryliuk D.O., PhD in Economics, Senior Lecturer

In order to determine what in the future will be with the agriculture, at first we need to answer one simple question: how do we actually see agriculture, and what is its mission in formation of the economy in the future and how this mission will be matched with the missions of other sectors, government and society in general?

The mission does not simply determine what effect we want to achieve, it combines form and content. Don't only answer the question “what?” but “how?”. When we say that the mission of Ukrainian agriculture is to produce 100 million tons of grain we unwittingly encounter follow-up questions – who, why and so on. In fact, to produce 100 million tons of grain is not a mission, maximum the strategic goal. Unfortunately, today no one program or strategy of agricultural development does not contain a clearly articulated and defined mission. So what then should be the mission? Let's consider a few examples.

USA. USDA REE Action Plan 2014 main aim is transition to the sustainable development of agriculture which defined as (1) producing enough to satisfy human needs, (2) enhancing environmental quality and protecting the natural resource base,

(3) being profitable, and (4) increasing the quality of life for farmers, farm workers, and society as a whole.

Germany. The Policy Strategy – Bioeconomy. Sets priorities for advancing towards a knowledge-based bioeconomy. The aim is for the guiding principles, strategic approaches and measures to contribute to making use of the areas of potential for the bioeconomy in Germany, and also help to strengthen the structural transition to a biobased economy. Major challenges include providing enough food and healthy food for a growing global population, climate change, and the loss of soil fertility and biodiversity. The “bio-based economy”, offers the opportunity both to make an important contribution to mastering these challenges and simultaneously to advance the transition from an economy mainly using fossil-based raw materials to an economy based on renewable resources and efficient in terms of raw materials.

Green Paper on Food, Nutrition, Agriculture and Rural Areas. The purpose of this program is the beginning of a discussion about planning the future development of the German agribusiness and rural areas. The sector should be securely established at the center of society. The goal is to have an agricultural sector that takes on responsibility for animals and the environment and at the same time seizes its economic opportunities. The agricultural, forestry and fisheries sectors should be distinguished by combining sustainable management, high productivity and the ecological protection of resources.

By 2030, the aim is for rural regions to be instrumental in providing a sense of identity and homeland. They should boost a new community spirit that is inclusive and focuses on a sense of togetherness. The goal is for rural areas to provide impetus and ideas for the development of German society.

Ukraine. Single and Comprehensive Strategy and Action Plan for Agriculture and Rural Development in Ukraine for 2015-2020 provides an integrated, inclusive, equitable and realistic strategic vision and policy framework for reform in the agriculture sector and rural areas for the period. The overall objective is to increase

agricultural competitiveness and food security, and to promote rural development in a sustainable manner in line with EU and international standards.

In a long-term, ambitious reform process, Ukraine will develop a competitive, export-oriented agriculture sector; an agri-processing industry will produce competitive food products corresponding to international safety and quality standards.

In the farm sector, healthy and diversified production structures will evolve with the help of a reformed, more flexible land market. Rural policies will be developed that take into account local needs and encourage local initiatives. These developments will be possible in the context of a stable and predictable, simple and targeted modern agricultural policy and support system in which market distorting forms of support, such as price support and coupled payments, are kept to a minimum. The environmental sustainability of agricultural and food production activities is taken into account in all policy interventions.

Summarizing it should be noted that the considered countries, the USA and Germany, have a clear vision of the mission of agriculture and rural territories. The process of mission development in these countries passed through discussions at the national level and was formed on the basis of consensus between various groups of society and reflects not only the position of the state and society, but also the historical conditions of development of agriculture and rural areas in these countries.

The Ukrainian strategy and action plans reflect the medium-term directions of development, which weakly interact. The ultimate goal of the reform of the agricultural sector and rural areas does not clearly visible. The main points related to changes in specific components of agriculture and matching them according with European standards. There is no vision of a holistic system of agriculture and rural areas in the context of social and economic relations.

Therefore, the first step is to outline the general borders of social responsibility of an agriculture. Such borders will be an objective tool during the discussion regarding the interaction of specific elements of a unitary economic system.

The mission of Ukrainian agriculture is formation of such industry, which as a part of a whole national economic system would ensure full implementation of the interests of the state.

Land – the fundament of the nation. The land must be owned by person that wants and has the strength to handle it. The basis for the new agriculture should be honest and worthy farmer - khliborob of the XXI century. The farmer, who not only cultivate the land but will work for the welfare of the state and will contribute to the development of the nation.

Список використаних джерел:

1. Поїзд уже пішов?: Глобалізація й Україна: надії та острахи / Андрійчук В. // Політика і час. - 2002.-N8. - С.16-25.
2. Гайдуцький П.І. Глобалізація економічної рецесії та фінансової нестабільності / П.І. Гайдуцький, К.В. Паливода // Фінанси України. - 2008. - №1. - С.24-32.
3. Консолідація та глобалізація ринків продукції АПК України: оцінка та перспективи розвитку [Текст] / О. О. Єранкін // АгроСвіт. - 2008. - № 23. - С. 14-21.

УДК 338.439.5:339.56:633.1

EXPORT POTENTIAL OF UKRAINIAN GRAIN INDUSTRY IN TERMS OF GLOBALIZATION

Didkivska O.O, student
Kyryliuk D.O., PhD in Economics, Senior Lecturer

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Cereals are the most important for agricultural export to Ukraine. Despite all the difficulties faced by Ukrainian farmers in times of economic instability, the positive trends observed for both grain production and exports.

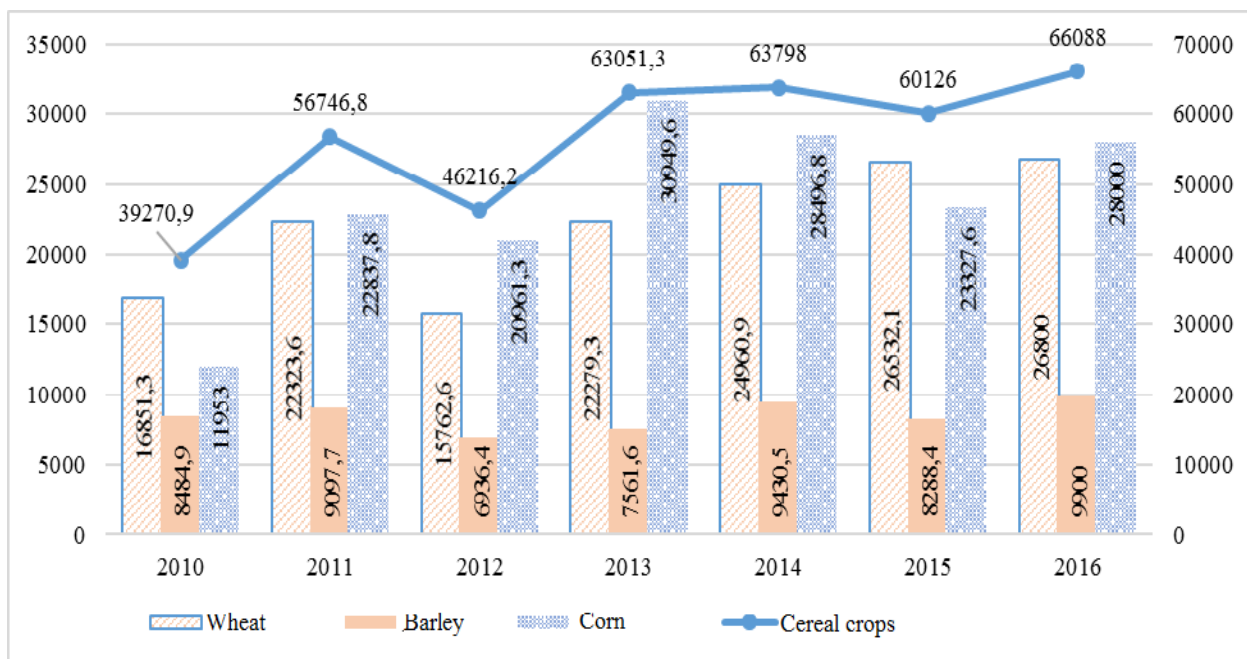

Fig.1. Production of major crops, thous. ton

According to the State Statistics Committee of Ukraine, grain production in Ukraine in 2016 was estimated at 66.09 million tones and was a record over the past few years.

Currently, globalization, the essence of which is to strengthen international relations, economic interdependence of countries, the dissemination of new technologies and common standards of life, becomes one of the decisive factors influencing the pace and nature of development of individual countries, the ability to keep economic in balance and form their own economic policies. Ukraine is under the influence of globalization and is an active participant of it. The role of the state in international cooperation determined by the level of it's export potential.

Today Ukraine supplies more barley, wheat and corn, than any other country among the world's major suppliers of agricultural products after the US and EU. Not so long ago, Ukraine was almost not represented on the world grain market.

In turn, the export potential of grain market in 2016/17 MY Ukraine is also close to a record - 38.1 million. tones, only 1.1% less than a record rate in 2015/16 marketing year (38.5 mln. Tons). Including the export potential of the wheat market - 14.6 million. tones (-13.8% of the index 2015/16 MY), barley - 5 mln. tones (+

13.3%). Corn in the new season under favorable weather conditions and obtaining the expected gross yield will return the status of major export crops of Ukraine.

Note that up to 69% of the wheat is feed grade, the main consumers for which are the countries of European Union. The existence of restrictions in the EU on the supply of wheat forms an extension of supplying wheat to the counties of Africa that are sub-Saharan Africa and South Asia.

With each season, Ukrainian traders are actively developing the Asian market, increasing the supply in the region and expanding the geography. However, each season Asia requires a large amount of grain of high quality. Against the backdrop of expanding markets and reducing the quality of today in Ukraine is becoming increasingly important development of the export infrastructure as well as encouraging manufacturers to improve the quality of cultivated products.

However, the high export potential - it is quite a small fraction, which provides Ukraine a worthy place in the rating of world grain exporters. Quality, logistics and terms of trade are one of the most important factors that provide traders with expanding markets and successful trade. Not so long ago grain logistics left much to be desired, but today it is a key advantage of Ukraine.

Список використаних джерел:

1. Волошин Р.В. Оцінювання конкурентних переваг українського зерна на світовому ринку / Волошин Р.В. // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.13

2. Губенко В.І. Конкурентоспроможність продукції АПК: стан та можливості в умовах глобалізації / В.І. Губенко // Вісник Сумського національного аграрного університету : наук. журнал. – Сер.: Економіка та менеджмент. – 2010. – Вип. 5.2.

3. Саблук П.Т. Фінансові проблеми розвитку ринку зерна в Україні / П.Т. Саблук, О.Г. Шпикуляк // Економіка АПК : міжнар. наук.-виробн. журнал. – 2008. – № 12.

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Гвоздь С.М., студент ОС «Магістр»

Кузьменко С.В., к.е.н., доцент

Нині міжнародний ринок надзвичайно місткий, що створює значні перспективи для підприємств, але одночасно висуває і додаткові вимоги до управління зовнішньоекономічної діяльністю (ЗЕД). Стратегія ЗЕД підприємства потребує специфічного підходу до її планомірного розвитку.

Стратегія розвитку ЗЕД підприємства характеризує економічні та фінансові аспекти його функціонування, дає техніко-економічне обґрунтування конкретних заходів щодо покращення результатів діяльності, що вказує на складність формування такого планового-результативного механізму у конкурентних умовах господарювання. В умовах глобалізації ЗЕД є основним компонентом еволюційного розвитку підприємства. Довгий час в економічній літературі поширювалась думка про те, що глобалізація і є одна зі стратегій підприємств, яка має на меті завоювання зовнішніх ринків.

У процесі проникнення на зовнішні ринки фірма повинна вибрати такі сегменти, в яких її база має переваги, які не достатньо розвинуті чи тільки зароджуються в зарубіжних країнах. Увага місцевих фірм чи міжнародних конкурентів часто зосереджена на інших питаннях, тому вони погано підготовлені до ведення боротьби.

При формуванні стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства одним із основних є етап вивчення, аналізу та прогнозування змінних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища. Основними об'єктами аналізу виступають становище на ринку з тією продукцією, що реалізується підприємством; аналіз і прогнозування тенденцій розвитку світової економіки та оцінювання їх впливу на умови функціонування підприємства, а також оцінювання ресурсного потенціалу підприємства [4].

Подальші етапи формування стратегії базуватимуться на результатах цього стратегічного аналізу. Серед основних є етап формування місії, цілей, критеріїв, та можливих сценаріїв розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства й галузі. Наступним важливим етапом є планування розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

Розвиток стратегії ЗЕД підприємства повинен ґрунтуватися на ключових принципах, що спираються на висновки про умови стійкого розвитку підприємства, а саме: принцип розвитку (система формування стратегії повинна бути орієнтована на прийняття рішень, що забезпечують розвиток підприємства, зокрема кількісне та якісне нарощування потенціалу); принцип залежності від зовнішнього середовища (зовнішнє середовище визначає стратегічну модель поведінки фірми); принцип адекватності (сприяння адекватному реагуванню на зовнішні зміни); принцип зворотного зв'язку із зовнішнім середовищем (для формування й ефективної реалізації стратегії необхідно сформулювати контур зворотного зв'язку із зовнішнім середовищем, що забезпечує генерування й інтерпретацію інформації про зовнішні та внутрішні імпульси) [1, 2, 3].

Конкретні рішення у сфері вибору елементів стратегії розвитку ЗЕД підприємства приймаються в результаті багатоступінчастого стратегічного процесу планування, які свідчать про високу ситуаційну залежність від багатьох факторів зовнішнього оточення підприємства, його особливостей, а також від перебігу процесів формування стратегії розвитку ЗЕД.

Отже, головну роль у розробці зовнішньоекономічної стратегії відіграє підхід до її формування, який являє собою набір етапів і процедур і має враховувати сучасне законодавство у сфері ЗЕД й можливі тенденції його розвитку. Вибір стратегії розвитку ЗЕД здійснюється керівництвом на основі трьох складників: ключових факторів, які характеризують стратегію; результатів аналізу портфеля продукції; альтернативних варіантів стратегій.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991р. № 959- XII, зі змінами та доповненнями// Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). – 1991. – 16 квіт.
2. Внешнеэкономическая деятельность предприятия: учеб. / Под ред. Л.Е. Стровского. – М.: Юнити-Дана, 2010. – 584 с.
3. Чайкова О.І. Формування системи доведення продукції промислових підприємств до споживачів на зовнішніх ринках // Вісник НТУ «ХП». Тематичний випуск: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства. – Харків: НТУ «ХП». – 2011. – № 38. – С. 132-138.
4. Чайковська Т.В. Формування стратегії виходу підприємств на зовнішні ринки / Т.В. Чайковська, О.Д. Стефурак [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/9_DN_2010/Economics/61400.doc.htm.

УДК: 338.43:633.85

КОН'ЮНКТУРА СВІТОВОГО РИНКУ НАСІННЯ СОНЯШНИКУ

Онищук О.І., студент ОС «Бакалавр»

Кузьменко С.В., к.е.н., доцент

Олійно-жировий підкомплекс АПК України досить стрімко розвивається і є надзвичайно важливою галуззю агропромислового комплексу, яка має потужний експортний потенціал. Проте, динамічний розвиток цієї галузі та оптимальне використання її експортного потенціалу є неможливими без ґрунтового аналізу та узагальнення сучасних тенденцій розвитку світового і вітчизняного ринків рослинних олій.

Варто зазначити, що попит на олійну продукцію на світовому ринку постійно зростає, що пояснюється перш за все переорієнтацією споживачів на олії та жири рослинного походження, які мають фізіологічні переваги і є більш доступними за ціною у порівнянні з тваринними жирами. Другою важливою причиною збільшення попиту на олійну продукцію є активний ріст світового виробництва біодизельного палива, що виробляється на основі рослинних олій, який був обумовлений зростанням цін на нафту та нафтопродукти [1].

Ринок насіння соняшнику займає одне із провідних місць в економіці України та розвитку олійножирового підкомплексу, оскільки за час

лібералізації торгівлі встановлено їх високу ліквідність не тільки на внутрішньому, але й на зовнішньому ринках. Збільшення прибутку завдяки вирощуванню монокультур, серед яких соняшник, дає можливість за короткий термін значно розширити їх посівні площі і збільшити обсяг його виробництва.

Соняшникова олія має найбільшу вітамінну цінність, вона є найпопулярнішою та найбільш поширеною в Україні. Ще з початку XIX століття соняшникова олія стала національним продуктом. Широкому розповсюдженню соняшникової олії сприяло її визнання церквою пісним продуктом. Соняшникова олія – одна з найважливіших рослинних олій, що дістала велике народногосподарське значення. Вона використовується, як безпосередньо в їжу, так і для виробництва маргарину, кулінарних жирів, у миловарінні і лакофарбовій промисловості. Соняшникова олія входить до складу різних медичних препаратів [2].

Кон'юнктурні дослідження є одними із найважливіших інструментів постійного відслідковування, вивчення і реагування на стан і зміни поточної економічної кон'юнктури на рівні макро- і мікроекономіки у країнах з розвинутою економікою. Провідними показниками товарної кон'юнктури є попит і пропозиція. Тому основним завданням статистичного вивчення кон'юнктури ринку є визначення співвідношення між попитом і пропозицією [3].

Важливий вплив на ефективність виробництва насіння соняшнику має система налагодження зв'язків між виробниками олійних культур та виробниками, насамперед, рослинної олії. Розвиток інтеграційного характеру виробництва стає значним резервом для підвищення ефективності за рахунок більш вигідної системи ціноутворення [2].

Пріоритетним завданням подальшого ефективного розвитку виробництва олійних культур в Україні має бути інноваційне забезпечення виробництва, що представляє собою сучасний комплекс взаємопов'язаних та послідовних дій, спрямованих на отримання високого врожаю, з урахуванням біологічних

особливостей, оптимізації виробничих процесів та ефективного використання виробничих ресурсів, у тому числі оптимального використання земельних площ. Система точного землеробства з використанням аерофотозйомки, 3D-технологій реконструкції земельних площ, інноваційних платформ для аналізу ґрунту та відбору ґрунтових проб та використанням «хмарних» технологій інфраструктури даних, які дають доступ до інформації в реальному часі, дасть змогу використовувати земельні ресурси з максимальною ефективністю та високою точністю.

Список використаних джерел:

1. Капшук С.Т. Олійно-жирова галузь: ростемо, бо об'єдналися у команду // Агробізнес сьогодні. – 2014. – №21. – С.24-26.
2. Матейчук Ю.В. Шляхи підвищення економічної ефективності вирощування соняшнику // Международный научный журнал – 2015. – № 9. – с. 133-136.
3. Ціхановська В.М. Теоретико-методологічна засади дослідження кон'юнктури агропродовольчого ринку // Економіка та управління АПК. – 2013. – Вип. 10. – С. 68-73.

УДК 338.43:637.1

УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

Лисак Ю.Р., студентка ОКР «Магістр»

Кузьменко С.В., к.е.н., доцент

Тваринництво – це одна з найважливіших галузей сільського господарства, яка значно впливає на його економіку. Галузь виробляє найважливіші продукти харчування, які є основним джерелом білка тваринного походження, а також сировина для різних галузей переробної промисловості, поставляючи їм молоко, м'ясо, шкіру, вовну, овчину і т.д.

У розв'язанні проблем збільшення виробництва м'яса надзвичайне значення має свинарство. Основною продукцією свинарства є м'ясо і сало. Свинина використовується у свіжому вигляді як висококалорійний продукт

харчування населення, а також як сировина для виробництва бекону, шинки, ковбас, сосисок і різних консервів.

У період формування ринкових відносин у тваринницькій продукції спостерігається стійкий спад виробництва, зниження його ефективності. Одна з основних причин спаду продукції тваринництва пов'язана з незадовільним станом кормової бази, низьким рівнем годівлі та незбалансованістю кормового раціону. Різко знизилася показники економічної ефективності і свинарство стало збитковим. Тому стає актуальним обґрунтування напрямів збільшення виробництва свинини та пошуку шляхів підвищення її економічної ефективності, що й обумовило вибір теми моєї роботи.

Ефективність виробництва свинини характеризується такими показниками, як:

- продуктивність свинарства (вихід поросят на одну основну свиноматку, середньодобовий приріст живої маси 1 голови свиней тощо);
- продуктивність праці (трудомісткість продукції свинарства, приріст живої маси свиней з розрахунку на 1 люд.-год.)
- ефективність використання кормів (витрати кормів на одиницю продукції, окупність корму продукцією);
- собівартість 1 ц. приросту живої маси свинини, собівартість 1ц. живої маси свинини;
- ціна реалізації живої маси свиней;
- прибуток (збиток) на 1 ц. живої маси свиней і на 1 свиню.
- рівень рентабельності виробництва свинини

Галузь тваринництва є дуже трудомістка та потребує великих затрат на її виробництво. А це призводить до зниження собівартості продукції тваринництва та зниження суми чистого доходу. Виходячи з цього можна зробити висновок, що прибуток підприємства залежить від рівня рентабельності підприємства та зниження собівартості продукції. Адже чим

вища рентабельність підприємства, тим більший ефект його діяльності., а отже і вищий прибуток.

Отже, підвищення ефективності виробництва продукції тваринництва передбачає підвищення рентабельності продукції при одночасному зниженні витрат та собівартості на одиницю продукції.

Список використаних джерел

1. Галушко В.П. Виробнича економіка. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 400с.
2. Збарський В.К., Мацибора В.І., Чалий А.А., та ін.; Економіка сільського господарства: Навч. Посібник – К.: ТОВ «Агар Медіа Груп», 2013. – 314с.
3. Калінчик М.В., Ільчук М.М., Одінцева Т.М. Ефективність виробництва та розвиток ринку свинини. – К.: Нічлава, 2010. – 228с.
4. Примак І.О. "Економіка сільського господарства": Навчальний посібник – К.: Вікар, 2013, - 187с. - (Вища освіта ХХІ ст.)

УДК 364.662

POVERTY AS AN ECONOMIC PROBLEM IN UKRAINE

Тарасюк І.Ю., студентка ОС «Бакалавр»
Кірейцева О.В., к.е.н., доцент

Poverty - social provisions which characterized by a lack of necessary material resources to conduct "normal" (according to the rules adopted by society) life.

According to recent reports, a year ago were living below the poverty line a little over 28% of Ukrainian, but now it was 58%. However, according to employees of the Institute of Demography and Social Studies of Ptukha, the relative poverty rate in Ukraine is almost unchanged. Now living in poverty, about 23 percent of families with pensioners, and about 38 percent of families with two children[1].

The poverty rate in Ukraine has grown at exactly 2 times and it's only in the last year. Also increases the level of poverty which defined by the UN criteria. In the world poverty line is set at \$ 5 per day according to UN standards. So we'll live in a country where subsistence minimum is 3 times less than the international poverty

standards. It should be noted that by international standards poverty occurs beyond amounts less than 150 dollars at the disposal of the person including not only food, but also the cost of utilities, transportation. 1176 UAH - the official subsistence level in Ukraine. This 44 USD according to the official NBU rate[2].

So poverty is a pressing social and economic problem in Ukraine. The population is heterogeneous for the needs and abilities to meet them. As a result, deepening existing disparities in human development between rich and poor, men and women, urban and rural areas, regions and countries and so on. These kinds of inequalities seldom exist in isolation and increase the feeling of deprivation that accompanies people throughout their lives and passed from generation to generation. That is why from time to time exacerbated the contradictions between the various segments of the population that is causing destabilization of the political and socio-economic situation in the country. For the poverty reduction Government adopted strategy to alleviate poverty, which defines mechanisms for poverty reduction and the main task of solving this problem, for the period until 2020.

Resolution is prepared to implement the Action Plan for the implementation of the Association Agreement between Ukraine and the European Union in 2014-2017 years. Moreover, the problem of overcoming poverty is one of the priorities of the international community, regulated by the European Social Charter and objectives of sustainable development which adopted at the UN Summit on the period from 2015 to 2030[3].

The main areas to overcome poverty in Ukraine can be defined: increased access to productive employment, promoting the growth of incomes from employment and payments in system of the social security to provide conditions for decent work; providing public access to social services regardless of place of residence minimizing the risks of social exclusion in rural areas; minimizing the risk of poverty and social exclusion of the most vulnerable groups.

To achieve the aforementioned tasks should:

1. Activate state stimulation effect on employment by full or partial subsidization of job creation in enterprises that hire the unemployed from among insufficiently competitive on the labor market.
2. To promote increase of competitiveness of persons in the labor market by improving the efficiency of the training of registered unemployed and members of vulnerable groups of workers with low qualification level.
3. Apply and actively promote flexible forms of employment for persons with disabilities, persons who care for young children or sick, young who is studying, rural residents and other groups requiring special conditions of work.
4. Raise the level access, quality and timeliness of health services for the population in rural areas.
5. Raise the level access to social services in rural areas, in particular as a result of the revitalization of the visiting of multidisciplinary teams of social services, visiting receptions employees of social protection institutions and organizations that provide social services.

References:

1. News of Institute of Demography at the Social Studies of MV Ptukha National Academy of Sciences of Ukraine // [electronic resource]. - Access to the resource: www.idss.org.ua
2. World Bank standardized database for Eastern Europe and Central Asia. Workshop on harmonization of poverty statistics // [electronic resource]. - Access to the resource: www.unece.org
3. CMU Order "On approval of the strategy are" № 161-p - edition of 16.03.2016

УДК 339.5:63-027.3 (477+4)

ПРОБЛЕМА ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В АГРОПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС УКРАЇНИ

Мінняйло В.М. студентка ОС «Бакалавр»
Кирилюк Д.О., к.е.н., старший викладач

Агропромисловий комплекс є базовим сектором народного господарства України, тому для забезпечення його ефективного функціонування необхідні значні інвестиційні ресурси. Проте в Україні інвестиційна активність

внутрішніх і зарубіжних інвесторів значною мірою стримується за рахунок несприятливого інвестиційного середовища, цілої низки зовнішніх і внутрішніх чинників.

Агропромисловий комплекс країни має необхідні передумови для широкого залучення іноземних інвестицій, а саме: родючі чорноземні ґрунти, розвинуту транспортну інфраструктуру, вигідне географічне розташування, наявність робочої сили, ненасиченість продовольчого і ресурсного ринків. Проте існує ряд факторів, які перешкоджають надходженню іноземних інвестицій в аграрний сектор України.

Виробництво сільськогосподарської продукції завжди було і залишається досить ризикованим видом діяльності, адже залежить від кліматичних умов. Землі сільськогосподарського призначення не підлягають приватизації та продажу, тому неможливо визначити реальну ринкову ціну землі. Через відсутність застави і сезонність виробництва банки не можуть надавати довгострокові кредити.

Економічна ситуація в Україні є нестабільною, досі не вирішені основні напрями та стратегії розвитку народного господарства. Недосконала нормативно-правова база, відсутність налагодженої системи купівлі-продажу землі, іпотечного кредитування, поширення корупції, тіньової економіки, високі податки дещо відлякують іноземних інвесторів.

Щодо політичної ситуації в країні, експерти стверджують, що постійна боротьба за владу, нестабільність створюють ризиковані умови для залучення інвестицій. Досить часто іноземні інвестори не мають доступу до інформації про природно-кліматичні умови окремої території чи регіону, відсутні переклади карт на іноземні мови.

На залучення інвестицій впливає екологічний фактор. Велика кількість земель мають підвищену кислотність, еродовані, радіоактивно забруднені, а на півночі країни заболочені ґрунти. Значні площі заняті під відходи промислового виробництва.

Для того щоб поліпшити інвестиційний клімат в Україні, необхідно стабілізувати макроекономічну ситуацію, сформувати стабільну нормативно-правову базу, стимулювати довгострокове банківське кредитування, створити лізингові компанії. Розвиток лізингових відносин в аграрному секторі сприятиме забезпеченню нових конкурентних позицій підприємств АПК. Лізинг може стати альтернативою кредитування, що дасть можливість отримати необхідні ресурси та уникнути значних втрат.

Щоб забезпечити стабільну економічну ситуацію в АПК, слід провести ряд реформ у сільському господарстві, які передбачали б забезпечення суб'єктам господарювання захисту прав власності на землю, майно та результати своєї праці; створення умов для забезпечення кредитами товаровиробників з урахуванням сезонності виробництва; проведення цінової політики та підтримки доходів сільськогосподарських товаровиробників для забезпечення відтворення виробництва сільськогосподарської продукції на основі запровадження заставних цін, регулювання доходів через систему державних дотацій та субсидій; сприяння розвитку мережі дорадчих сільськогосподарських служб і системи моніторингу аграрного ринку.

Створення вільних економічних зон, спільних підприємств дало б можливість більш інтенсивно залучати іноземний капітал, а валютні надходження від агропромислової діяльності значно зміцнили б регіональну економіку. Вільні економічні зони потрібно створювати, насамперед, на тих територіях, де складаються сприятливі гідрометеорологічні, фінансово-кредитні, природно-кліматичні, митні умови.

Необхідно підвищувати рівень кваліфікації працівників аграрного сектору, зокрема підготовку менеджерів для сільськогосподарського виробництва, які змогли б організувати роботу так, щоб отримати максимум доходів за мінімальних витрат.

Найбільш пріоритетними і прибутковими сферами для іноземного інвестування в агропромисловий сектор є: оновлення і модернізація на базі

нових технологій підприємств, зокрема тих, що займаються заготівлею та зберіганням зерна; впровадження високопродуктивних технологій вирощування сільськогосподарських культур; створення потужностей та сировинної бази для виробництва обладнання для олійно-жирової, м'ясо-молочної, борошномельно-круп'яної та хлібопекарської промисловості; налагодження випуску ефективних хімічних засобів захисту сільськогосподарських рослин і тварин; сільськогосподарська інфраструктура .

Таким чином, можна сказати, що інвестиційний клімат України не є сприятливим, ризики для інвесторів залишаються високими. Поліпшити ситуацію в агропромисловому комплексі можна лише за виваженої політики держави у сфері підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва, дотримання економічних законів, вдосконалення законодавства з питань аграрної політики, регулювання кредитних операцій, раціонального розподілу коштів, їх ефективного використання і вчасного повернення боргу.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України - www.ukrstat.gov.ua
2. Державна фіскальна служба України - <http://sfs.gov.ua/ms/>
3. Економічний бюлетень Посольства України в РП травень 2016 року -№110-https://mfa.gov.ua/mediafiles/sites/poland/files/biuletен_wer_16.doc
4. Представництво Європейського Союзу в Україні - http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/all_news/news/2016/2016_01_08_uk.htm

УДК 336.748.12(477)

ІНФЛЯЦІЯ, ЇЇ ШКІДЛИВИЙ ТА ПОЗИТИВНИЙ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ. МЕТОДИ РЕГУЛЮВАННЯ ІНФЛЯЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Намазило А.О., студентка ОС «Бакалавр»
Кірейцева О.В., к.е.н., доцент

Відомо, що в даний час головним завданням економістів є швидке подолання темпів зростання інфляції. Для України, як нещодавно незалежної

держави, з економікою, що розвивається питання інфляції постає дуже гостро, тому дана тема є актуальною.

Інфляція – це безперервний процес знецінення грошей, який проявляється у підвищенні цін на різні товари та послуги, результатом чого є перенавантаження грошовою масою. Інфляція спричинена диспропорціями в суспільному виробництві й порушенням законів грошового обігу. Інфляція вимірюється індексом споживчих цін (змінюю середнього рівня цін «споживчого кошика»).

Залежно від інфляційних чинників виділяють інфляцію попиту(перевищення попиту над пропозицією, веде до зростання цін) і інфляцію витрат або пропозиції(зростання цін на ресурси, внаслідок чого збільшуються витрати виробництва й обігу, а з ними – і ціни на продукцію, яка випускається). Залежно від антиінфляційної політики – приховану(наявний дефіцит товару та послуг, але зростання цін не спостерігається) і відкриту інфляцію(наявне зростання цін на товари та послуги). Залежно від темпів інфляції – повзучу(проявляється в поступовому піднятті цін (не вище 10% на рік)), галопуючу(зростання цін в межах 10-50% на рік) та гіперінфляцію(100%,1000% та більше зростання цін на рік)[1].

Найсильніший вплив у сфері економіки інфляція справляє за допомогою довгострокових позик та угод, що визначають рівень заробітної плати. Інфляція впливає не лише на боргові сосунки домогосподарств, підприємств, фінансового сектору, а й на стосунки держави з домогосподарствами та підприємницьким сектором (державний внутрішній борг) та міждержавні боргові стосунки (зовнішній державний борг). Якщо інфляційні процеси мають невеликі межі, вони можуть позитивно впливати на економіки країни: грошова маса збільшується, тому знижується процентна ставка за кредит, але це призводить до зростання облігацій та акцій, що забезпечує зростання інвестицій, розширює поле діяльності комерційних банків; зростає споживання, йде підвищення попиту на нерухомість через збільшення грошової маси, тому

це дає змогу розвивати суспільне виробництво та збільшує мотивації до інвестування [2].

Важливо пам'ятати, що позитивний вплив інфляція несе за собою при незначній емісії коштів. Коли вона зростає, то інфляція є рушійним фактором для суспільного виробництва. За допомогою інфляції держава може покрити непродуктивні витрати, встановлюється емісійний податок. Інфляція згубно впливає на ділову активність. Цьому є дві причини: 1) банки скорочують обсяги кредитування, підвищують кредитну ставку; 2) нестійкість грошової одиниці значно збільшує підприємницький ризик.

В Україні існують такі методи регулювання інфляції як:

- 1) Антиінфляційного оподаткування;
- 2) Скорочення податків у світі «концепція пропозиції» ;
- 3) Регулювання цін в умовах інфляційної нестабільності[3].

Отже, обов'язковою функцією будь-якого уряду є регулювання інфляційних процесів та стримування темпу інфляції, ефективне впровадження антиінфляційної політики.

Список використаних джерел:

1. [А.С. Булатов. ЕКОНОМІКА, 2003](#). Що таке інфляція
2. Вплив інфляції на національну економіку. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.academia.edu/9881576/>
3. [Методи регулювання рівня інфляції в Україні](#). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://наука.kushnir.mk.ua/?p=27434>

УДК 004:378.011.1

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ УНІВЕРСИТЕТУ

Д. Д. Лавінська, студентка ОС «Магістр»
О. А. Ковтун, к.е.н., доцент

Аграрний сектор економіки України виступає системоутворюючою складовою національної економіки. Сучасний розвиток та впровадження інформаційних систем в АПК вимагає від навчальних закладів підготовки

фахівців-менеджерів з високим рівнем володіння сучасними інформаційними технологіями та телекомунікаціями, засобами збору, зберігання, обробки і передачі інформації, навичками ефективного використання світових інформаційних ресурсів, вміннями розробляти та впроваджувати комп'ютерні інформаційні та управляючі системи на всіх рівнях управління аграрним сектором економіки, використовувати сучасні геоінформаційні системи. Для ефективного навчання необхідність застосування ІТ є необхідним. Тому і важливо зосереджувати увагу на інформаційному забезпеченні університету.

Метою інформаційної стратегії є підкреслення наскільки сучасна, комплексна організація залежить від інформації. Ця залежність завжди присутня в університетах, саме призначення будується навколо інформації та її перетворення в корисні знання. Але це відчувалося з ще більшою гостротою з моменту появи ІТ революції тридцять років тому.

Такі науковці як Віктор Арвідссон, Джонні Холмстром вважають, що стратегія має значення тільки тоді, коли інформаційна система застосовується в місцевій практиці. Тому в наш час стратегія прагне реалізувати потенційну цінність ІТ шляхом повторного визначення та переорієнтації цього сектору в організаціях [2].

Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління – система, яка об'єднує усі інші елементи організації в єдине ціле, дозволяє сформулювати процес стратегічного управління, як безперервну низку управлінських рішень, спрямованих на досягнення стратегічних цілей [1].

У сучасності інформаційне забезпечення супроводжується виникненням технічних та програмних рішень, що реалізують концепцію розподіленої обробки даних у межах управлінських структур і всієї організації.

Головним принципом в основі інформаційної стратегії є визнання того, що університет є єдиною, інтегрованою організацією. Це може бути великим, складним і колегіальним, зі значною мірою відповідальності делегованим управлінням. Ця перевага буде проявлятися в плані досягнення більш

ефективної комунікації і забезпечить більшу цінність для грошей, розробку і створення інфраструктури інформаційних систем як цілісної, взаємопов'язаної служби, прийняття належної практики в галузі управління інформацією.

Підтримку системи інформаційного забезпечення Національного університету біоресурсів та природокористування України покладено на структурний підрозділ – інформаційно-обчислювальний центр. Придбано спеціальне обладнання. Для навчання студентів запроваджені академія Microsoft, академія CISCO, центр компетенцій ІС. Розглянемо основні розробки в інформаційного забезпечення НУБіП України (таблиця 1).

Таблиця 1

Інформаційне забезпечення НУБіП

Інформаційні технології	Опис
система електронного дорадництва для агровиробників України	www.edorada.org - надання об'єктивної, науково-технічної та навчальної інформації для громадськості, щоб відповісти на питання користувачів щодо концепції сталого розвитку сільського господарства
навчально-інформаційний портал	http://elearn.nubip.edu.ua/ можливість отримувати необхідну інформацію і здавати роботи
інституційний репозитарій	статті і матеріали конференцій розміщені онлайн

Дійсно можна побачити інформаційну стратегію як аргумент на користь прийняття послідовної, загальноуніверситетської культури і підходу до управління інформацією.

Принципи управління інформацією повинні брати за основу наступне: інформація повинна бути інтегрована в системах таким чином, щоб менеджери змогли моделювати організації за допомогою даних. Корпоративні дані повинні належати університету, а не якій-небудь одній секції або відділу. Стратегічне управління, а також відповідальність за інформаційні активи повинні бути чітко визначені. Стандарти якості даних повинні бути вимірні, з послідовною

лексикою і визначенням застосування до всіх корпоративних даних і інформаційних елементів. Інформація повинна бути адекватною і відповідати меті. Всі співробітники повинні мати функції та обов'язки по управлінню інформацією, добре розроблені механізми підтримки, а також надання відповідного обладнання. Отже, інновації у дистанційних освітніх технологіях передбачають вдосконалення змісту навчальних дисциплін, методик викладання, розробку якісних електронних навчальних курсів, запровадження дистанційної моделі як для студентів денної, так і заочної форм навчання.

Список використаних джерел

1. Дикань В. Л. Стратегічне управління [текст] : навч. посіб./ В. Л. Дикань, В. О. Зубенко, О. В. Маковоз, І. В. Токмакова, О. В. Шраменко – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 272 с.
2. Arvidsson, V. Information Systems Use as Strategy Practice: A multi-dimensional view of strategic information system implementation and use. / Arvidsson, V., Holmström, J. and Lyytinen, K. // The Journal of Strategic Information Systems — 2014. — №23 — Pages 45–61

УДК: 339.13:665.344.2

КОН'ЮНКТУРА СВІТОВОГО РИНКУ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР

Сазонов А.А., студент ОС «Магістр»

Кузьменко С.В., к.е.н., доцент

Продукція олійних культур для сільськогосподарських підприємств є одним з основних джерел формування доходності, що дозволяє забезпечити їх ефективну діяльність. Виробництво олійних культур відіграє важливу роль у забезпеченні населення цінними продуктами харчування, галузі тваринництва – поживним кормом, переробної промисловості – сировиною. В умовах ринкової економіки для суб'єктів господарювання олійні культури виступають надійним джерелом грошових надходжень, їх насіння і продукти переробки конкурентоспроможні і користуються попитом на внутрішньому і світовому ринках. Україна – світовий лідер з переробки соняшнику і виробництва олії, а

вітчизняна олійно-жирова галузь демонструє позитивну динаміку виробництва і розвитку навіть в кризовий період [3].

В умовах глобалізації світової економіки і торгівлі кожна країна тією чи іншою мірою бере участь у міжнародному поділі праці в процесі обміну товарами. Ефективне проникнення на світові ринки та інтеграція у світову економіку може відбуватися за умови інформаційного обслуговування маркетингу шляхом використання сучасних інтернет-технологій, забезпечення якості товару відповідно до вимог міжнародних стандартів, моніторингу кон'юнктури та прогнозування її динаміки, а також регулювання внутрішнього ринку з використанням як адміністративних, так і ринкових інструментів [2].

Структура експорту вітчизняних агропродовольчих товарів, де переважає сировина, свідчить про необхідність диверсифікації зовнішньої торгівлі в напрямі збільшення обсягів продажу товарів більш глибокої переробки, особливо тих, частка яких на світовому ринку є визначальною. Такими товарами протягом останніх років є олійні культури та продукти їх переробки, за обсягами експорту та виробництва яких якої Україна посідає передові місця на світовому ринку. Тому дослідження мікро- та макромаркетингового середовища, взаємозалежностей і взаємозв'язків кон'юнктури внутрішнього та зовнішнього ринків олійних культур необхідно поглиблювати з урахуванням сутності соціально-економічних процесів, які відбуваються в аграрному секторі в сучасний період.

Кон'юнктурні дослідження є одними із найважливіших інструментів постійного моніторингу, вивчення і реагування на стан і зміни поточної економічної кон'юнктури на ринках країни з розвиненою економікою. В першу чергу, їх використовують для прогнозування, моделювання і передбачення шляхів зміни ділової активності як на короткострокову, так і довгострокову перспективу. Кон'юнктура ринку відображає конкретну економічну ситуацію, що склалася на ринку на даний момент чи обмежений проміжок часу і характеризується рівнем попиту, пропозиції, динамікою цін [1].

Головна мета вивчення кон'юнктури ринку – визначити характер і ступінь його збалансованості, насамперед співвідношення попиту і пропозиції. Суть дії ринкового механізму проявляється в стремлінні попиту і пропозиції до рівноваги. Однак, цей процес, який має стохастичний характер, відбувається під постійною дією множини суперечливих факторів, що і обумовлює наявність постійних коливань і відхилень від основної тенденції розвитку ринку. Аналіз можливих диспропорцій попиту і пропозиції попереджує про зміну ринкової ситуації. Оцінки стану ринку здатні варіюватися і носять інформаційно-попереджувальний характер як для підприємців, так і для органів управління [2].

Механізм регулювання діяльності підприємств на ринку олійно-жирової продукції повинен базуватися на принципах, які урівноважують баланс державного й суто ринкового регулювання та забезпечує інтереси усіх учасників цієї взаємодії.

Отже, в умовах глобалізації залежність внутрішньої кон'юнктури ринку олійних культур від зовнішніх факторів значно зростає. Виходячи із нашого дослідження, основними чинниками впливу є прямо пропорційний зв'язок внутрішньої ціни із світовою, попит та пропозиція на світовому ринку та розвиток експортно-імпортних відносин. Для того, щоб розвивати експортно-імпортні відносини на ринку олійних культур, необхідно підвищувати та підтримувати конкурентоспроможність продукції галузі на національному та міжнародному рівнях, що є передумовою успішного розвитку галузі.

Список використаних джерел:

1. Дослідження кон'юнктури ринку. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://lib.lntu.info/books/fb/mm/2011/11-42/page16.html>
2. Олефір В. Кон'юнктура зовнішніх ринків у 2010 році / Олефір В. // Економіст. – 2010. – №5. – С. 18-20.
3. Чехова І.В., Чехов С.А. Основні тенденції розвитку ринку олійних культур в Україні // Продуктивність Агропромислового Виробництва. – 2014. – № 25. – С.71-77.

КОН'ЮНКТУРА СВІТОВОГО РИНКУ РІПАКУ

Фертюк В.С., студент ОС «Бакалавр»

Кузьменко С.В., к.е.н., доцент

Нині однією з важливих проблем розвитку економіки багатьох країн світу є зниження рівня їх енергетичної безпеки внаслідок вичерпності мінеральних видів палива, зокрема нафти, а також порушення екологічного балансу планети, що певною мірою спричинене постійним зростанням викидів в атмосферу побічних продуктів промислового виробництва та роботи двигунів внутрішнього згорання. Усвідомлюючи незворотність таких процесів, уряди більшості країн стали на шлях пошуку нових альтернативних джерел енергії, використання яких дозволило б компенсувати дефіцит викопних палив та зменшити забруднення довкілля. Залежно від наявної біологічної сировини кожна країна по-своєму розв'язує цю проблему. Одним із розповсюджених видів біологічних джерел енергії і як субститут мінерального дизельного пального є біодизель.

Україна має великі можливості збільшення валових зборів олійних культур, зокрема ріпаку, а тенденції зростання цін на нафту дають підстави вважати, що в Україні складається сприятлива ситуація для розвитку ринку біодизеля. При цьому слід відзначити, що національна економіка України характеризується одним із найвищих у світі рівнів енергоємності валового внутрішнього продукту. Поряд із цим високий ступінь її залежності від імпорту нафти і газу на фоні європейського вектора стратегічного розвитку та значного потенціалу агропромислового комплексу об'єктивно підсилюють необхідність розвитку вітчизняного ринку біологічних видів пального [2].

Кон'юнктура товарних ринків – це стан окремих світових або національних ринків, обумовлений взаємодією економічних, соціально-політичних, природних факторів і виявлений в суттєвому і прогнозованому співвідношенні попиту та пропозиції, відношенні ринкових цін. Предметами кон'юнктурного аналізу є: обсяг, структура, динаміка виробництва і

споживання конкретних товарів та їх замінників, рівень запасів, рухливість цін, сегменти ринку, характер виробничо-збутової, науково-дослідницької, патентно-ліцензійної, рекламної та іншої діяльності [1, 3].

Проблема забезпечення потреб людства у енергетичних носіях стає нині все гострішою і привертає увагу науковців та практиків у всьому світі. Опанування нових видів дешевої та екологічно чистої енергії є першочерговим завданням для всього людства. На сучасному етапі розвитку світового суспільства найпоширенішими джерелами енергії залишаються нафта та продукти її переробки, природний газ та вугілля. Ціни на ці вичерпні ресурси постійно зростають, а їх запаси знижуються. В останні роки все людство напружено спостерігало як підвищуються ціни на нафту, природний газ. Підвищення цін на енергоносії боляче б'є не лише по економіці багатьох країн, які є залежними від імпортованих енергоносіїв, але й по добробуту їх громадян. Країни-імпортери нафти та нафтопродуктів намагаються зменшити свою залежність від країн-виробників. Саме це і є передумовою того, що багато країн змушені шукати нові відновлювальні джерела енергії [2].

Однією з головних задач вивчення ринку є аналіз поточного співвідношення попиту та пропозиції на продукцію з можливістю прогнозу руху цих параметрів ринку в майбутньому. В зв'язку з цим дуже важливе місце посідають питання вивчення та прогнозування економічної кон'юнктури як загальногосподарської, що відображає функціонування господарського механізму в цілому, так і кон'юнктури окремих товарних ринків.

Список використаних джерел:

1. Дубель А.В. Особливості та економічна ефективність вирощування ріпаку / А.В. Дубель // Інноваційна економіка. – 2013. – №14. – С. 88.
2. Проблеми кон'юнктурних досліджень ринків товарів та послуг в Україні. Монографія / Під науковим керівництвом д.е.н., професора А.І. Ковальова. – Одеса: Атлант, 2010. – 266 с.
3. Чехова І.В., Чехов С.А. Основні тенденції розвитку ринку олійних культур в Україні // Продуктивність Агропромислового Виробництва. – 2014. – № 25. – С.71-77.

РОЗВИТОК КЛАСТЕРІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Іванчикова Н.О., студентка ОС «Бакалавр»

Діброва Л.В., к.е.н., доцент

Кластер - це висока концентрація взаємопов'язаних компаній та інших організацій суміжних галузей (секторів) економіки на певній географічній території, які співпрацюють і конкурують між собою.

Трьома основними перевагами кластерів є більш висока продуктивність, інновативність та створення нових підприємств (див.рис.1) [2]. Специфічною характеристикою кластерів є те, що ефекти, пов'язані з їх створенням, забезпечують переваги, які неможливо забезпечити за допомогою створення компанії.

Рис.1. Основні переваги кластерів [2].

Компанії, які входять до кластеру, є більш успішними і конкурентоздатними та експортують більшу кількість продукції, ніж ті компанії, що працюють поодиноці [1]. Кластери (в масштабах країни) – це можливість створювати нові робочі місця, в них виникає більше ідей. Кластери – це інноваційні компанії.

Польща, Словаччина, Туреччина за дуже короткий строк вирвалися із бідності і суттєво підвищили добробут громадян, використовуючи кластери як інструмент залучення інвестицій та створення нових робочих місць, збільшення високотехнологічного експорту.

Однією з найважливіших умов, для розвитку кластерів, на нашу думку, є підтримка з боку держави. Так, Японія відома високим рівнем кластеризації, бо завдяки держпідтримці в 1970-80-х роках кластери зуміли підняти економіку

країни до її сьогоденного стану, чому значною мірою сприяло мінімальне оподаткування.

Слід зазначити, що практично всі члени ЄС мають власні програми кластеризації на базі рішень лісабонського саміту 2000 року. Крім того, ще в 2006 році був прийнятий Маніфест кластеризації в країнах ЄС, а в грудні 2007-го - Європейський кластерний меморандум.

Ще однією важливою умовою для розвитку кластерів є концепція кооперації, тобто коли компанії, які є конкурентами, одночасно працюють над спільною стратегією. Один з прикладів – харчовий кластер на півдні Швеції. Вони регулярно збирають генеральних директорів разом, щоб створити відкрите середовище, де конкуренти можуть обговорювати спільні питання, генерувати спільну стратегію для всього кластера. У них є рада директорів, якою керує бізнес, однак туди входять і представники державних інститутів, і університетів. Також туди входить серійний підприємець, який заснував багато харчових компаній, а зараз підтримує маленькі стартапи. Така рада забезпечує «потрійну спіраль» і дозволяє кластеру рухатись зі швидкістю бізнесу [1].

Деякі країни використовують кластерний підхід для фокусування на розвитку малого бізнесу, інші - спрямовують зусилля на залучення іноземних інвестицій (підхід Чехії: вони залучали інвестиції, щоб бізнес залишався у країні), ще одна група держав використовує кластери для регіонального розвитку.

Таким чином, досвід країн, що впровадили кластерний підхід в тій чи іншій формі, вивів їх на новий щабель економічного розвитку. Продукція, що випускається є конкурентоспроможною в усьому світі. Досягнення високотехнологічних кластерів використовуються в багатьох країнах в різних сферах. Інтеграція уряду, дослідницьких організацій та підприємств дозволяє ефективно реалізовувати потенційні можливості економіки країни. А глобалізація, як фактор сучасних міждержавних взаємин, підсилює взаємообмін

новими технологіями, інноваціями, тим самим зробивши можливим використання їх звичайними споживачами.

Список використаних джерел:

1. www.innovations.com.ua – Інтелект-проект kmbs.
2. Porter, M.E. Clusters and the New Economics of Competition, Harvard Business Review 2009.

УДК: 339.5:633.854.78

КОН'ЮНКТУРА СВІТОВОГО РИНКУ СОНЯШНИКУ

Бегаль А.А., студентка ОС «Магістр»

Діброва Л.В., к.е.н., доцент

В умовах глобалізації світової економіки і торгівлі кожна країна тією чи іншою мірою бере участь у міжнародному поділі праці в процесі обміну товарами. Ефективне проникнення на світові ринки та інтеграція у світову економіку може відбуватися за умови інформаційного обслуговування маркетингу шляхом використання сучасних інтернет-технологій, забезпечення якості товару відповідно до вимог міжнародних стандартів, моніторингу кон'юнктури та прогнозування її динаміки, а також регулювання внутрішнього ринку з використанням як адміністративних, так і ринкових інструментів. Структура експорту вітчизняних агропродовольчих товарів, де переважає сировина, свідчить про необхідність диверсифікації зовнішньої торгівлі в напрямі збільшення обсягів продажу товарів більш глибокої переробки, особливо тих, частка яких на світовому ринку є визначальною.

Становлення кон'юнктури ринку соняшнику та продуктів його переробки займає одне із провідних місць в економіці України та розвитку олійножирового підкомплексу. Соняшник є найбільш прибутковою та високоліквідною культурою України, попит на яку постійно зростає. Вирощування соняшника та виробництво соняшникової олії – це одна з тих галузей, де Україна залишається одним зі світових лідерів. Тому дослідження мікро- та макромаркетингового середовища, взаємозалежностей і взаємозв'язків

кон'юнктури внутрішнього та зовнішнього ринків соняшнику необхідно поглиблювати з урахуванням сутності соціально-економічних процесів, які відбуваються в аграрному секторі в сучасний період.

Збільшення прибутку завдяки вирощуванню монокультур, серед яких соняшник, дає можливість за короткий термін значно розширити їх посівні площі і збільшити обсяг його виробництва. Обмеженість протекціонізму переробної галузі призвела до масового вивозу олійної сировини за межі України, хоча в Україні існують усі можливості, без застосування екстенсивних методів господарювання, забезпечити переробку всього насіння соняшнику і залишитись провідним виробником. Для цього потрібно постійно вивчати світову та національну кон'юнктуру ринків, фактори що впливають на її зміну, створити сприятливий інвестиційний клімат, використовувати і пристосовувати до існуючих умов світовий досвід регулювання ринку соняшнику та продуктів його переробки.

Метою написання бакалаврської роботи є дослідження кон'юнктури світового ринку насіння соняшнику та визначення місця України на ньому.

Кон'юнктура світового ринку нестабільна, тому проблема розвитку та здійснення програми заходів щодо підтримки експорту країни на світовому ринку за умов його глобалізації, збільшення або принаймні збереження його питомої ваги в світовій торгівлі є особливо актуальною для України.

Список використаних джерел

1. Кокушкіна І.В. Міжнародна торгівля і світові ринки: Навчальний посібник./ І.В. Кокушкіна, М.С. Воронін. - К: 2010. - 292 с.
2. Кучеренко С.Ю. Інвестиційна привабливість олійно-жирового комплексу України // Фінанси України. - 2011. - № 4. - 110 с.
3. Акімова Т.А. Світова економіка/Т.А Акімова - М.:, 2010. - 566 с.
4. Пластун С.І. Кон'юнктура світового ринку соняшнику // Вісник академії праці і соціальних відносин ФПУ. - 2011. - №5 (8).- 210 с.

Побудова ринкової моделі економіки зумовлює необхідність глибокого дослідження низки важливих складових фінансової системи, зокрема, фінансів підприємницьких структур. Провідне місце у фінансовому забезпеченні їх діяльності належить прибутку. Він найповніше характеризує ефективність господарської діяльності підприємств, їх фінансові можливості й у кінцевому підсумку визначає рівень фінансової стабільності в державі та є джерелом підвищення рівня суспільного добробуту населення.

Для досягнення максимальних розмірів прибутку, підприємства повинні забезпечувати ефективне управління фінансовими результатами господарської діяльності, вирішувати завдання з поліпшення інформаційного забезпечення управління і контролю за збереженням власності та зміцненням фінансового стану підприємства, підвищенням ефективності діяльності та зменшенням ризику втрати коштів через непередумані дії.

На сьогоднішній день на всіх підприємствах на перше місце ставиться саме результат роботи - прибуток. Виявити причини сформованих за розглянутий період результатів роботи, науково підійти до аналізу сформованих показників, виявити і реалізувати резерви поліпшення показників - от ті питання, які на сьогоднішній день хвилюють керівництво будь-якого підприємства.

Однак, не можна вважати, що планування та формування прибутку залишаються винятково в сфері інтересів тільки підприємства. Не в меншій мірі в цьому зацікавлені держава (бюджет), комерційні банки, інвестиційні структури, акціонери та інші власники цінних паперів. Актуальність теми дослідження також обумовлена роллю прибутку підприємства в нарощуванні капіталу, підвищення фінансової стійкості підприємства.

Саме прибуток визначає для підприємницької діяльності рішення трьох корінних взаємозалежних проблем: що продавати, як продавати і для кого продавати, і, таким чином, визначає політику формування прибутку - політику планування, організації, аналізу і контролю витрат і доходів в середині підприємства. Дослідження формування прибутку, рентабельності підприємства, витрат звертання, валових доходів, є найважливішим чинником при прийнятті організаційних і господарсько-управлінських рішень, створення сприятливих умов для реалізації планів і програм по нарощуванню прибутку. Іншими словами підприємства повинні чітко уявляти резерви збільшення прибутку, від чого він залежить і які основні параметри впливають на його величину.

Список використаних джерел

1. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навчальний посібник. - Київ: Вища школа, 2008 .- 278
2. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник .-2-ге вид.-Київ: Знання, 2006 .- 456 с.
3. Блонська В. І. Прибуток – особливості його формування та використання в ефективному управлінні підприємством // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.5. – С. 179-185.

УДК 339.14(477)(6)

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ З ЄС М'ЯСОМ ПТИЦІ

Зайло С.П., студентка ОС «Магістр»

Ковтун О.А., к.е.н, доцент

У сучасному світі однією з основних рушійних сил економічного розвитку виступає міжнародна торгівля, яка є сферою міжнародних економічних відносин і являє собою сукупність зовнішньої торгівлі товарами, послугами, продукцією інтелектуальної праці всіх країн світу. Зовнішня торгівля (ЗТ) — це торгівля однієї країни з іншими, яка складається з оплачуваного вивезення (експорту) та ввезення (імпорту) товарів і послуг.

Результативність зовнішньої торгівлі країни можна визначити за допомогою системи показників, які поділяються на 5 груп: абсолютні, відносні, показники структури, інтенсивності та показники економічної ефективності.

Для України на даний час характерний шлях інтеграції до ЄС, тому актуальним завданням сьогодення є реформування різних секторів економіки та приведення їх до європейських норм. Значне місце в формуванні ВВП країни та забезпечення продовольчої безпеки відведене сільському господарству і галузі птахівництва у тому числі.

Птахівництво сьогодні є найдинамічнішою галуззю не тільки в тваринництві, але і в сільському господарстві України в цілому. Адже витрати на цей вид бізнесу швидко повертаються в порівнянні з іншими галузями тваринництва. При цьому найефективніше працюють великі інтегровані компанії, де виробляється не лише м'ясо, але є власне кормовиробництво, зберігання та переробка птахопродукції.

Птиця вирізняється високою продуктивністю і високими відтворювальними можливостями, інтенсивним ростом. Також продукція цієї галузі займає важливе місце в забезпеченні населення високоякісними дієтичними продуктами харчування.

Найважливішою ознакою якості продуктів птахівництва є показники їх безпеки, тобто відсутність у них речовин, шкідливих для здоров'я споживача, а також збудників інфекційних хвороб.

Збереження вітчизняними підприємствами своїх позицій на внутрішньому ринку та освоєння нових зовнішніх ринків можливе тільки за рахунок підвищення якості пропонованої продукції, збереження її конкурентоспроможності та диверсифікації виробництва. Стратегія ринку птахівництва в умовах поглибленої євроінтеграції повинна будуватись, виходячи із реальних його проблем:

- реалізації на якісно новому рівні цілеспрямованих заходів державної політики, спрямованих на стабільність власного продовольчого ринку;

- контроль з боку держави за відповідністю стандартів якості вітчизняної продукції;

- модернізації виробництв для усіх компаній, які прагнуть працювати на українському ринку в майбутньому у нових умовах;

Мета даної роботи полягає у визначенні проблем та перспектив розвитку зовнішньоекономічної торгівлі з країнами ЄС.

Зовнішня торгівля України з ЄС м'ясом птиці в контексті ширшого і сприятливішого доступу продукції українських підприємств до ринків ЄС вважається актуальною, а тому потребує більш детального вивчення.

Список використаних джерел

1. Зовнішня торгівля та торгова політика – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://studme.com.ua/1534122011305/vneshnyaya_torgovlya_htm
2. Лопатченко С.Г. «Експортний потенціал України в рамках євроінтеграції»/С.Г.Лопатченко//Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ - 2014 - №6 – С.334
3. Міжрегіональний спілка птахівників та кормовиробників України – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ptahokorm-union.com/2015/04/28/про-спілку/>

УДК 339.5:63-027.3 (477+4)

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Петренко Т.А. , студентка ОС «Магістр»
Діброва Л.В., к.е.н., доцент

Розвиток аграрного сектору спроможний здійснити потужний вплив на економічну динаміку в Україні, зважаючи на значні перспективи його капіталізації та прогнозовані довгострокові тренди на ринках основних видів аграрної продукції. Тому розвиток конкурентоспроможного аграрного виробництва в комплексному поєднанні з розбудовою сприятливих умов для сільського розвитку є національним пріоритетом. Галузь сільського господарства як базова здатна бути «локомотивом» у забезпеченні поступального і якісно нового рівня соціально-економічного прогресу

українського суспільства. Надзвичайно важливим є формування науково обґрунтованої, цілеспрямованої, конструктивної аграрної політики, яка б за своєю логікою та принципами не лише відповідала курсу на прискорену ринкову трансформацію економічної системи країни, але й була її провідною ланкою, стимулюючим фактором [2].

Дана тема є досить актуальною на сучасному етапі. Оскільки забезпечення якісного розвитку аграрної політики України має стимулювати створення високо конкурентного аграрного виробництва і забезпечення продовольчої безпеки країни, а також забезпечення високої конкурентоспроможності вітчизняної сільськогосподарської продукції.

Основним завданням раціональної державної підтримки є підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції на внутрішньому та на зовнішньому аграрних ринках, а також розвиток сільських територій [2]. При цьому регулююча роль держави, спрямована на підтримку вітчизняних виробників, має здійснюватися заходами та механізмами, що не повинні суперечити принципам СОТ та бути дієвою і раціональною для вітчизняних виробників [3].

Основні засади державної аграрної політики спрямовані на забезпечення сталого розвитку аграрного сектору національної економіки, системності та комплексності під час здійснення заходів з реалізації державної аграрної політики всіма органами державної влади та органами місцевого самоврядування [1].

Першим пріоритетним напрямом на 2017 визначено земельну реформу, яка має бути завершена до 2020 року. Другий напрям полягає в стимулюванні розвитку АПК через програми підтримки. Третім і четвертим пріоритетним напрямком визначено безпеку харчових продуктів та оновлення системи контролю якості і розвиток органічного ринку.

Державна політика має не змінювати підприємницьку ініціативу, а навпаки, створювати умови для приватної інвестиційної активності й

економічного піднесення, що досягається передусім завдяки широкому освоєнню перспективних технологій за принципами ринкової конкуренції. Саме держава допомагає формувати конкурентоспроможні господарські структури, які в змозі працювати і на внутрішньому, і на зовнішньому ринках, концентрувати ресурси на найбільш перспективних напрямках оновлення виробництва, стимулювати інноваційну діяльність.

Список використаних джерел

1. Закон України про державну підтримку сільського господарства України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1877-15>.
2. Діброва А. Д. Регулювання аграрного сектору економіки України в умовах євроінтеграції / А. Д. Діброва, В. Є. Андрієвський. – Київ: Інтердрук, 2014. – 572 с.
3. Ільїн В. Ю. Стан та тенденції розвитку спільної аграрної політики національних виробників / В. Ю. Ільїн. – 2012.

УДК 658.562

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Зарудніцька А.М., студентка ОС «Магістр»
Ковтун О.А., к.е.н., доцент

В наш час, майже всі підприємства України функціонують у складній економічній ситуації. Погіршення технічного та технологічного стану виробництва, криза платежів, пасивна інвестиційна діяльність, втрата традиційних ринків збуту через неконкурентоспроможність, повільна структурна перебудова призводять до простоювання великої кількості підприємств і виробництв. А це, у свою чергу, негативно позначається на розвитку конкуренції в Україні. Наслідки економічних реформ на сучасному етапі неоднозначні.

В останні роки підходи до розробки стратегій зазнали значних змін. Власники та керівники підприємств не одразу вбачають необхідність створення стратегії. Ставлення до цього процесу змінюється в міру росту підприємства та

відповідальності власника за його майбутнє. На початковій стадії метою функціонування суб'єкта господарювання є забезпечення беззбитковості підприємства. У подальшому фокус зміщується на контроль над зростаючими грошовими потоками, власників і керівників починає хвилювати питання позиції на ринку, а також створення стійких конкурентних переваг. Управління конкурентоспроможністю є напрямом менеджменту підприємства, спрямованим на формування, розвиток і реалізацію конкурентних переваг і забезпечення життєдіяльності підприємства у сфері економічної діяльності. Головним завданням управління конкурентоспроможністю є забезпечення життєдіяльності та формування господарських зв'язків за будь-яких змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

На сучасному етапі економічного розвитку постає нагальна необхідність системного підходу до управління конкурентоспроможністю, що пояснюється великою кількістю чинників, які впливають на конкурентоспроможність, серед яких можна виділити: конкурентоспроможність продукції за критеріями оцінки (ціна, якість, собівартість), конкурентоспроможність ресурсного потенціалу (технічна, технологічна, біологічна, фінансова, інформаційна, кадрова), конкурентоспроможність сервісного обслуговування, конкурентоспроможність організаційного потенціалу, конкурентоспроможність комунікаційних зв'язків, конкурентоспроможність системи менеджменту (механізмів управління, етапів керівництва, здатність формувати і використовувати можливості, передбачати ритми і своєчасно реагувати на зміни, розвиток і забезпечення підсистем менеджменту. Система управління конкурентоспроможністю охоплює всі види діяльності, пов'язані зі створенням конкурентних переваг підприємства, робіт, послуг. Проте конкурентні переваги все більше охоплюють систему властивостей, важливих для споживачів та спрямованих на задоволення індивідуальних, а не внутрішніх потреб підприємства.

Враховуючи різноманітність і багато чинників, які забезпечують конкурентоспроможність, формувати портфель стратегій необхідно на основі принципів системності та комплексності.

Такий підхід дозволить сформувати систему на збалансованій основі (від загального до часткового) та визначити можливості для забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Розробка системи етапів формування стратегії повинна здійснюватись таким чином, щоб кожний наступний етап планування відрізнявся від попереднього своїми специфічними методами виконання. При цьому процес розробки стратегії на підприємствах може бути представлений у вигляді етапів послідовного вирішення низки взаємопов'язаних стратегічних питань (табл. 1).

Таблиця 1

Етапи формування стратегії для забезпечення конкурентоспроможності підприємства

Етап I	Етап II	Етап III
1. Визначення основної стратегічної мети, місії діяльності підприємства.	1. Аналіз діяльності потенційних конкурентів на даному ринку.	1. Формулювання стратегії досягнення поставленої мети.
2. Визначення можливостей підприємства.	2. Оцінювання впливу чинників макро- та мікросередовища на діяльність підприємства.	1. Визначення тактичних завдань і пріоритетів у процесі здійснення перетворень.
3. Виявлення сфери діяльності для використання капіталу підприємства.	3. Оцінювання сучасного економічного, технічного та технологічного стану підприємства. Аналіз стратегічних альтернатив.	3. Реалізація стратегії.

На завершальному етапі вибирається альтернативний варіант, на основі якого управлінський персонал розробляє детальний бізнес-план реалізації стратегії. Не варто забувати, що навіть найкращі плани можуть бути нереалізованими через неякісне виконання або неефективне управління конкурентоспроможністю підприємства. Під системою управління конкурентоспроможністю підприємства (товарів, робіт, послуг) слід розуміти сукупність організаційної структури, процесів, технологій, положень ресурсів

тощо, необхідних для створення і реалізації умов, які сприятимуть створенню конкурентних переваг у теперішньому і майбутньому бізнес-середовищі. Дослідження фактичних матеріалів показує, що процес управління конкурентоспроможністю включає такі чотири етапи (табл. 2) [6].

Таблиця 2

Етапи управління конкурентоспроможністю підприємства

Реалізація функцій управління діяльністю Етап I	Контроль та регулювання процесу забезпечення конкурентоспроможності
	Мотивація працівників
	Планування та організація процесу забезпечення конкурентоспроможності
Формування методів менеджменту Етап II	Розробка технологічної документації
	Розробка планів прискорення НТП
	Розробка планів виробництва конкурентоспроможної продукції
	Розробка методів стимулювання персоналу
Формалізація методів менеджменту Етап III	Формування розпоряджень та вказівок щодо забезпечення конкурентоспроможності
	Розробка наказів щодо контролю та відповідальності за виготовлення конкурентоспроможної продукції
Розробка та прийняття управлінських рішень Етап IV	Формування напрямків діяльності апарату управління
	Визначення ступеня досягнення конкурентоспроможності
	Оцінка ефективності управлінських рішень

З метою виконання цих етапів управління конкурентоспроможністю, необхідною є наявність у підприємства можливості до самоорганізації, яка в себе включає постійні зміни в кон'юнктурі ринку та потребах клієнтів, технологіях і пристосуванні до них.

Висновки. Таким чином, ми бачимо, що стратегія передбачає управлінську діяльність, спрямовану на забезпечення розвитку та координування згідно зі змінами зовнішнього середовища і кон'юнктури ринку та забезпечення управління конкурентоспроможністю на підприємстві в цілому. Для того, щоб обрана стратегія почала функціонувати, необхідно

розробити систему цільових показників, які б орієнтували підприємство на досягнення цілей, закладених у стратегії; здійснити відповідні зміни в організаційній структурі; забезпечити виробничий комплекс необхідними ресурсами згідно із затвердженою стратегією.

Список використаних джерел:

1. Веллінгтон Дж. Конкурентоспроможність транснаціональних корпорацій: Монографія. – К.: Бліц – Інформ, 2004.
2. Джонсон Р.А. Комплексне управління конкурентоспроможністю американських виробників: Навч. посібник. – К.: Бліц – Інформ, 2003.
3. Довбуш Р.А., Зозуля А.Л. Управління конкурентоспроможністю підприємств: Підручник. – Х.: Основа, 2003.

УДК 338.12.633.854.8:665.347.8

КОН'ЮНКТУРА СВІТОВИХ РИНКІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ СОНЯШНИКУ)

Зінченко Н. С., студентка ОС «Магістр»
Артиш В. І., к.е.н., доцент

Агропромисловий комплекс займає одне з найбільш провідних місць в економіці України, яке значною мірою визначає продовольчу безпеку країни та соціально-економічний стан всього суспільства. Становлення кон'юнктури ринку насіння соняшнику та продуктів його переробки займає одне із провідних місць в економіці України та розвитку олійножирового підкомплексу, оскільки за час лібералізації торгівлі встановлено їх високу ліквідність не тільки на внутрішньому, але й на зовнішньому ринках.

Проаналізувавши найбільших світових виробників насіння соняшнику за 2014- 2016 роки, можемо зробити висновок, що найбільшим виробником насіння соняшнику у світі є Україна, що становить у 2015 році 10200 тис. т, в 2016 році - 11000 тис. т, тобто на 7, 8% більше, далі йдуть такі країни, як Росія, Європейський Союз, Аргентина, Китай, США та інші.

Найбільше посівних площ під насінням соняшнику має Російська Федерація, що становить у 2015 році 6371 тис. га, на другому місці Україна -

5300 тис. га, далі ЄС - 4279 тис. га й інші країни. Загалом динаміка посівних площ має тенденцію до зменшення, так у Китаї площа посівів зменшилась на 0,3%, Індії на 32,3%.

Розглянувши структуру світового споживання насіння соняшнику, можна зробити висновок, що найбільшими споживачами є Китай майже 48 %, ЄС , що становить 27,5 %, Росія – 11,63 %, Бірма – 3,97 % та Україна – 2,64 %.

Найбільшим експортером насіння соняшнику у світі є Європейський Союз, що становить у 2015 р. 519 тис. т, проте спостерігається зменшення експорту до 400 тис. т. у 2016 році. Друге місце посідає Китай 244 тис. т, але також простежується тенденція до зменшення на 69 тис. т., третє місце – Молдова 342 тис. т, проте і в цих країнах прогнозується зменшення експорту до 175 і 140 тис. т., далі йдуть такі країни, як США, Казахстан, натомість у Сербії та Аргентині прогнозується збільшення експорту на 23 тис. т. і 7 тис. т. відповідно.

Світовим лідером по імпорту насіння соняшнику є Туреччина, що становить 470 тис. т у 2015 році, на другому місці Європейський Союз 266 тис. т, потім Росія 80 тис. т, проте прослідковується тенденція до зниження імпорту, в Туреччині на 15%, в ЄС на 14%, в Росії на 10%, що становить 80 тис. т., в Аргентині імпорт в 2016 році збільшився в два рази до 2 тис. т.

За 2015 рік урожайність соняшнику в Україні збільшилась, а отже це призвело і до збільшення валового збору, проте зібрана площа в господарствах всіх категорій зменшилась на 1,1 %, у 2015 році, порівняно з 2014 роком, у виробництві соняшнику сільськогосподарськими підприємствами у 2015 році прослідковується збільшення урожайності, але зменшення валового збору, за рахунок зменшення зібраної площі, так валовий збір у 2014 році становив 14590,5 тис. т, що на 44,9 % більше ніж у 2015 році, що становить 9498,4 тис. т.

За даними Міністерства аграрної політики та продовольства України про рівень середньозважених закупівельних цін станом на 12 березня 2016 року

максимальна ціна на насіння соняшнику за одну тону становить 11100 гривень, мінімальна ціна становить 8500 гривень.

Найбільше Україна експортує насіння соняшнику в країни СНД, серед них Республіка Молдова- 131 т., Європи – Австрія- 85,1 т., Велика Британія- 3 т., Нідерланди- 256,3 т., Німеччина- 284,1 т., Азії, серед них Туреччина-159,9 т., Африка- 210 т. Найбільше Україна імпортує дану продукцію з таких країн як Іспанія – 544,1 т., Болгарія – 120,9 т., Туреччина – 1333,8 т.

Мета даного дослідження полягає у всебічному обґрунтуванні теоретичних і методологічних основ процесів розвитку кон'юнктури ринку насіння соняшнику та продуктів його переробки, а також відповідних практичних рекомендацій щодо їх удосконалення.

Дана тема є актуальною на даному етапі, адже за останні роки виробництво та переробка олійного насіння стала одним із привабливих напрямів діяльності аграрного бізнесу. Соняшник – одна з прибуткових культур з найвищим рівнем рентабельності серед сільськогосподарських культур. Соняшник більш ніж на 90% забезпечує сировинну базу і функціонування олійно-жирового підкомплексу України.

Список використаних джерел:

1. Кулицький С. Питання трансформації української зовнішньої торгівлі на сучасному етапі [Електронний ресурс] / С. Кулицький // Україна: події, факти, коментарі. – 2015. – № 23. – С. 49–59. – Режим доступу: <http://nbuviar.gov.ua/images/ukraine/2015/ukr23>

2. Місце АПК серед інших галузей економіки за січень-вересень 2015 р. / Департамент стратегії та економічного розвитку Міністерства аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua>.

3. Структура українського експорту у 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ntd-group.org>.

УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Карась І.А., студентка ОС «Магістр»

Кузьменко С.В., к.е.н., доцент

У умовах формування ринкових відносин в Україні важливе значення набуває здатність підприємства пристосуватися до нових умов господарювання. Це висуває на перший план рішення завдань по забезпеченню організаційно-економічної стійкості і конкурентоздатності підприємства в умовах зовнішнього середовища, що безперервно змінюється, особливо при проведенні економічних реформ.

На даний час на багатьох підприємствах спостерігається неефективне використання виробничого потенціалу, що свідчить про низьку ефективність виробництва практично у всіх галузях економіки України. У свою чергу це є результатом низького попиту на вироблену продукцію, тобто фактично продукція, що виробляється на підприємствах України є неконкурентоспроможною. Висока собівартість, низька якість – от причини відсутності попиту.

Таким чином, підвищення ефективності управління господарською діяльністю на сільськогосподарських підприємствах України – це одна з найважливіших задач як держави (створення сприятливих умов для ефективної діяльності підприємств), так і економістів самих підприємств (аналіз виробничої діяльності, розробка й упровадження заходів щодо підвищення ефективності виробництва).

Суспільство ніколи не було байдужим до витрат на досягнення того чи іншого успіху. В основі прогресу лежить підвищення ефективності оперативного управління господарською діяльністю підприємства. Тут розуміється економічна й соціальна результативність господарської діяльності.

Запорука успіху діяльності будь-якого підприємства криється в постійному підвищенні ефективності виробництва, систематичному аналізі

виробничої діяльності, розробці й упровадженні заходів, націлених на підвищенні ефективності виробництва.

На сучасному етапі розвитку України, забезпечення стабільної роботи сільськогосподарських підприємств по випуску конкурентоздатної продукції, є завданням першорядної важливості для керуючих усіх рівнів. Найважливішою якісною характеристикою господарювання на всіх рівнях є – ефективність виробництва.

Зниження витрат виробництва, раціональне використання матеріальних ресурсів, досягнення більш високих економічних показників і, насамперед підвищення продуктивності праці й ефективності виробництва, і на цій базі зниження собівартості – найбільш важливі й актуальні задачі працівників управління господарською діяльністю. Для їхнього вирішення велике значення має удосконалювання управління з метою підвищення його ефективності, оволодіння методами ефективного керування виробництвом, а також розрахунки й порівняння показників ефективності виробництва підприємства.

Список використаних джерел

1. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник / За заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 384 с
2. Сагайдак-Нікітюк Р.В. Управління господарською діяльністю підприємства: навчальний посібник / Р.В. Сагайдак-Нікітюк, А.Б. Гончаров, О.В. Доровський. – Х. : Зебра, 2015. – 256 с

УДК 339.137.2.012.23:633.1-027.3

УПРАВЛІННЯ ПРОДУКТИВНІСТЮ ПРАЦІ В РОСЛИННИЦТВІ

Кивериґа Р.Я., студентка ОС «Магістр»

Костюк О.Д., к.е.н., доцент

Високо ефективний аграрний сектор - основа матеріального та соціального благополуччя суспільства, без котрого неможливо його стабільний розвиток, це свого роду гарант забезпечення і збереження національної безпеки країни. На даному етапі розвитку економіки, в зв'язку з переходом підприємств

на повний господарський розрахунок та самофінансування, вся система праці також перебудувалась.

В цих умовах зусилля трудових колективів направлене на всебічне збільшення прибутку підприємства, прискорення темпів росту продуктивності праці, введення нових та ефективне використання наявних потужностей, на збільшення випуску та покращення якості продукції при одночасному зниженні матеріальних та трудових витрат.

У 1990-х рр. – ХХІ ст. питання ефективності праці поглиблено досліджували вчені-економісти України та Російської Федерації: С.Й. Радомський, В.М. Гончаров, О.В. Додонов обґрунтували залежність рівня заробітної плати від ефективності праці з урахуванням чинників, що впливають на ефективність виробництва. Вони визначили поняття ефективності праці як один із найважливіших показників у загальній системі оцінки якості трудового життя в контексті гуманізації праці.

До найбільш важливих відноситься показник раціонального використання робочої сили.

Показником ефективного використання робочої сили є продуктивність праці.

Серед факторів, які зумовлюють рівень продуктивності праці в сільському господарстві, можна виділити природні, технічні, організаційно-економічні та соціально-економічні.

Природні фактори значною мірою визначають рівень продуктивності сільськогосподарської праці. Так, від родючості землі лежать кінцеві результати сільськогосподарського виробництва, ефективність використання матеріальних і трудових ресурсів.

Технічні фактори відображають розвиток матеріально-технічної бази сільського господарства на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, підвищення рівня його фондозабезпеченості та фондоозброєності праці, що є основою зростання її продуктивності.

Метою написання роботи є вивчення показників продуктивності праці в сільському господарстві та шляхів їх підвищення в умовах ринку.

Дана тема є досить актуальною на сучасному етапі. Оскільки підвищення продуктивності праці та резервів її підвищення сприяють збільшенню виробництва продукції рослинництва з кожного гектара угідь, а у тваринництві з кожної голови при найменших затратах праці, що в свою чергу сприятиме збільшенню обсягів високоякісної та екологічно чистої продукції, що у великій мірі впливає на одержання чистого доходу, прибутку і зміцнення фінансово – економічного етапу кожного господарства зокрема, регіону і країни в цілому в умовах ринкової економіки і виведення країни з економічної кризи, що дасть можливість запобігти наблизенню в Україну нової світової економічної кризи.

Список використаних джерел

1. Машенков Т.І. Формування та дослідження робочої сили в с.-х. –М.: Агропромивидат 2007 – 160 с.
2. Величко В.В. Економіка підприємства. Конспект лекцій, - Харків:ХНАМГ,2004р.
3. Галко І.К. Людський фактор в сільському господарстві. Харків: Урожай, 2003 – 101 с.

УДК 006.338.4.664

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ ТОВ «ГЛОБІНСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»

Костина Н.С., студентка ОС «Магістр»
Голомша Н.Є., к.е.н., доцент

На сьогоднішній день існує ціла низка проблем, пов'язаних з якістю м'ясної продукції. Вони полягають в існуванні на продовольчих ринках України м'ясної продукції, виготовленої із застосуванням хімічних домішок (консервантів, стабілізаторів, емульгаторів, антиокислювачів тощо), технологій теплової і радіаційної обробки (опромінювання цезієм-137, кобальтом-60), які подовжують строк зберігання та підвищують вихід готової продукції до 150–200 %, а, також, покращують її смакові якості та зовнішній вигляд. Разом з

тим, існує проблема використання сировини, яка виготовлена на основі стимуляторів росту та споживання генетично модифікованих продуктів.

В ЄС стандарти на м'ясну продукцію досить високі. Співвідношення в вазі, контроль пестицидів, антибіотиків в м'ясній продукції є найважливішими показниками безпеки харчової продукції за стандартами якості IFS, НАССР, ДСТУ ISO 9001, ДСТУ ISO 22000. Коли м'ясна продукція не відповідає вимогам ЄС, постає питання щодо зміни самих стандартів, або ж щодо удосконалення технології виробництва. Невідповідність продукції вимогам ЄС є основною причиною того, що нині м'ясна продукція не продається в Європі.

В результаті стрімкого зростання потреб споживача в м'ясній продукції перед ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат» постало питання забезпечити споживача якісною та безпечною продукцією, довести, що підприємство здатне систематично випускати продукцію, що задовольняє вимоги найвибагливіших споживачів.

На сьогоднішній день конкурентоспроможність м'ясопереробних підприємств визначається комплексом чинників, що впливають на успіх підприємства. Одним з головних критеріїв виходу на зовнішній ринок є безпека харчових продуктів. Безпека продукції ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат» на сьогоднішній день гарантується системами НАССР, ДСТУ ISO 9001, ДСТУ ISO 22000, які впроваджені на підприємстві паралельно з міжнародним стандартом виробництва харчових продуктів IFS, який є найбільш важливим стандартом для постачальників провідних торгівельних мереж.

Для виробництва продукції підприємство використовує власну якісну сировину. На підприємстві реконструйовано забійний цех, встановлено потужну високотехнологічну забійну лінію німецького виробництва, завдяки якій тварини під час забою оглушуються без стресу, що є вимогою світових стандартів. У ковбасному цеху встановлено сучасне обладнання провідних зарубіжних фірм. Після введення стандартів НАССР, ISO 9001, ISO 22000,

особлива увага приділяється результативним методам контролю якості продукції.

Інтегрована система управління якістю на підприємстві передбачає, що діяльність з управління якістю не може бути ефективною після того, як продукція вироблена, ця діяльність повинна здійснюватися на початкових етапах виробництва і контролюватися до моменту доставки продукції до пунктів реалізації. Таким чином, управління якістю здійснюється з дотриманням вимог:

- 1) щодо безпеки;
- 2) щодо упаковки;
- 3) щодо маркування.

Впровадження інтегрованої системи дозволяє підприємству дотримуватися вимог щодо безпеки і якості продукції, усувати недоліки щодо невідповідності, браку продукції, контролювати весь процес виробництва м'яса та ковбасних виробів, задовольняючи вимоги споживачів. Діюча на підприємстві інтегрована система управління якістю передбачає:

- контроль нової продукції в процесі технології виробництва;
- вхідний контроль матеріалів;
- контроль готової продукції;
- аналіз на всіх стадіях виробничого процесу;
- навчання методам дотримання якості персоналу, постійне підвищення кваліфікації;
- спільну роботу по якості з постачальниками;
- контроль на всіх етапах виробництва;
- врахування людського фактору;
- дотримання існуючої політики, цілей, розроблених підприємством, в області якості;
- забезпечення підготовки керівних кадрів для здійснення адміністративної діяльності в області якості продукції;

➤ відповідальність вищого керівництва за діяльність в області якості виробленої продукції.

ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат» має стабільні показники виробництва і реалізації. Для виробництва продукції використовується лише власна сировина, що проходить ретельний контроль якості відділом ветеринарного контролю. Асортимент продукції доступний різним верствам населення. Продукція підприємства користується значним попитом на внутрішньому ринку. Визначення сильних та слабких сторін, перспектива діяльності підприємства наведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Swot-аналіз ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат»

+ Позитивні	- Негативні
Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Використання власної сировини 2. Широкий асортимент м'ясної продукції 3. Ефективна система контролю якості продукції 4. Наявність чіткого розуміння «портрету» покупця 5. Надійні постачальники 6. Постійне вдосконалення технологій виробництва 7. Доступність продукції різним верствам населення 8. Наявність відділу маркетингу на підприємстві 9. Активна рекламна кампанія 10. Оптимізація виробництва шляхом періодичного оновлення асортименту 11. Наявність власної мережі фірмових магазинів в різних областях України 12. Доступна цінова політика 13. Збільшення попиту на продукцію	1. Наявність сильних конкурентів 2. Короткі терміни реалізації продукції 3. Зростання цін на матеріальні та енергетичні ресурси 4. Низька платоспроможність населення 5. Нестабільність економічної ситуації в країні 6. Відсутність виходу на зарубіжний ринок
Планові напрями розвитку, можливості	Загрози
1. Впровадження передових технологій 2. Закупка високотехнологічного обладнання	1. Використання добавок-замінників 2. Суттєве підвищення цін на

3. Підвищення кваліфікації працівників 4. Періодичні внутрішні, зовнішні аудити незалежними акредитованими організаціями	м'ясо та м'ясну продукцію 3. Зміна конкурентів 4. Несвоєчасні поставки сировини 5. Підвищення цін на сировину 6. Низька платоспроможність покупців
---	--

Як бачимо з наведеного SWOT-аналізу, слабких сторін у підприємства значно менше, ніж сильних, що свідчить про сильні позиції на ринку м'ясної продукції та подальші перспективи розвитку. SWOT-аналіз дозволяє оцінити нинішню ситуацію, вибрати оптимальний шлях розвитку, максимально ефективно використовувати наявні ресурси. Крім того, підприємство займає 3 місце на ринку українських виробників м'ясної продукції, має сильні сторони, прагне усунути провідних конкурентів та вийти на світовий ринок.

Список використаних джерел

1. Стиренко Л.М. Методичні підходи до впровадження та забезпечення функціонування систем менеджменту якості на підприємстві // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг: Зб.наук.пр. – Х.:ХДУХТ, 2007. – вип.1(5). – С. 576-588.

2. Стиренко Л.М., Чернелевський Л.М. Необхідність та можливість впровадження систем управління якістю продукції / Праці другої міжнародної третьої всеукраїнської наукової конференції студентів та молодих учених „Управління розвитком соціально-економічних систем: глобалізація, підприємництво, стале економічне зростання” Частина 1. Донецьк, 2002. С. 128-129.

УДК 338.43:633.15

ЛІЗИНГ В МІЖНАРОДНІЙ КОМЕРЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВИХ КОМПЛЕКСІВ

Мальченко І.В., студентка ОС «Магістр»
Артиш В.І., к.е.н., доцент

Для України питання просування міжнародного лізингу як основного елементу оновлення обладнання та виробничих фондів є надзвичайно

важливим. На сьогоднішній момент українські лізингові компанії не в змозі забезпечити належним чином весь попит на цей вид фінансових послуг, тому міжнародна практика є найбільш придатним варіантом для українських підприємств сьогодні. Міжнародний фінансовий лізинг надає підприємствам можливість модернізувати обладнання і завдяки цьому підвищити свою ефективність та конкурентоспроможність. Міжнародний лізинг також є ефективним варіантом реалізації продукції підприємств, що виробляють активи, які можуть бути передані в лізинг не тільки на території даної країни, а й за кордоном.

Економіка України перебуває у стані ринкової трансформації і потребує величезних фінансових ресурсів з метою придбання існуючими та новостворюваними підприємствами необхідної техніки, новітніх технологій. Частково ці потреби можуть бути задоволені за допомогою використання міжнародних лізингових операцій. Для України це є ідеальним способом розбудови економіки та підтримки підприємств на належному рівні в системі світових господарських відносин.

Актуальність теми дослідження зумовлена проблемами підвищення об'ємів та кількості міжнародних фінансових лізингових операцій в Україні в умовах сучасних світогосподарських відносин. Науковцями всього світу досліджуються принципи розвитку виробництва, що не можливе без оновлення основних засобів будь-якого підприємства. Для України це питання особливо актуальне. Велика кількість державних та приватних підприємств працюють на обладнанні, що має високий ступінь зношення. Необхідно шукати шляхи оновлення основних фондів, щоб мати змогу гідно конкурувати на світовому ринку з вітчизняною продукцією та послугами.

Метою дослідження є визначення прикладних аспектів використання міжнародного лізингу й обґрунтування необхідності та можливості його застосування на практиці в сучасній економічній системі України.

Лізинг як особливий вид інвестиційної діяльності став ефективним фактором інтенсивного розвитку економік зарубіжних країн, підвищення їх конкурентоздатності. На сучасному етапі в більшості промислово розвинених країнах лізинг є невід’ємною частиною економічної структури. В той же час він, як і будь яке інше явище, яке зайняло важливе місце в підприємницькій практиці зарубіжних країн, у зв’язку з перебудовою господарської системи, знаходить місце і в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аграрний сектор України. – Режим доступу: <http://agroua.net>
2. Артиш В.І. Історичні аспекти виникнення та розвитку лізингу в світі // Український інвестиційний журнал WELCOME. – 2004. – № 11–12. – С.61
3. Артиш В.І. Формування стратегії розвитку міжнародного лізингу в Україні: /монографія / В.І.Артиш .-К.:ЦП ‘ ‘Компринт’’,2015.- 456 с.

УДК 338.24:339

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА В УМОВАХ УКРАЇНИ.

М’якота В.В., студентка ОС «Магістр»
Ковтун О.А., к.е.н., доцент

Стратегічне управління - це процес розробки стратегій і управління нею для успішної її реалізації. Організації і керівники, які мислять стратегічно, дивляться вперед і визначають напрямок в якому вони повинні рухатися, щоб вирішувати проблеми.

Стратегічне управління здійснюється в контексті місії, і його фундаментальна задача полягає в тому, щоб забезпечити взаємозв’язок місії з основними цілями організацій в умовах змінного економічного середовища. Стратегічне управління стосується й цілей, і засобів. В площині цілей воно

вимальовує загальні контури майбутнього в умовах України; в якості засобів - показує, як ця ціль повинна досягатись.

Суть стратегічного управління полягає в тому, що з одного боку, існує чітко виділене і організоване, так зване «формальне» стратегічне планування, а з іншого боку, структура управління корпорації, механізми взаємодії окремих підрозділів побудовані так, щоб забезпечити розробку довгострокової стратегії та її реалізацію через поточні виробничо-господарські плани. Тобто стратегічне управління включає два основні процеси:

1. стратегічне планування
2. тактико-оперативне управління реалізацією сформульованої стратегії.

При цьому особлива увага приділяється створенню адекватних, гнучких структур управління. Стратегічне управління не слід розглядати як просто результат еволюції планування. Воно викликане глибокими об'єктивними змінами в навколишньому середовищі підприємств і орієнтоване на ринок завтрашнього дня.

Сільське господарство забезпечує населення продовольством, тому галузь рослинництва є важливою в народному господарстві.

Отже, стратегічне управління - це прогнозне управління, пов'язане з розробкою і концептуалізацією уявлень про те, куди прямує організація й яких цілей хоче досягти.

В українських умовах, коли розвиток ринкових відносин, становлення ринкової інфраструктури ще не досягли належного рівня, пошук шляхів зниження ризику, оцінка ефективності окремих інструментів захисту від нього, а також вдосконалення стратегії управління з урахуванням ризиків є важливими проблемами розвитку аграрних підприємств.

Кінцевою метою поетапного стратегічного управління є розробка і прийняття стратегій.

Список використаних джерел:

1. Гончар В.В., Горянова С.Б. Развитие стратегического управления в контексте научно-технического прогресса/ В.В. Гончар, С.Б. Горянова // Вісник економічної науки України. – 2009. – № 2. – С. 23.
2. Дрогомирецька М.І. Регіональні особливості функціонування продовольчих ринків / М.І. Дрогомирецька // Вісник Дніпропетровської державної фінансової академії. Серія: Економічні науки. – 2011. - № 1 (19). – С. 74 – 77.
3. Парахина В.Н. Стратегический менеджмент: учеб. / В.Н. Парахина, Л.С. Максименко, С.В. Панасенко – 2-е изд., стер. – М.: КНОРУС. – 496 с.

УДК 338.433: 664.7

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ РИНКУ ЗЕРНА

Олейнич С. П., студентка ОС «Магістр»
Кирилюк Д. О., к.е.н., старший викладач

Зернова галузь завжди посідала провідне місце у структурі агропромислового виробництва України завдяки сприятливим природно-кліматичним умовам, родючості ґрунтів і набутому історичному досвіду хліборобів, що в кінцевому рахунку забезпечували ефективне виробництво зерна.

У сучасних умовах господарювання ринок зерна значною мірою визначає функціонування інших сільськогосподарських і продовольчих ринків країни, тому удосконалення організаційно-економічних засад його розвитку зумовить піднесення не лише зернового виробництва, а й агропродовольчого комплексу в цілому.

Зерновий ринок як система соціально-економічних відносин і взаємозв'язків між суб'єктами господарювання та сукупність інституційних структур розвивається під дією важелів економічного регулювання та інститутів організаційно-інформаційного забезпечення. Розробка цих складових повинна здійснюватися з урахуванням зміни форм власності та господарювання. Дієві інструменти організаційно-економічного механізму

впливають на кон'юнктуру ринку й через неї побічно на виробників і споживачів продукції, що в кінцевому рахунку дозволить забезпечити стабільний розвиток регіональних ринків та формувати раціональні міжрегіональні зв'язки між суб'єктами ринку.

Питання формування й становлення зернового ринку в нових умовах госпо-дарювання знайшли відображення у працях таких авторів, як О.І. Алтухов, В.І. Бойко, Ю.Д. Білик, Т.Г. Гайдук, Н.Л. Касьянова, М.І. Кучер, В.О. Ключач, М.Г. Лобас, Л.О. Мармуль, З.П. Ніколаєва, П.Т. Саблук, Л.М. Худолій, О.М. Шпи-чак та багатьох інших.

Однак багатогранна і динамічна проблема забезпечення ефективного функціонування ринку зерна потребує гнучкого пристосування організаційно-агротехнічних заходів та економічних засад до мінливих чинників кон'юнктури ринку, що й зумовило необхідність проведення подальших досліджень, ґрунтуючись на розробках вітчизняної і зарубіжної науки та практики.

Метою дослідження є подальше теоретико-методологічне обґрунтування організаційно-економічних основ функціонування і розвитку зернового ринку.

Предметом дослідження є система економічних відносин між суб'єктами зернового ринку.

Організаційно-економічний механізм зернового ринку поєднує ринковий механізм його саморегулювання і важелі державного регулювання, спрямовані на забезпечення сприятливих умов господарювання для всіх учасників ринку зерна. Він включає в себе комплексну взаємопов'язану систему нормативно-правових, організаційних та економічних заходів регулювання ринку, яка передбачає створення відповідних структур, діяльність яких спрямована на розробку, узгодження й координацію зернової політики, забезпечення оптимального поєднання ринкових методів господарювання з державним регулюванням виробництва і збуту зерна.

Список використаних джерел

1. Лебідь В. М. Сучасний стан ринку зерна України, проблеми та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / В. М. Лебідь, К. Є. Прищепка // Економічний вісник Донбасу . – 2013.. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecvd_2013_1_23.pdf
2. Мамчур В.А. Інституції державного регулювання ринку зерна в Україні Мамчур В.А. // Економіка АПК. – 2010.
3. Тимошенко М.М. Стан та перспективи торгівлі України зерном на світовому ринку / М.М. Тимошенко // Всеукраїнський науково-виробничий журнал ЖНАУ Інноваційна економіка. – 2012.

УДК 331.108.5

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ В ОРГАНІЗАЦІЇ

Перебейнос А.С., студентка ОС «Магістр»
Кузьменко С.В., к.е.н., доцент

Нині вкрай важливим є вивчення питання вдосконалення стимулювання праці, оскільки це призводить до підвищення продуктивності праці, отримання значно кращого кінцевого результату діяльності організації.

Здійснюючи функції планування та організування, менеджери організацій визначають, що конкретно, ким і в який спосіб повинно бути зроблено для того, щоб забезпечити успішне функціонування підприємства. Але не менш важливим завданням менеджменту є створення механізму приведення в дію всіх ланок організаційної структури фірми, який би забезпечував координацію діяльності працівників і заохочував їх до ефективного виконання заданих функцій згідно визначених цілей і задач. Таким механізмом є продумана і обґрунтована система стимулювання, яка дозволяє цілеспрямовано впливати на поведінку людей відповідно до потреб організації.

З розвитком соціальних відносин у суспільстві змінюються і потреби працівників. У сучасній економіці крім матеріального чинника велике значення мають моральні стимули і соціальні пільги.

У матеріальну винагороду збільшується частка виплат за результатами господарської діяльності підприємства, більше значення надається розвитку у найманих корпоративного мислення, розвивається система соціальних пілґ.

Таким чином, стимулювання найманих працівників є однією зі складових управління персоналом.

У сучасній економіці стимулювання працівників не обмежується лише заходами матеріальної винагороди, а спрямоване на вдосконалення особистості працівника, формування в ньому зацікавленості в успіху організації в цілому.

Сутність стимулювання найманих працівників полягає в наступному:

- 1) це стимулювання високих трудових показників найманого працівника;
- 2) це формування певної лінії трудового поведінки працівника, спрямованої на процвітання організації;
- 3) це спонукання працівника до найбільш повного використання свого фізичного і розумового потенціалу в процесі здійснення покладених на нього обов'язків.

Зважаючи на те, що від ефективної стимулювання залежить виробнича програма підприємства і результати його господарської діяльності, можна констатувати надзвичайну актуальність ґрунтовного дослідження цих процесів. Отже, стимулювання праці найманих працівників не є приватною справою конкретного підприємства та організації, а грає важливу роль в економічному розвитку країни, у процвітанні національної економіки.

Список використаних джерел:

1. Балабанова Л.В., Сардак О.В. Управління персоналом : Навч. посіб. - К.: Професіонал, 2011. - 512 с.
2. Беликова В.А. Управление персоналом: практикум: Оренбург: ОГИМ, 2011. – 106 с.
3. Лазоренко Л. Особливості сучасного управління людськими ресурсами // Персонал. – 2010. - №1. – С. 53 – 56

УДК: 634.511

РОЗВИТОК ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Ременюк Я. А., студентка ОС «Магістр»

Артиш В. І., к.е.н., доцент

Підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва при одночасному зниженні антропогенного навантаження на навколишнє середовище і природні ресурси можливо досягти на основі розвитку органічного виробництва як альтернативної моделі господарювання.

Теоретичну основу дослідження процесу становлення органічного виробництва, забезпечення реалізації ідей сталого розвитку сільського господарства висвітлили у своїх працях провідні українські науковці: В.І. Артиш, Н.А. Берlach, Н.В. Бородачева, О.М. Варченко, В.І. Вовк, Л.В. Дейнеко, А.Р. Дуб, Т.О. Зайчук, І.О. Іртищева, М.І. Кобець, О.А. Корчинська та ін.. У їхніх працях висвітлені питання ефективності екологічного землеробства, правового визначення органічного сільського господарства, організаційно-економічні передумови формування ринку органічної продукції, впливу екологічних факторів на виробництво якісної продукції, розвиток консультаційної та освітньої системи в процесі становлення органічного сільського господарства.

Органічне виробництво є пріоритетним напрямом розвитку сільського господарства, дозволяє реалізувати концепцію збалансованого розвитку агросфери за рахунок соціально-економічної і природно-ресурсної збалансованості і має на меті забезпечення суспільства безпечними та якісними продуктами харчування, а також збереження та покращення стану навколишнього природного середовища. Екологізація сільського господарства передбачає комбінування і кооперування в галузях комплексу інноваційних технологій, спрямованих на економічне зростання галузі, захист довкілля як взаємозалежних і взаємодоповнюючих елементів стратегічного розвитку АПК, що гарантуватиме населенню високу якість продовольства.

Сучасне сільське господарство поділяється на два напрямки – інтенсивне та органічне виробництво. Кожен із цих напрямків розвивається своїм шляхом, має свою філософію та технологічні особливості.

У результаті тривалої науково-дослідної роботи для кожної природно-економічної зони нині розроблені наукові основи ведення с/г, складовою яких є інтенсивні системи землеробства.

Для функціонування світових ринків органічної продукції та розвитку органічного сільського господарства надзвичайно велику роль відіграє гарантійна система, що включає в себе певні стандарти, а також установи з інспекції та сертифікації. Ця система забезпечує відповідність органічним стандартам усього процесу аграрного виробництва та переробки сільськогосподарської сировини до рівня кінцевої продукції, включно з її упаковкою та маркуванням. Таким чином, сертифікація органічної продукції спрямована на методи й засоби як сільськогосподарського виробництва, так і переробки сировини, виготовлення харчових продуктів та їх доставки до споживача.

Метою написання роботи є вивчення сучасного стану розвитку органічної продукції у світі.

Дана тема є досить актуальною на сьогодні. На сучасному етапі розвитку суспільства та становлення продовольчих ринків важливого значення набуває проблема продовольчої безпеки, зокрема в частині споживання населенням натуральних, екологічно безпечних та якісних продуктів. Останніми десятиліттями, зі зростанням обсягів виробництва якісна складова продукції поступово відходила на другий план. Це призвело до накопичення як у продовольстві, так і в ґрунтах хімічно синтезованих речовин, які негативно впливають на організм людини та забруднюють навколишнє середовище. Тому сприяння розвитку органічного виробництва, яке виникло на протипагу деструктивним процесам у сільському господарстві, та ринку органічної

продукції повинне стати одним із пріоритетних завдань на подальшому шляху нашої держави.

Список використаних джерел:

1. Артиш В. І. Удосконалення системи державного регулювання виробництва органічної продукції в Україні / В. І. Артиш // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Збірник наукових праць - 2010 — Вип. 145.

2. Борисова В. А. Економічні проблеми виробництва та споживання екологічно чистої продукції / В. А. Борисова // Економіка АПК. - 2014. - №10. – С.8 – 11.

3. Дудар Т. О. Теоретичні основи формування органічного агровиробництва у контексті екологізації довкілля / О. Дьяченко// Міжнародна економічна політика. – 2006. –№ 1. – С. 114 – 134.

УДК 311.21:339.5

КОН'ЮНКТУРА РИНКУ ЦУКРУ В УКРАЇНІ ЗА УМОВ СВІТОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Дімітрієва Г.Я. студентка ОС «Магістр»
Міщенко І.А. к.е.н, доцент

В умовах постійних економічних спадів, нестабільного розвитку економічних процесів та загальнополітичної нестабільності актуальним завданням для країни є забезпечення населення необхідними продуктами харчування та продовольством у цілому. Важливе значення у даному процесі належить забезпечення країни одним з важливих продуктів харчування – цукром. Україна – традиційно аграрна країна, яка має потужний виробничий та ресурсний потенціал, потужні трудові ресурси, наявність сприятливих природно-кліматичних умов для ефективного ведення аграрного бізнесу. Проте останніми роками розвиток як цукрової галузі, так і буряківництва – провідної галузі сільського господарства занепав, що викликало негативні тенденції розвитку як аграрного ринку в цілому так і ринку цукру зокрема. Приміром, виникають проблеми в забезпеченні цукрових заводів сировиною, як наслідок – зменшення виробництва цукру, зростання оптових та роздрібних цін, створення штучного попиту на цукор тощо. Тому дослідження та постійний аналіз ринку

цукру є надзвичайно важливими у діяльності як підприємств з виробництва цукру, так і для прийняття обґрунтованих рішень на макрорівні.

Кон'юнктура ринку цукру – це основна характеристика функціонування ринку та ситуації, що складається на ньому, що відображає величини попиту і пропозиції, обсяги продажів, ринкову активність продавців і покупців. Аналіз ринку цукру має важливе значення як для країни, так і для виробників цукру, адже відображаються основні показники розвитку галузі, аналізується динаміка попиту та пропозиції цукру тощо. Своєчасний та правильно проведений аналіз ринку цукру дає можливість оцінити перспективи розвитку галузі та виробників цукру, спрогнозувати майбутній розвиток господарської діяльності підприємств з виробництва цукру, впроваджувати стратегії розвитку підприємств виробників цукру. Важливою складовою ефективного розвитку підприємств з виробництва цукру є раціональний та правильний аналіз кон'юнктури ринку, зображення динаміки попиту та пропозиції цукру, аналіз сировинного забезпечення та інших важливих показників розвитку цукрового виробництва.

Середня урожайність буряків в цьому році очікується на рівні 40,5 т/га, що дещо нижче за показник минулого року. Технологічна якість буряків буде нижчою через нестачу вологи, оскільки буряк втрачає здатність ефективно віддавати цукор, який в них зібрався.

Якщо минулого року, виробники цукру були готові продавати свій товар навіть дешевше за цукор з тростини, то цього року очікується значне підвищення ціни. Зростання цін на цукор(на внутрішньому ринку України), в першу чергу, відбудеться у зв'язку із зниженням обсягу виробництва та подорожчанням ресурсів для виготовлення цукру. Як наслідок, прогностичні внутрішні ціни мають бути більш вигідні для виробників, ніж експортні. Тим не менш, компанії продовжать виконувати експортні контракти, підписані в цьому році, зокрема по ринку Євросоюзу та інших країн.

Варто згадати, що 26 серпня 2015 року Кабінет Міністрів підтримав законопроект Міністерства аграрної політики і продовольства "Про внесення змін до деяких законів України щодо скасування мінімальних цін на цукор та цукрові буряки". Але цей фактор навряд чи стримає цінові стрибки на цукровому ринку, оскільки він дозволить виробникам реалізовувати надлишки виробництва дешевше, і на цінову ситуацію для споживачів це ніяк не вплине.

Експерти прогнозують, що на наступний рік будуть збільшуватися посіви під цукровими буряками до 300 тис. га. Також, спостерігатиметься тенденція до удосконалення ефективності їх переробки: від технології виробництва цукрових буряків (обробіток механізованим способом, технологічне внесення мінеральних добрив) до ефективного виробництва цукру – максимальне його вилучення з однієї тонни буряків. До того ж, у перспективі буде спостерігатися розвиток виробництва альтернативних видів палива (зокрема біоетанол).

Виходячи з проведеного аналізу можна зазначити, що основні аналітичні показники ринку цукру в Україні піддаються коливанням. Так, динамічні зміни найбільш явно відображені в показниках: площа посіву, валовий збір, урожайність цукрових буряків як основної сировини для виробництва цукру, обсяги виробництва та споживання цукру. За аналітичними даними, найбільш прогресивно зростаючим показником є рівень урожайності, що пояснюється ефективним використанням сільськогосподарськими товаровиробниками засобів захисту рослин, удобрення та системи догляду за посівами.

Список використаної літератури:

1. Валявський С.М., Прудка Є.А. Тенденції світового ринку цукру та перспективи розширення експортних можливостей України / С.М. Валявський, Є.А. Прудка // Ефективна економіка. – 2014. – № 11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3578>.

2. Офіційний вісник цукровиків України. № 8 (111) серпень 2015. Інформаційний бюлетень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sugar-journal.com.ua/ua/Zmist_08_15.

3. Офіційний сайт асоціації цукровиків України «Укрцукор» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sugarua.com>.

**ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В СІЛЬСЬКЕ
ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ**

Рябчук В.В, студент ОС "Магістр"
Файчук О.М., к.е.н, доцент

В умовах ринкової економіки залучення іноземних інвестицій є вагомим чинником економічного зростання, поліпшення економічної ситуації в країні та покращення добробуту населення. В аграрній сфері залучення інвестицій виступає також засобом забезпечення продовольчої безпеки держави, гарантом розвитку її сфер. Вихід із економічної кризи в Україні вимагає збільшення обсягів інвестицій. Розвиток інвестиційного процесу вимагає вирішення комплексу теоретичних і практичних завдань, що стосуються послідовного проведення державної політики із залучення та ефективного використання інвестиційних ресурсів як необхідної умови подолання кризових явищ в економіці України. Перехід агропромислового комплексу до ринкової системи господарювання пов'язаний із формуванням нової моделі інвестиційного процесу. Наукове узагальнення накопиченого досвіду, визначення перспектив інвестиційних процесів визначають у цілому актуальність теми дослідження.

Одним з визначальних напрямів розв'язання продовольчої проблеми в сучасних умовах є нарощування інвестицій в сільське господарство, насамперед тих країн, у яких сприятливі можливості для розвитку галузі використовуються досить обмежено. Однак залучення прямих іноземних інвестицій у світове сільське господарство не відповідає зростаючим інвестиційним потребам галузі. Частка галузі в загальному обсязі іноземних інвестицій у 15 разів нижча, ніж її питома вага у структурі світового ВВП. Такі диспропорції характерні і для України, де в аграрному секторі створюється в середньому 14% ВВП, але на галузь припадає лише 3% загального обсягу іноземних інвестицій. Для порівняння, у харчову промисловість, яка виробляє 5% ВВП, залучено понад 15% іноземних інвестицій. У зв'язку з цим, актуальним завданням є дослідження інвестиційної привабливості сільського

господарства України та механізмів її реалізації. Тривалий час проблема інвестиційної привабливості сільського господарства не знаходила свого дослідження і розв'язання. За 90-ті роки ХХ століття в аграрний сектор України було залучено менше 80 млн. дол. США іноземних інвестицій, у тому числі за 1998-1999 рр. усього 7 млн. дол. США. Тільки з 2000 р., з початком реальної ринкової трансформації аграрного сектора, впровадженням макроекономічних важелів його фінансової стабілізації, інвестиційна привабливість галузі почала підвищуватись. Але й після вжиття цих заходів інвестиційний імідж аграрного сектора залишається досить низьким. Значною мірою це зумовлено, за інших рівних обставин, низьким рівнем теоретичних досліджень та відсутністю дієвих механізмів практичного використання інвестиційної привабливості аграрного сектора.

Отже, зважаючи на великі диспропорції між параметрами розвитку аграрного сектора в Україні та обсягами залучення в нього іноземного капіталу, брак науково обґрунтованих оцінок такого стану у життєво важливій сфері національної економіки та практичних пропозицій щодо його кардинального поліпшення, стає очевидно, що проблема інвестиційної привабливості галузі на міжнародному ринку капіталу потребує комплексного і системного дослідження.

Список використаних джерел

1. Інвестиційне законодавство: стан, проблеми, перспективи. Роз'яснення Міністерства юстиції. [Електронний ресурс], – Режим доступу: <http://auditplus.net.ua/konsultacii/oficiyni-rozysnennya/81-invest-zakonodavstvo>
2. Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць [Електронний ресурс] : Закон України від 06.09.2012 р. № 5205.
3. Крихно Ю. О. Інвестиційна привабливість АПК України / Ю. О. Крихно // Молодіжний економічний дайджест: Науковий електронний журнал/ М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана", Наукове студентське товариство; [гол. ред. О. О. Іванович]. – 2014.
4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс], – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ10_u.html
http://www.ukrstat.gov.ua/express/expres_u.html

КОН'ЮНКТУРА НА РИНКУ ЗЕРНА В УКРАЇНІ ЗА УМОВ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Телев'як Т.І., студентка ОС «Бакалавр»

Міщенко І.А. к.е.н, доцент

У ХХІ ст. проблема голоду на планеті залишається не вирішеною, а тому, зрозуміло, що від успішного економічного зростання аграрної галузі буде залежати майбутнє всього людства. Разом із тим, зерно є провідним детермінантом продовольчої безпеки світовому ринку якого притаманні наступні загрози: потенційні проблеми з вирощуванням пшениці та перспективи постачання до Індії, Африки та Австралії; поточні, геополітичні проблеми в регіоні Чорного моря та на Близькому Сході; невизначеність на світових валютному, фінансовому та економічному ринках.

Напередодні започаткування поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС питання конкурентоспроможності вітчизняних підприємств зернової галузі на західноєвропейському ринку набирає неабиякої актуальності. Це пов'язано із тим, що даний сегмент аграрного сектору має величезний експортний потенціал, який територіально межує з одним із найбільш ємких регіональних агропродовольчих ринків світу.

Найбільш коротке, але досить точне визначення конкурентоспроможності було сформовано в 1962 році BALASSA –“competitiveness it is ability to sell”, тобто конкурентоспроможність – це вміння продавати.

Проаналізувавши економіко-фінансовий стан ТОВ «Дружба-Нова», ми можемо дати оцінку конкурентоспроможності підприємства як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках. Рушійним чинником для підприємства стало використання сучасних технологій вирощування зернових культур. Загалом використання точного землеробства у наш час дає змогу збільшити рівень конкурентоспроможності за рахунок підвищення якості та обсягів виробництва зерна, покращити інвестиційну привабливість та економічне становище, тим самим вивести компанію на новий рівень розвитку.

На жаль, більшість виробників зерна в Україні не мають можливості у повній мірі скористатись перевагами науково-технічного прогресу.

Однією із причин повільної реалізації потенційних конкурентних переваг вітчизняної зернової галузі є недосконалий механізм її державного регулювання, який не завжди адекватно реагує на існуючі виклики зовнішнього конкурентного середовища. Тому питання щодо удосконалення інструментів регулювання ринку зерна на місцевому, регіональному і національному рівнях є дуже важливими. До того ж, український ринок зерна останніми роками живе в умовах недостатнього фінансування, що стримує інтенсивність розвитку галузі, гальмує темпи підвищення врожайності і ефективності виробництва. Також в умовах євроінтеграції важливими чинниками для стабільного експорту зерна є узгодження питань, що пов'язані із відшкодуванням ПДВ експортерам, низькою якістю зерна та незадовільною логістичною мережею.

Таким чином, для підвищення економічної ефективності експортних операцій кожне підприємство, що займається зовнішньоекономічною діяльністю у зерновій галузі, у тому числі ТОВ «Дружба-Нова», перш за все повинні приділити значну увагу практичним напрямам для зростання міжнародної конкурентоспроможності своєї продукції.

Список використаних джерел

1. Закон України “Про ціни і ціноутворення” від 21.06.2012 р. № 5007-VI.
2. Закон України “Про зерно та ринок зерна в Україні” від 04.07.2002 р. № 37-IV.
3. Мелешко М. І. Державне регулювання ринку зерна і зернових відносин [Електронний ресурс] / М. І. Мелешко // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2010. – Вип. 6. – Режим доступу : <http://www.dy.nayka.com.ua/?n=6&y=2010>.

РЕГУЛЮВАННЯ ДЕМПІНГОВОГО ІМПРОТУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Сокур М.Ю., студентка ОС «Магістр»
Діброва Л.В., к.е.н., доцент

В сучасних умовах невідомого підвищення конкуренції на світових агропродовольчих ринках одним з найважливіших завдань для держави є формування та реалізація чітких напрямів зовнішньоекономічної політики. З-поміж основних завдань найсуттєвішими, на нашу думку, є захист національних товаровиробників від надмірної зовнішньої конкуренції та створення виробничої сфери в агропромисловому комплексі країни, здатної конкурувати на внутрішньому та зовнішньому сегментах ринку, забезпечувати інтеграційні процеси в світову економіку, формувати та реалізовувати експортний потенціал галузі.

На сучасному етапі розвитку світового ринку конкуруючі виробники все частіше використовують різноманітні засоби просування своїх товарів на закордонні ринки. Демпінг – це один з найяскравіших прикладів прояву цінової конкуренції. Він передбачає ввіз на митну територію країни імпортного товару за ціною, нижчою від порівняльної ціни на подібний товар у країні експорту, що завдає шкоди національному виробнику; необґрунтоване зменшення ціни нижче від рівня світової. Мета демпінгу виражається в завоюванні одного чи декількох іноземних ринків, наповненні їх власною продукцією та усуненні конкурентів. Все це може призвести до того, що експортер може зайняти монопольне положення на ринку країни-імпортера.

Іноземний демпінг наносить великі втрати національним виробникам країни-імпортера. Жорстка цінова конкуренція з боку іноземних постачальників ставить виробників в надзвичайно складне становище: вони вимушені зменшувати ціни, але, в той же час, у них немає можливості компенсувати виникаючі внаслідок цього втрати. Це змушує національних

виробників обирати: поступитися своєю часткою ринку іноземному постачальнику чи нести фінансові збитки. Такі негативні наслідки демпінгу спричиняють порушення конкурентного середовища на ринку країни-імпортера. У країнах, що стали об'єктами демпінгу місцева промисловість не витримує конкуренції з дешевими імпортними товарами, внаслідок чого згортається виробництво, стрімко зростає рівень безробіття серед населення.

Нинішній етап розвитку економіки вимагає від держави виконання таких важливих функцій як забезпечення сприятливих умов для активізації внутрішнього виробництва та захисту внутрішніх виробників від недобросовісної конкуренції за допомогою інструментів державного регулювання імпорту. Також актуальним залишається удосконалення національної системи тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Реалізація поставлених завдань передбачає поглиблення вітчизняних наукових досліджень у вказаному напрямі, доведення їх результатів до відома уповноважених державних органів і забезпечення врахування останніми цих результатів у процесі прийняття рішень щодо встановлення ставок ввізного мита на конкретні товари.

Актуальність і велике практичне значення зазначених проблем, їх недостатній аналіз у вітчизняній економічній літературі зумовили вибір теми дослідження.

Метою написання роботи є доведення можливості виникнення цінової дискримінації на ринку агропродовольчої продукції та формування підходів щодо державного регулювання демпінгового імпорту для запобігання та мінімізації втрат держави, виробників і споживачів від нього.

Список використаних джерел

1. Мельник Т.М. Міжнародна торгівля товарами в умовах глобальної конкуренції: Монографія. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 396 с.
2. Сіскос Е. Європейський союз і проблеми міжнародної економічної інтеграції України. — К.: 2003. – С.16.

3. Динаміка товарної структури експорту — імпорту за країнами ЄС// Співробітництво між Україною та країнами ЄС. Стат. бюлетень /Держкомстат України. — К.; 2014. — С. 11.

УДК 631.16

УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОВИМ ВИРОБНИЦТВОМ ОВОЧІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Шалена Л.В., студентка ОС «Магістр»
Передерій Н.О., кандидат економічних наук, доцент

Овочівництво як рослинницька галузь сільського господарства передбачає вирощування овочевих культур і є важливою складовою овочевого комплексу нашої країни. Саме овочеві культури забезпечують населення важливими продуктами харчування, а промисловість – сировиною.

До факторів, які позитивно впливають на розвиток овочівництва в Україні, можна віднести: вдале географічне розташування країни (наявність регіонів, що сприяють вирощуванню овочевих культур, які потребують великої кількості тепла, і регіонів з помірним кліматом); відсутність втручання держави у формування цін на овочі; помірна ціна на робочу силу і природні ресурси.

В ринкових умовах головна роль у системі економічних показників відводиться прибутку, що є основним джерелом власного капіталу підприємств, створює базу економічного розвитку держави, є внутрішнім джерелом коштів для забезпечення розширеного відтворення. Ефективне управління формуванням прибутку передбачає знання основних механізмів цього процесу, використання сучасних методів аналізу і планування. У зв'язку з цим досягнення прибуткової діяльності сільськогосподарських підприємств залежить саме від механізму формування прибутку [3]. Найбільш повно і змістовно роль прибутку підприємства сформулював І.О. Бланк:

- головна мета підприємницької діяльності і основний спонукальний елемент для ведення господарської діяльності;
- основний критерій оцінки ефективності діяльності підприємства;

- захисний механізм від загрози банкрутства;
- головне джерело зростання вартості ринкового підприємства та активів;
- створює передумови для економічного розвитку суспільства загалом [1].

Підвищенню економічної ефективності виробництва овочів сприяє впровадження інтенсивних технологій, які передбачають механізацію виробничих процесів: обробітку ґрунту, сівби, збирання і післязбирального обробітку продукції, проведення комплексу заходів захисту рослин від шкідників і хвороб, боротьби з бур'янами, використання високоврожайних і придатних до механізованого збирання сортів, комплексу прийомів для формуванню заданого врожаю. Ефективність овочівництва значною мірою залежить від технологічних і організаційно-економічних факторів виробництва. Сьогоднішня господарська практика свідчить про те, що багато підприємств АПК недостатньо ефективно ведуть свою діяльність. І тому дослідження проблем формування, розподілу і використання прибутку в процесі виробничої діяльності підприємств є дуже актуальним [2].

Значне число існуючих розробок в галузі планування і розподілу прибутку підприємств в сучасних умовах в більшості базуються на зарубіжних методиках, які не завжди можуть бути повністю застосовані до сучасної української господарської практики. Недостатньо уваги в них приділено і методам економічного управління та оптимізації показників прибутковості спеціалізованих сільськогосподарських підприємств. Вищевикладене зумовлює необхідність поглибленого дослідження теоретичних засад формування прибутку з позиції забезпечення прибутковості овочевих підприємств.

Список використаних джерел:

1. Бланк И.А. Управление прибылью / И.А. Бланк. – Изд. 3–е, [перераб. и доп.]. – К.: Ника–Центр, 2007. – 768 с.
2. Галушка О. Р. Особливості формування прибутку підприємства / О. Р. Галушка // Управління розвитком. – 2013. – № 14. – С. 131–134.

3. Кошкалда І.В. Управління прибутком сільськогосподарських підприємств / І.В. Кошкалда // Вісн. Харк. Нац.Техн.Ун-ту сільського господарства ім. Петра Василенка. – 2015. – Вип. 161. – С. 12–21.

УДК 325.54(477+100)

МІЖНАРОДНІ МІГРАЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Курінна Д. В., студентка ОС «Бакалавр»
Діброва Л.В., к.е.н., доцент

Усі ті події і ситуації, які відбуваються в Україні і світі, підводять до висновку про те, що глобалізація економіки впливає на ринок людського капіталу нашої країни у двох аспектах. По-перше, через міграційні потоки та посилення попиту на робочу силу в Україні транснаціональними і міжнаціональними компаніями, що спричиняє поступову трансформацію нашого ринку праці на частину глобального ринку праці, інтеграцію з ним. По-друге, глобалізація економіки впливає на ринок праці України опосередковано через різноманітні канали і чинники, до яких насамперед слід віднести: прямі іноземні інвестиції і міжнародну торгівлю; зміну курсу національної валюти; зміну цін на міжнародних ринках на товари і послуги, що посідають важливе місце в українському експорті та імпорті (особливо енергоносії, метал, продукція сільського господарства) тощо.

Згідно із доповіддю ООН у 2015р., Україна посіла 81 місце серед 188 країн світу в Індексі людського розвитку (у 2014 р. – 83 місце, а у 2010р. – 69 місце серед країн світу). Сьогодні значення індексу дорівнює 0,747 і, за оцінками фахівців, цей показник належить до категорії високого рівня людського розвитку. За критеріями досліджуваного індексу, найкраща ситуація в нашій країні із освітою та грамотністю, значно гірша – зі станом здоров'я та тривалістю життя, а найгірша – із рівнем життя [1]. Також, в Україні спостерігаються негативні демографічні тенденції, що опосередковано позначається на трудовому потенціалі. Тож, з огляду на всі ці факти, можна

зробити висновок, що Україна має досить високий рівень людського потенціалу. Очікувана тривалість життя в Україні – 68,5 років, за межею бідності у нас живе 2,2 % населення. За даними ООН, рівень грамотності дорослого населення становить 99,7 %, що є досить високим показником [2]. Але деякі індикатори сильно відстають від світових тенденцій, особливо в сучасних умовах впливу глобалізації, наприклад, низький рівень ВВП країни, доходу на душу населення, соціальної захищеності та медичного обслуговування. Надлишкова передчасна смертність (у віці до 65 років) зумовлює втрату майже 11 років загальної тривалості життя.

Погіршення соціально-економічних умов змушують українців шукати роботу за кордоном. В даний час трудова міграція з України приймає усе більш масовий характер (табл. 1).

Таблиця 1

Міграційний рух населення [2]

Рік	Усі потоки міграції			У т. ч. міждержавна міграція		
	кількість прибулих	кількість вибулих	міграційний приріст, скорочення (-)	кількість прибулих	кількість вибулих	міграційний приріст, скорочення (-)
2010	683 449	667 316	16 133	30 810	14 677	16 133
2011	669 397	652 301	17 096	31 684	14 588	17 096
2012	726 226	664 382	61 844	76 361	14 517	61 844
2013	675 942	644 029	31 913	54 100	22 187	31 913
2014	542 506	519 914	22 592	42 698	21 599	21 099
2015	533 278	519 045	14 233	30 659	21 409	9 250

Західні країни в основному використовують робітників і фахівців на малокваліфікованих видах робіт, на підприємствах з шкідливими умовами праці, в добувній і оброблювальній промисловості, а також в торгівлі, обслуговуванні, як молодший медичний персонал і хатніх робітниць. Попит на некваліфіковану робочу силу з України стійкий, але і тут пропозицію перевищує попит.

Список використаних джерел

1. Індекс людського розвитку-2015: Україна посідає 81-е місце серед 188 країн [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://www.prostir.ua/?news=indeks-lyudskoho-rozvytku-2015-ukrajina-posidaje-81-e-mistse-sered-188-krajin>

2. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

УДК 635.65:633.34(477)

РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВИРОБНИЦТВА ТА ЕКСПОРТУ СОЇ В УКРАЇНІ

Панасюк І.О. студентка ОС «Бакалавр»
Діброва Л.В., к.е.н., доцент

На сьогодні, світовий ринок сої все ще розвивається. Протягом доволі тривалого часу він набуває дедалі більше прихильників. Попри те, що культура загалом є вельми вибагливою щодо тепла й вологи, у світі, й в Україні зокрема, щороку зростають посівні площі, валове виробництво, попит на сою та продукти її переробки, а також масштаби експорту.

Метою даного дослідження є аналіз динаміки виробництва сої в Україні та її експортного потенціалу.

Методологічною основою даного дослідження є загальнонаукові методи (аналізу та синтезу, індукції та дедукції, порівняння, графічний, економіко – статистичний, узагальнення), а також метод факторного аналізу.

Посівні площі під сою з кожним роком збільшуються. Соя потребує велику кількості вологи, тому її основні площі вирощування розташовані у центральних регіонах. У 2016 р. в Україні було засіяно 1846,3 тис. га під сою.

На сьогодні, виробництво сої складає 4277 тис.т, в порівнянні з 2015 р. виробництво збільшилося на 8,8 %. Лідерами по обсягу виробництва сої у 2016 р. є Полтавська (496,9 тис.т), Хмельницька (465,1 тис.т) та Київська (393,4 тис.т) області.

Нині соя є другою серед олійних культур у структурі посівів по Україні. Середня врожайність становить близько 23 ц/га. Найбільша врожайність у 2016 р. зафіксована у Закарпатській області – 36,8 ц/га, найменша урожайність становить 5,8 ц/га – Донецька область (рисунок 1).

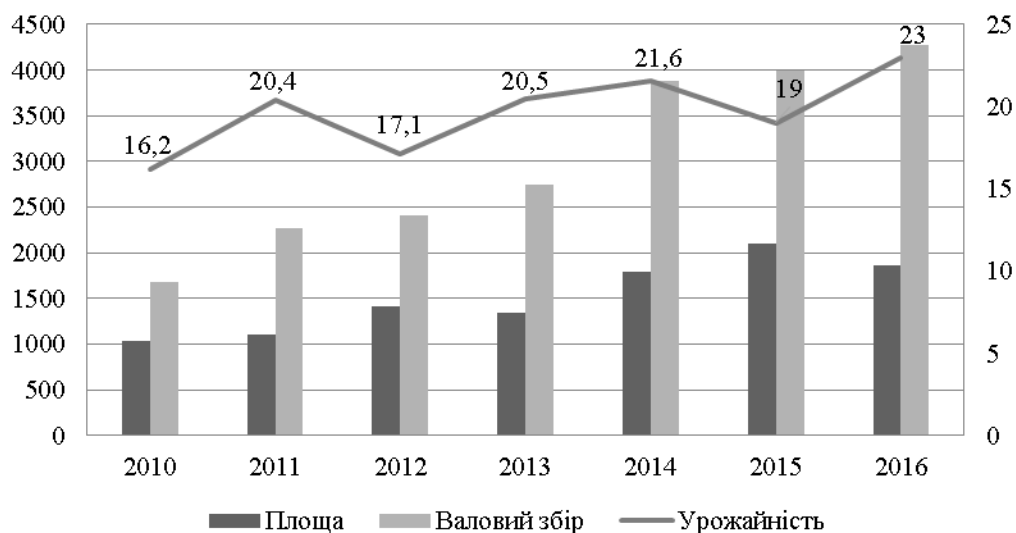

Рис. 1. Динаміка виробництва сої в Україні, 2010 – 2016 рр. (побудовано за даними Державної служби статистики України)

Останні роки Україна продовжує утримувати лідируючі позиції крупних експортерів сої на світовому ринку. Основними імпортерами сої з України стали Єгипет – 38%, Турція – 20%, Іран – 9%. У цілому обсяги експорту сої та соєпродуктів з кожним роком зростають і в 2016 році склали 2,7 млн. т (у 2015 році – 2,2 млн. т) (рисунок 2).

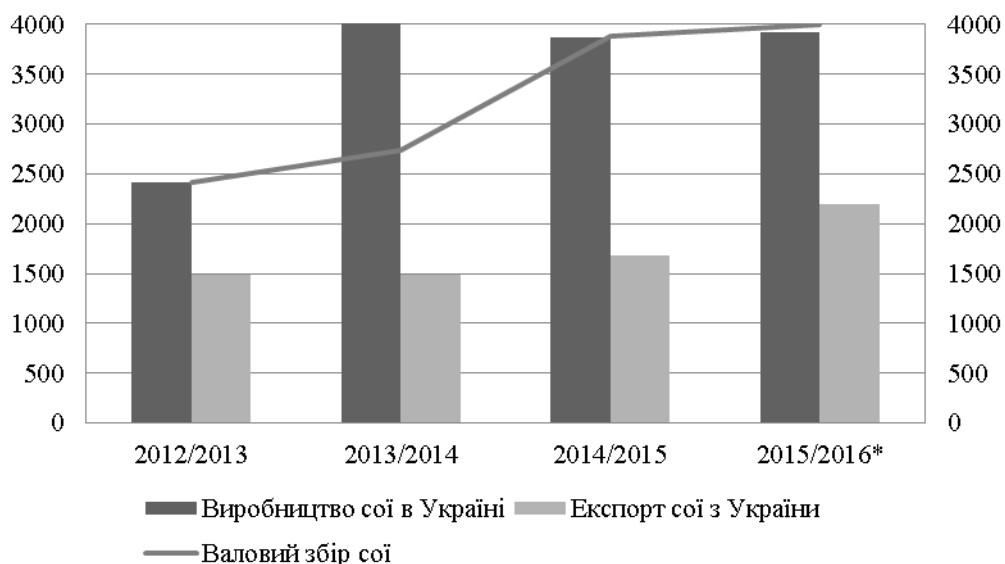

Рис. 2. Виробництво та експорт сої в Україні, 2012 – 2016 рр. (побудовано за даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі України)

За таких умов вітчизняні товаровиробники мають бути зацікавлені у нарощуванні обсягів виробництва сої, оскільки зростає попит на продукти харчування, корми і біосировину. Стратегічно Україна має взяти курс на зменшення обсягів експорту сировинних ресурсів та створення умов для організації поглибленої переробки, що сприятиме: задоволенню потреб інтенсивного тваринництва високобілковими кормами, створенню додаткових робочих місць, збільшенню податкових надходжень, забезпеченню продовольчої та екологічної безпеки України.

Список використаної літератури

1. Тимченко В.Н., Пилипченко А.В. Стан і перспективи розвитку виробництва сої в Україні / В.Н. Тимченко, А.В. Пилипченко // Корми і кормовиробництво. – 2015. – № 71. – С. 32.
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukrstat.org/uk>
3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrdzi.com/ru>

УДК 339.564.4

МІСЦЕ УКРАЇНИ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ВОЛОСЬКИХ ГОРІХІВ

Дерева М. А., студент ОС «Магістр»
Ковтун О. А., к.е.н., доцент

Волоські горіхи давно цінуються за поживні і лікувальні властивості плодів, різнобічне застосування. Наприклад, вони широко використовуються у кондитерській, олійно-жировій, борошномельній, фармацевтичній, хімічній, кормовій, лакофарбовій та інших галузях виробництва [2].

Ареал волоських горіхів у світі дуже вузький (близько 7% земної поверхні) [1]. Наявність в Україні сприятливих ґрунтово-кліматичних умов, позитивний досвід сусідніх країн у промисловому виробництві цієї культури, успіхи господарств населення, велика місткість внутрішнього ринку і високий обсяг незадоволеного попиту на світовому ринку свідчать про неабияку актуальність даної теми.

Питанням розвитку продовольчого ринку та проблемам виробництва і

споживання продуктів харчування, зокрема горіхів приділяли увагу багато науковців. У галузі садівництва, зокрема, ними займалися Ф. Т. Затоковий, А. І. Опалко, М. Є . Опанасенко, В. А. Рульєв, Г. М . Сатіна, Л. Ф. Сатіна, О. М. Шестопаль, А. І. Шумейко та інші.

Провідна роль України щодо обсягів вирощування волоських горіхів в Європі є очевидною. Довготривала тенденція розширення валових зборів характеризують потенціал нашої країни виключно з позитивного боку. Доказом суттєвої ролі України у формуванні світового ринку волоських горіхів є той факт, що в нашій країні, станом на 2015/2016 маркетинговий рік, вироблялось більш ніж 115 тисяч тонн волоських горіхів в рік (Таблиця 1). Більш того, Україна займає 3-ге місце в світі з експорту волоських горіхів і займає частку в 9% світового ринку волоських горіхів (Таблиця 2). Однак, визнати задовільним стан українського виробництва волоських горіхів все ж не можна. Основна причина – низький рівень виробничих можливостей, який не може задовільнити споживчий попит на внутрішньому і зовнішньому ринках. Товарні насадження переважно екстенсивні: понад 85% їх зосереджено в господарствах населення [2]. Це обмежує можливості розвитку оптової торгівлі, промислової переробки горіхів, й зумовлює сировинний характер експорту, а отже, знижує конкурентоспроможність товару на зовнішньому ринку.

Таблиця 1

Валове виробництво волоських горіхів (тонн)

	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Китай	720 000	780 000	900 000	1 000 000
США	450 871	446 335	518 003	547 030
ЄС	110 000	110 000	107 900	116 000
Україна	96 940	115 790	102 740	115 080
Чилі	53 000	60 000	81 634	80 000
Туреччина	85 000	75 000	40 000	60 000
Молдова	22 700	23 100	32 000	30 000
Інші	44 300	50 700	43 500	43 500

Таблиця 2

Валовий експорт волоських горіхів (тонн)

	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
США	310 329	313 471	364 050	441 428
Чилі	50 500	57 400	76 800	79 000
Україна	58 000	75 200	59 600	75 800
Молдова	25 100	26 800	36 800	34 100
Китай	16 100	16 700	14 500	8 300
ЄС	15 000	24 700	16 500	18 300
Індія	11 900	14 400	4 500	7 400
Інші	16 400	16 800	17 100	10 400

Таблиця 3

Валовий імпорт волоських горіхів (тонн)

	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
ЄС	140 200	171 800	187 100	214 000
Туреччина	42 100	52 100	68 100	89 500
Китай	108 300	91 000	70 900	83 500
Японія	27 700	29 000	38 000	40 300
Південна Корея	28 200	29 100	33 900	30 500
Канада	20 800	22 600	22 600	24 500
Іран	1 300	15 300	11 300	19 300
Інші	122 785	122 817	139 302	136 831

Джерело: на основі даних Державної служби статистики України

Основною причиною такого стану є недостатній розвиток промислової культури. Товарні насадження майже повністю зосереджені в дрібних господарствах населення, в той час як площі промислових насаджень, які є локомотивом розвитку галузі в інших країнах, в Україні є вкрай незначними, згідно з даними державної служби статистики вони становлять лише 2,5 тисяч гектарів.

Таким чином, аналіз ринку експорту волоського горіха показує, що Україна має суттєвий нереалізований потенціал у сфері виробництва та експорту волоського горіху. Однак наразі, більшість насаджень волоських горіхів обробляється на екстенсивній основі. Більш того, в Україні не налагоджені достатні промислові потужності для вирощування волоського

горіха для задоволення як внутрішніх так і зовнішніх потреб. На даний момент - це, фактично, бізнес перекупування горіха у населення і його подальша обробка та перепродаж.

Список використаних джерел

1. Затоковой Ф.Т., Сатина Л.Ф., Сайко В.И., Йолтуховский М.К. Промышленная культура грецкого ореха /; под ред. к. с.-х. В.М. Васюты. – К.: Урожай, 2006. – 96 с.
2. Наукові основи та складові галузевої програми розвитку горіхівництва в Україні / М-во аграр. політики і продовольства України, Нац. акад. аграр. наук України, Ін-т садівництва ; за ред. М. Г. Сатіної. – Київ : Логос, 2011. 100 с.\
3. Перспективи створення горіхових садів в Україні // Агро-світ України. – 2014. – № 4. – С. 4–5.

УДК 331.556.4

ВПЛИВ ЕМІГРАЦІЇ НА РОЗВИТОК УКРАЇНИ

Миргородська Д.О., студентка ОС «Бакалавр»
Старченкова Н.М., ст. викладач

Еміграція для українців звичайне слово. Немає жодної сім'ї, котру вона б не торкнулася. В когось за кордоном працюють батьки, дідусі, бабусі, знайомі або навчаються брати та сестри. Це явище не є новим, адже еміграція українців відбувалася в декілька етапів і триває до сьогодні.

Перша хвиля відбувалася наприкінці 19 на початку 20 століть, тоді приблизно 10% населення (переважно з західних регіонів) розпрощалось зі своєю домівкою і вирушило на пошуки кращої долі за океан (в Америку, Канаду та країни Латинської Америки) у зв'язку з тяжким політичним становищем. Друга велика хвиля еміграції відбулась в міжвоєнний період, коли національно – визвольна революція зазнала поразки, учасники були змушені шукати притулок закордоном, бо розуміли, що стануть жертвами репресій тодішнього політичного режиму. Третій етап проходив у період Другої світової війни, багато людей було вивезено проти їхньої волі до Німеччини та її

союзників, для виконання чорної роботи. Четверта хвиля проходила в кінці 20 століття у зв'язку з розпадом СРСР. Анексією Криму та військові дії на Донбасі поклали початок п'ятій хвилі еміграції українців. За 2014 – 2015 роки кількість клопотань про притулок до інших країн збільшилася до 22 тис. Еміграція відбувається в двох напрямках – Східному (переважно жителі Луганської та Донецької областей) та Західному. Тому не дивно, що українська діаспора одна із найбільших за кордоном. Найпотужніші діаспори в: Росії, Канаді, США, Бразилії, Молдові, Казахстані, Аргентині та Італії.

Багато причин змушують українців шукати кращого життя за кордоном, але найпоширеніша з них – це фінансова. Ні для кого не секрет, що рівень життя пересічного українця набагато гірший за європейця. Після розпаду Радянського Союзу маса людей залишилось без роботи. Платоспроможність населення значно впала, рівень освіти і медицини бажав кращого. Спокуса хорошого та кращого життя штовхає тисячі на виїзд за кордон. Схожа ситуація спостерігається в Україні і нині. Війна на Донбасі багатьох залишила ні з чим. Людям немає чого втратити тому вони з легкістю залишають країну. За даними отриманими Міжнародною організацією з міграції (МОМ) за 2015 рік показали, що близько 8% населення планує знайти роботу за кордоном. Це не втішні цифри.

Трудова та освітня міграції найхарактерніші для України. Дослідження МОМ за 2014 -2015 роки показало, що за кордоном перебувають для здійснення своєї трудової діяльності близько 700 тис. громадян України, переважно чоловіки віком 30 – 44 роки. Сфери в яких задіяні українці: будівництво (характерне для чоловіків), праця в домашніх господарствах (характерна для жінок), сфера послуг та сільське господарство.

За останні роки набуло популярності навчання за кордоном. Багато студентів та абітурієнтів впевнені, що після навчання зможуть залишитися в країні, де вони навчаються. За даними аналітичного центру за 2013 – 2014 роки

CEDOS 47724 особи навчаються за кордоном. Найбільше з них у Польщі, Німеччині, Росії, Канаді, Чехії, Італії, США, Іспанії, Франції та Великобританії.

Звичайно з усього вище наведеного можна дійти висновку, що еміграція громадян негативно впливає на стан України. Країна залишається без частини своїх трудових ресурсів, падає довіра до економіки країни, що знижує рівень іноземних інвестицій, втрачаються цінні кадри (багато видатних вчених були змушені виїхати тому, що їхні праці були не потрібні, а за кордоном вони змогли реалізувати свій потенціал і отримати всесвітнє визнання).

Але не тільки негативний характер несе за собою еміграція. По – перше, зменшується напруга на ринку праці. Робочих місць і так не вистачає. Уявіть собі, щоб було коли повернулися б всі заробітчани. По – друге, кошти зароблені за кордоном працівники пересилають своїм рідним, що дає змогу знизити рівень бідності населення та стимулює розвиток економіки завдяки підвищенню платоспроможного попиту. По – третє, багато хто зароблені кошти за кордоном інвестує в малий та середній бізнес, що також впливає на позитивний розвиток економіки України. Згідно з висновками дослідників, які базуються на економіко-математичному моделюванні, без переказів Україна втратила б 7,1% економічного потенціалу. Споживання б зменшилося на 18%, а доходи домогосподарства – на 14-21%.

Отже, дійти до кінцевого висновку як впливає еміграція на розвиток України не можливо. Вона має як позитивний характер, так і негативний. Все залежить від того під яким кутом її розглядати.

Список використаних джерел

1. Міграція як чинник розвитку в Україні. – К.:МОМ, 2016.
http://www.iom.org.ua/sites/default/files/mom_migraciya_yak_chynnyk_rozvytku_v_ukrayini.pdf
2. Стадний Є. Кількість українських студентів за кордоном.
<http://www.cedos.org.ua/uk/osvita/56>
3. Eurostat. Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex. Annual aggregated data http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-datasets/-/MIGR_ASYAPPCTZA

КОН'ЮНКТУРА СВІТОВОГО РИНКУ СВИНИНИ

Вихор В.М., студент ОС «Бакалавр»
Файчук О.М., к.е.н, доцент

Міжнародне економічне співробітництво є одним із головних чинників впливу на рівень розвитку економіки кожної окремої країни і світового прогресу в цілому. Складовим елементом такого співробітництва є зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання. Для них важливим є знання особливостей комерційних операцій та правил укладання міжнародних контрактів. Саме від цих знань залежить успіх зовнішньоекономічних операцій купівлі-продажу товарів.

Конкретні умови відтворення товарів, послуг, робочої сили становлять поняття ринкової кон'юнктури. Кон'юнктура ринку - сукупність умов, які характеризують співвідношення попиту і пропозиції на певні товари й послуги. При дослідженні кон'юнктури будь-якого товарного ринку, у тому числі й ринку свинини, проводиться оцінка співвідношення пропозиції та попиту за необхідний відрізок часу, вивчається коливання цін, продаж продукції, товарних запасів, оцінюється стійкість розвитку ринку.

Виробництво свинини у світі займає найбільшу питому вагу у структурі загального виробництва м'яса всіх видів, що складає 36,7%. Варто наголосити, що за біологічним потенціалом свині здатні досягати живої маси 100 кг за 115-120 днів при витраті на кожний кілограм приросту до 2 кг сухої речовини корму.

В цілому у світі в 2016 р. нараховувалося майже 800 млн. голів свиней, темпи приросту яких знизились у порівнянні із попереднім роком на 1,1%. Серед країн світу найбільшим утримувачем свиней є Китай, частка якого становить 57,5%. До того ж, ця країна також є світовим лідером щодо виробництва свинини із часткою у 2016 році - 47,9% (53750 тис. тон) світового виробництва цієї продукції [1].

Найбільшими імпортерами м'яса свиней у світі є Китай – 2400 тис. тон, Японія – 1320 тис. тон, Мексика – 1025 тис. тон, Південна Корея – 610 тис. тон.

У той час як провідними експортерами свинини у світі є ЄС – 3300 тис. тон, США – 2356 тис. тон, Канада – 1350 тис. тон і Бразилія – 940 тис. тон.

У 2015-му середньодушкове споживання свинини в країнах Європейського Союзу склало 40,9 кг на особу. В Україні за річного фонду споживання м'яса на рівні 2,55 млн т, на одну особу припадає 56,1 кг м'яса. З цього обсягу частка м'яса птиці - 43%, свинини - 38%, яловичини - 17%, іншого м'яса - 2% [2].

Середня ціна на свинину у живій вазі в квітні 2016 року становить 1206 євро/т. Для порівняння: середні ціни на м'яса свиней у країнах ЄС станом на 2016 рік становить від 1270 до 1710 євро/т. При цьому найвищими вони є у Великобританії, а найнижчими у Нідерландах. У найближчого до України європейського сусіда Польщі свиней реалізують за ціною 1300 євро/кг.

Слід зауважити, що з початку 2016 року експорт свинини з України суттєво знизився – за кордон було спрямовано 1,4 тис. т м'яса, тоді як роком раніше – 36 тис. т. Таким чином, експорт скоротився у 25 разів. Падіння експорту свинини у 2016 році пов'язане переважно із закриттям російського ринку, на який припадало 97% від загального експорту цієї продукції у 2015 р. [3]. Як результат, у 2017 р. в умовах подальшого зменшення обсягів експорту прогнозується зниження рівня рентабельності вітчизняної галузі свинарства.

Список використаних джерел

1. Livestock and poultry: World Markets and Trade [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://apps.fas.usda.gov/psdonline/circulars/livestock_poultry.pdf.
2. Розвиток вітчизняного ринку свинини // Агробізнес сьогодні. – червень 2015. - №11(306).
3. Рентабельність виробництва свинини [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://agroportal.ua/ua/news/zhivotnovodstvo/rentabelnost-proizvodstva-svininy-snizitsya>.

УДК: 634.511

DEVELOPMENT OF URBAN FARMING IN TERMS OF GLOBALIZATION AND URBANIZATION

Акулович Ю.А., студентка ОС "Бакалавр"

Міщенко І.А., к.е.н, доцент

Nowadays, there is the rapid urbanization that makes a rapid increase in urban poverty and urban food insecurity. Most cities in developing countries have great difficulties to cope with this development and are unable to create sufficient formal employment opportunities for the poor. They also have increasing problems with the disposal of urban wastes and waste water and maintaining air and river water quality. Urban farming provides a strategy to reduce urban poverty and food insecurity and enhance urban environmental management.

Urban agriculture, urban farming or urban gardening can be defined as the growing of plants and the raising of animals within and around cities. The most striking feature of urban agriculture, which distinguishes it from rural agriculture, is that it is integrated into the urban economic and ecological system: urban agriculture is embedded in -and interacting with- the urban ecosystem.

Urban farming is often confused with community gardening, homesteading or subsistence farming, but urban farming assumes a level of commerce, the growing of product to be sold as opposed to being grown for personal consumption or sharing.

Urban agriculture can reflect varying levels of economic and social development. It often takes the form of a social movement for sustainable communities, where organic growers form social networks founded on a shared ethos of nature and community holism. These networks can evolve when receiving formal institutional support, becoming integrated into local town planning as a 'transition town' movement for sustainable urban development.

An individual, a couple of friends, a nonprofit entity, or neighborhood group can start and run an urban farm. There is no one correct sales outlet for an urban farm. Food can be the sold to restaurants or at a farmers market, given to a local soup

kitchen or church, but the food is raised primarily to be moved (through some form of commerce) from the grower to the user.

Urban agriculture may take place in locations inside the cities (intra-urban) or in the peri-urban areas. The activities may take place on the homestead or on land away from the residence, on private land or on public land, or semi-public land. There is no single characterization of size or placement; some are on rooftops, on landfills, brownfields, or areas where housing or industry may have been demolished. Some cities are giving up part of their park systems to allow urban farmers to plant their seeds. Every urban farm is different just as every rural farm is different.

Urban farming expands the economic base of the city through production, processing, packaging, and marketing of consumable products. This results in an increase in entrepreneurial activities and the creation of jobs, as well as reducing food costs and improving quality. Urban agriculture provides employment, income, and access to food for urban populations, which helps to relieve chronic and emergency food insecurity.

Urban agriculture includes food products, from different types of crops (grains, root crops, vegetables, mushrooms, fruits) and animals (poultry, rabbits, goats, sheep, cattle, pigs, guinea pigs, fish, etc.) as well as non-food products (like aromatic and medicinal herbs, ornamental plants, tree products, etc.) or combinations of these.

Urban agriculture plays an important role in enhancing urban food security since the costs of supplying and distributing food to urban areas based on rural production and imports continue to increase, and do not satisfy the demand, especially of the poorer sectors of the population. Next to food security, urban agriculture contributes to local economic development, poverty alleviation and social inclusion of the urban poor and women in particular, as well as to the greening of the city and the productive reuse of urban wastes.

Список використаних джерел

1. Сільське господарство України, 2012 : стат. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2013. – 402 с.

2. Григор'єва С. Споживча кооперація країн світу: зарубіжний досвід та проблеми його впровадження в Україні [Електронний ресурс] / С. Григор'єва. – Режим доступу: <http://www.ukrcoop-journal.com.ua/2010-3/num/grigorjeva.htm>.

3. Сільськогосподарська кооперація у цифрах і фактах, www.minagro.kiev.ua/page/?10099

УДК:005:339.564:636.93

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ ЗВІРІВНИЦТВА

Ніколаєнко В.О., студентка ОС «Бакалавр»
Файчук О.М., к.е.н., доцент

Повноцінне функціонування економіки будь-якої країни не може відбуватися без розвинутої системи зовнішньоекономічних зв'язків. Включення національної економіки в систему світових господарських процесів позитивно впливає на розвиток господарства, сприяє підвищенню технічного рівня виробництва, раціональному використанню природно-сировинних ресурсів, ліквідації дефіциту окремих товарів, а відтак і підвищенню рівня життя населення. Комплексні економічні перетворення, що відбуваються сьогодні в Україні, мають на меті не лише виробити моделі та механізми побудови і послідовної реалізації сучасних економічних відносин, але й забезпечити поступову інтеграцію українських підприємств у міжнародні економічні зв'язки, з одного боку, і залучення іноземних підприємців до діяльності в Україні, – з іншого [1]. Одним із напрямів досягнення цієї мети є підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання, у тому числі й підприємств вітчизняної галузі звірівництва.

Варто наголосити, що на рівень економічної ефективності звірівництва впливають такі глобальні чинники : технологічний устрій, стан хутрового ринку і доступність м'ясо-рибних кормів. При цьому ціну на хутро сировину встановлює хутровий ринок, а ринок кормів і технологія визначають рівень виробничих затрат. Ефективність вирощування хутрових звірів є найвищою у

зоні Полісся, що підтверджується діловим виходом молодняка та вищим доходом в розрахунку на самку. Наприклад, собівартість вирощування норки на норковій фермі «Вікінг» за 2015 рік становила 63367,5 тис. грн., з них: витрати на корми – 34686,8 тис. грн.; витрати на утилізацію тушок – 105,1 тис. грн. Одна шкурка норки датської породи коштує сьогодні 40-60\$, живий звір - 120-170\$. Виходячи з того, що щорічний приплід середньостатистичної норкової ферми становить від 30 до 60 тис. молодняку, щороку господар цих тварин отримує в середньому 1,2-3,6 млн. \$ - сьогодні в Україні це велика рідкість.

В останні роки спостерігається значне зростання попиту на українські хутра. Обсяги експорту "м'якого золота" більш ніж на 40% перевищують імпорт. Активізація руху Зелених змусила парламенти Англії і Нідерландів прийняти закони про повну заборону звірівництва в країні. Розгляд відповідного законопроекту ведеться і в Данії, чие хутро славиться в усьому світі високою якістю і унікальністю. Активна протидія хутрянному звірівництву призвела до того, що зараз подібні виробництва переносять в країни, де до цього бізнесу поки не застосували законодавчу заборону, наприклад в Україну. Експансія світового ринку може принести власникам вітчизняних норкових ферм нові джерела доходів і можливості для розширення своїх господарств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Каплан Роберт С. Сбалансированная система показателей. От стратегии к действию / Роберт С. Каплан, Дейвид П. Нортон. – [пер. с англ.]. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : ЗАО «ОлимпБизнес», 2006. – 512 с.
2. Дем'яненко А. Г. Формирование модели комплексного анализа эффективности внешне-экономической деятельности предприятия / А. Г. Дем'яненко // Економіка, фінанси, право. – 2005. – № 2
3. Жинчин М. Звірівництво в міжнародному аспекті // Вісник Таврійської аграрної академії. – 2004. – Вип. 33.-С.161-166

Подальший розвиток інфраструктури зернової галузі України має починатися з удосконалення таких елементів: оптимізація експорту зерна за періодами року (місяцями), модернізації складів та елеваторів, вдосконалення логістичної системи та державного регулювання експорту сільськогосподарських товарів, зокрема зернових культур. На нашу думку, це також призведе до здешевлення операцій з експорту українського зерна при економії на таких затратах:

1. Визначення періоду продажі зерна.

Традиційно ціни на зернову продукцію коливаються протягом року за чітким графіком: мінімальна ціна на новий урожай – одразу після його збирання зерна, з її поступовим підвищенням до максимальної величини у лютому – березні і знову з поступовим зниженням до моменту наступного збирання. Найактивніші періоди роботи зернотрейдерів показані на рис. 1, який демонструє перевезення зернових залізничним транспортом.

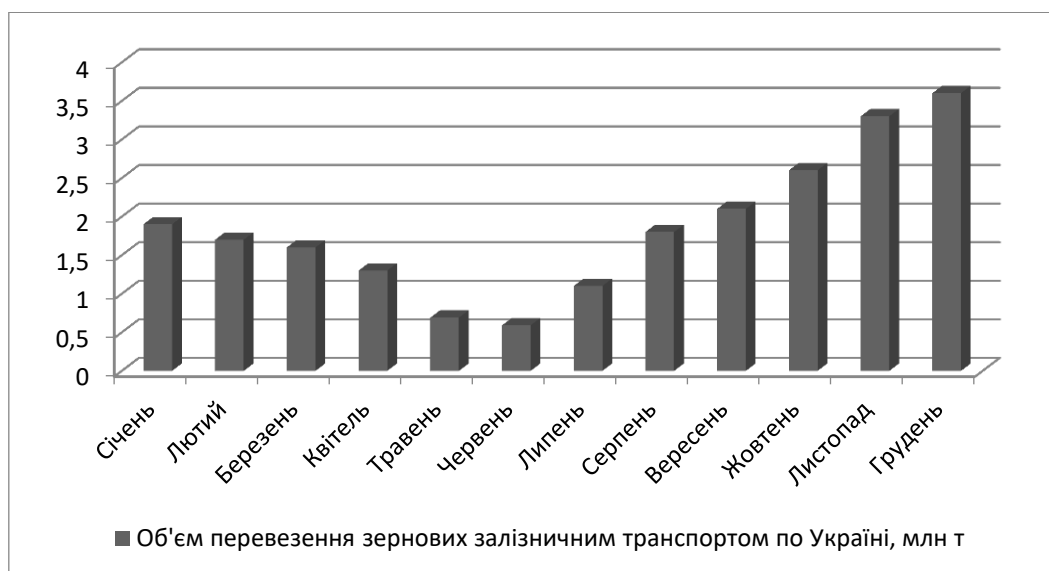

Рис. 1. Сезонність перевезення зернових культур залізничним транспортом (середні дані за 2013 – 2015 роки)

Джерело: розроблено автором на основі [1]

При продажу зерна одразу після збирання зводиться до мінімуму витрати на зберігання зерна, його перевалку, доочистку, доосушку, проте можливі втрати на ціні, оскільки у випадку неврожайного року в інших регіонах країни ціна одразу після збирання може зрости. У випадку ж наявних можливостей зберігання зернових (наявності елеваторів, складів, зернових терміналів) можна деякий час зберігати зерно до установлення максимальної ціни. Але, відповідно, зростають затрати на зберігання та перевалку, які є на сьогоднішній день мають високу вартість.

2. Вдосконалення логістичної системи.

Оптимізація логістичних витрат у період сезонного підвищення попиту сприяє забезпеченню максимальних обсягів продажів за рахунок налагодженої системи доставки продукції; у періоди спаду оптимізує витрати на підтримку товарного запасу, забезпечення збереження продукції за рахунок надання спеціально адаптованих умов зберігання [2].

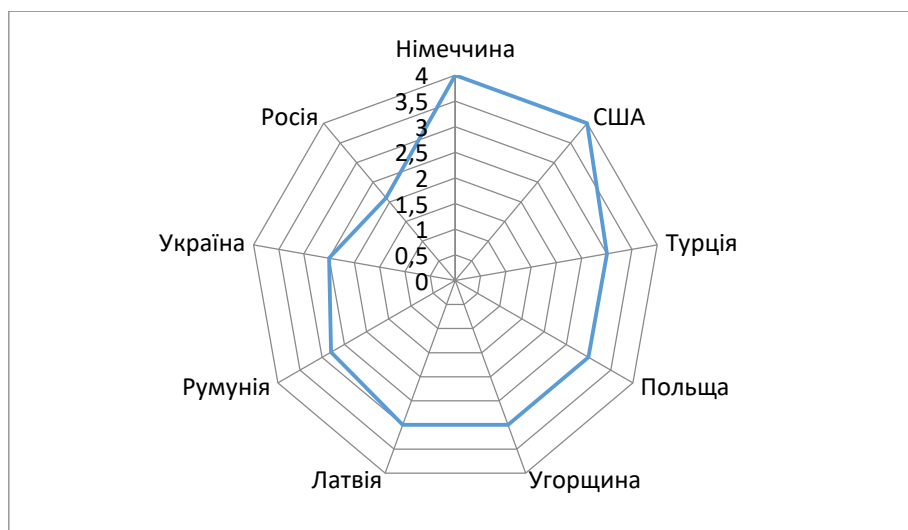

Рис. 2. Індеси функціонування логістичної системи у світі (LPI – Logistics Performance Index) за 2015 рік

Джерело: [1]

Як ми бачимо на рис. 2 країнами з найбільш розвиненою логістичною сферою є Німеччина та США, далі йдуть Польща, Угорщина, Латвія та Румунія, Україна охоплює передостанню сходинку, випереджаючи Росію.

На нашу думку, удосконаливши наведені на рис. 3 елементи логістичної системи, Україна отримає низку можливостей щодо розвитку інфраструктури.

Рис. 3. Індеси функціонування окремих ланок логістичної системи України за 2014 рік
Джерело: [1]

Наведені на рис. 3. показники наглядно зображують, що окремої уваги потребують розвиток внутрішньої інфраструктури, доведення товару до споживача, адже мають найнижчі коефіцієнти – 2,1. Далі удосконалення необхідне якості самої логістики, включаючи вдосконалення маршрутів та контролем за їх рухом.

3. Удосконалення зберігання зерна.

Доповнюючи інфраструктуру, процес зберігання зерна повинен включати фактори, які безпосередньо впливатимуть на мінімізацію витрат:

- ✓ тестування зерна;
- ✓ станції зважування, які не можуть впоратися транспортом більшим ніж 30 тонн, в той час як сучасні вантажівки можуть сягати 60 тонн;
- ✓ сушка, неефективне застаріле обладнання якої приносить великі збитки (наприклад, при сушці кукурудзи може втрачатися до 12% вартості);

✓ вантажно-розвантажувальна техніка, сучасне обладнання якої може завантажити до 54 бункерів за день, та елеватори – лежаки, які на ту саму процедуру витрачають до 10 днів.

Таблиця 1

SWOT – аналіз сучасних умов зберігання зерна

S (сильні сторони)	W (слабкі сторони)
<ul style="list-style-type: none"> • Наявність більш як 1200 складів, розподілених по всій території країни 	<ul style="list-style-type: none"> • Ємність зберігання може охопити лише половину річного обсягу виробництва
<ul style="list-style-type: none"> • 27% з них є незалежними 	<ul style="list-style-type: none"> • 46% елеваторів-лежаків, які, у сучасних умовах, неефективні
<ul style="list-style-type: none"> • Надання конкурентоспроможного (якісного) обслуговування на нових складах 	<ul style="list-style-type: none"> • Застарілі додатки інфраструктури: для завантаження/розвантаження, сушки, тестування, зважування, тощо
<ul style="list-style-type: none"> • Високий оборот на приватних елеваторах 	<ul style="list-style-type: none"> • Низький оборот на державних елеваторах
O (можливості)	T (загрози)
<ul style="list-style-type: none"> • Збільшення виробництва буде стимулювати розвиток якісного зберігання зерна 	<ul style="list-style-type: none"> • Обмежені інвестиційні можливості приватного сектора
<ul style="list-style-type: none"> • Високий рівень прибутку в портах буде стимулювати розвитку портової інфраструктури 	<ul style="list-style-type: none"> • Низький рівень відшкодування ПДВ, особливо галузей, близьких до виробництва

Джерело: розроблено автором на основі [1]

Список використаних джерел:

1. «UKRAINE - GRAIN LOGISTICS» Maurizio Guadagni, Maria Claudia Raschon, March 24, 2015.
2. Байгужина М. Развитие логистических систем в АПК: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/10_DN_2013/Informatica.
3. Глобальні та національні проблеми економіки. – 2014. – № 2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.global-national.in.ua/archive/2-2014/111.pdf>
4. UkrAgroConsult (Daily Report from February 08, 2016)

СУЧАСНИЙ СТАН СВІТОВОГО РИНКУ КУКУРУДЗИ

Асанішвілі І.Б., Ситниченко В.С., студенти ОС «Бакалавр»
Діброва Л.В., к.е.н., доцент, НУБіП України

Кукурудза- одна з найпоширеніших та найбільш високопродуктивних зернових культур, яку вирощують для продовольчого, кормового та технічного використання. Сьогодні, кукурудза є однією з най рентабельніших культур.

За останні 5 років світовий попит на кукурудзу зріс на 16%. А ціна за останні три роки зросла в три рази. За прогнозами USDA світове виробництво зерна кукурудзи у 2016-2017 рр. перевищить 1 млрд. т та встановить новий рекорд . На збільшення виробництва впливатимуть зростання урожайності на 2% та розширення посівної площі під культуру на 2,7 млн га. [1]

Метою наукової роботи є дослідження стану світового ринку кукурудзи та місце України в ньому. Об'єктом дослідження є світовий ринок кукурудзи. Згідно поставленої мети визначено до вирішення наступні завдання: потрібно проаналізувати стан ринку кукурудзи та дослідити його динаміку. Визначити лідерів ринку та місце України у світовому експорті кукурудзи.

Збільшення врожаїв кукурудзи спостерігається у більшості країн-основних виробників цього зерна. Так, у США порівняно з минулорічним урожаєм відбудеться підвищення на 11%, Бразилії — 23%. У Південно-Африканській республіці після неврожайного минулого сезону у нинішньому прогнозують зібрати на рівні середніх показників 2012–2014 років. Майже на третину очікується збільшення виробництва кукурудзи в Аргентині. Якщо в минулому сезоні в цій країні було вироблено 28 млн т, то у поточному цей показник перевищить 36 млн т. Як наслідок, площі під кукурудзою розширилися на 1 млн га, до 4,5 млн га. Разом з тим, зменшилося виробництво цього зерна в Китаї. За попередніми підсумками в Піднебесній зберуть 216 млн т зерна, що майже на 8,6 млн т менше рівня попереднього сезону. До того ж, у

Мексичі зберуть урожай кукурудзи на 5% менше рівня минулого року, а в Канаді — відповідно на 9%.(рис.1.)[2]

Рис.1. Динаміка світового виробництва кукурудзи

За оцінками експертів, у поточному сезоні попит на це зерно становитиме майже 1016 млн т, що більше порівняно з минулим сезоном на 6%. Чому? Світові кінцеві запаси теж збільшаться. Наприкінці поточного сезону вони прогноуються в обсязі 219,5 млн т, що на 5% більше попереднього рівня.

Світова торговельна активність знизиться. Якщо минулого сезону загальні обсяги торгівлі кукурудзою становили 139 млн т, то нинішнього знизяться на 2,4%. На таку ситуацію впливатиме переорієнтація Бразилії з експортного на внутрішній ринок. У поточному сезоні Бразилія прогнозує реалізувати на зовнішніх ринках 20 млн т кукурудзи, тоді як торік цей показник становив 30,5 млн т. Разом з тим, інші країни — провідні експортери кукурудзи збільшать пропозицію цього зерна на зовнішніх ринках. Так, прогноз з експорту кукурудзи, виробленої у США, становитиме 55 млн т, що на 11% більше минулорічного сезону. Відповідні обсяги продажу Аргентини досягнуть 25 млн що більше минулорічного на 22%.(рис.2)

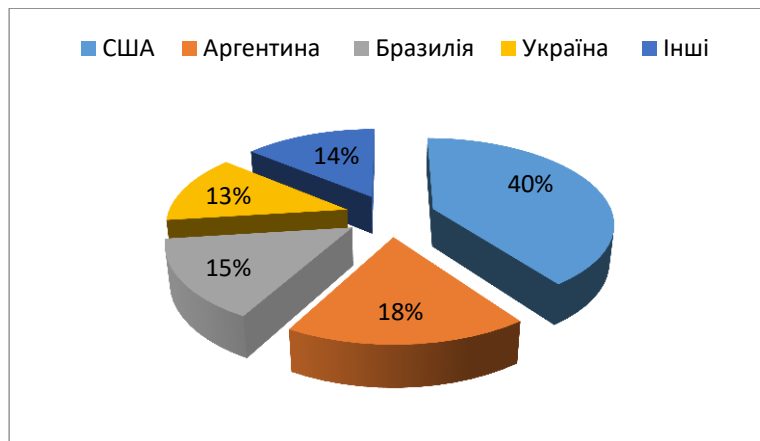

Рис.2. Структура світового експорту кукурудзи.

Попри те, що Україна в сезоні 2013–2014, 2014–2015 років мала більші обсяги зовнішніх продажів кукурудзи порівняно з Аргентиною й піднялася на 3 місце світового рейтингу експортерів, через зменшення урожаїв вимушена повернутися до четвертого місця цього переліку. У новому сезоні, за прогнозами USDA, експорт української кукурудзи становитиме 17 млн т, що на 3,9% більше минулорічного. Загалом збільшення виробництва кукурудзи, перевищення пропозиції зерна над попитом вплине на здешевлення цього виду зерна. Тож у новому зерновому сезоні не варто очікувати зростання цін на кукурудзу.[4] У 2016 році валове виробництво кукурудзи буде на позначці приблизно 26 млн. т, що перевищить урожайність кукурудзи минулого року на 18%. Для України кукурудза є експортною культурою, продовольче споживання цього зерна є мінімальним. (рис.3)

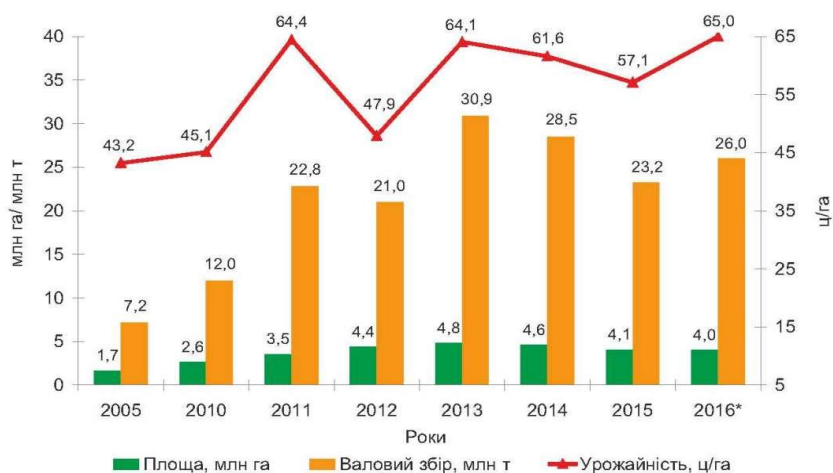

Рис. 3. Динаміка виробництва кукурудзи в Україні [5]

Тож більшість урожаю продаватиметься на зовнішніх ринках. У поточному маркетинговому році (вересень 2016 року-серпень 2017 року) прогнозується реалізувати на зовнішньому ринку до 17 млн т кукурудзи.

Отже, світовий ринок кукурудзи є дуже розвиненим.

Ринок кукурудзи є дуже перспективним для нашої країни, адже в нас з'явилося багато можливостей розширити цей ринок саме для нашої країни.

Список використаних джерел

4. Андрійчук В. Поїзд уже пішов? : Глобалізація й Україна: надії та страхи / Андрійчук В. // Політика і час. - 2002.-№8. - С.16-25.

5. Гайдуцький П.І. Глобалізація економічної рецесії та фінансової нестабільності / П.І. Гайдуцький, К.В. Паливода // Фінанси України. - 2008. - №1. - С.24-32.

6. Консолідація та глобалізація ринків продукції АПК України: оцінка та перспективи розвитку [Текст] / О. О. Єранкін // АгроСвіт. - 2008. - № 23. - С. 14-21.

УДК 377.331

EUROPEAN SOYBEAN MARKET: CURRENT SITUATION, TRENDS AND UKRAINIAN PROSPECTS FOR DEVELOPMENT

Polina N., Student
Kovtun Elena., Dr. Assoc. Professor

For more than 55 years Europe has a stable growth of meat production, that is around 45 million tons per year. At the same time, it is correlated with the quantity of soybeans imported, which stayed around 40 million tones in year 2015, including 35 million of soybean cake. Self-sufficiency is about only 15%, that shows a high dependency on import.

Today for Europe it is crucial to reduce this dependency over the next few years, as the main exporters (Brazil and USA) and main importers (China) may cause changes on soybean market anytime.

Geographically, European soybean production expanded in years of 2012-2015: +139% tones and +83% hectares, mainly from Italy, France, Romania, Serbia and Hungary. Ukraine also has a considerable influence on European soybean market. Main drivers behind the expansion were: profitability of soybean comparing

to maize, CAP reform (crop diversification + coupled payments for protein crops in EU) and improved market conditions for locally produced GMO-free soybean.

European food consumption is making a big influence on market of soybeans, as bringing up new unwritten standards, such as:

1. Regionality. Food production must be produced in European region.
2. Safely, strictly and independently inspected to guarantee no genetically modification (growth of demand in 2-3 years is 8-9 million ton).
3. EU requirements on pesticide residues and no use of glyphosate or diquat for desiccation.
4. Social performance due to social and labor rights.
5. Land use regulations prevent destruction of natural habitats.

Also, an organic production started trending among consumers, as it became more popular not only within the families with high purchasing power. The demand for organics has a much faster development comparing to organic supply. So, as more European organic sectors would like to replace organic soybean from China and India with one of European origin, Ukraine is seen as #1 soybean producer in Europe as a potential new supplier of organic soybeans.

For Ukraine, that is capable to achieve all consumer trends, the whole situation on European soybean market is a great perspective for development, as it could be the main direction of export activity.

So, by analyzing the situation, we can say that for Ukrainian producers the main goals to achieve would be:

1. Producing non-GMO soybeans, by raising quality control of production and government-control. Now in Ukraine it is forbidden by law to use proceed from GMO products, but the usage is found and not controlled.
2. Starting to process soybeans to soybean cake, as it's the main product of export and has a bonus of approximately 120-140 euro per ton. That will stimulate production of an added value product, leading to creation of additional jobs and growth of economy.

References

1. Donau Soja Market Report
www.donausoja.org/fileadmin/user_upload/Press/Newsletter/Newsletter_2-2015/Danube_Soya_Market_report_May_2015.pdf
2. Database of Food and Agriculture Organization of the United Nations:
www.fao.org/faostat

УДК 631.115.11:338.432(477)

РОЛЬ ДОМОГОСПОДАРСТВА В РЕФОРМІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Гайдученко Т.М., студентка ОС «Бакалавр»

Гаврилюк В.П., к.е.н., доцент

Економіка України перебуває у досить складному становищі. У агропромисловому комплексі, який займає в економіці країни важливе місце, наявні певні проблеми. Насамперед, це недостатнє фінансове забезпечення. Крім того, проблему становлять відмова від тваринництва, масштабне поширення монокультури. Відбуваються процеси виснаження ґрунтів. На ринку відчувається нестача якісних вітчизняних продуктів харчування. Домогосподарства – важлива складова АПК. На даний час рівень життя членів домогосподарств значно знизився, багато домогосподарств знаходяться на межі розорення. Крім того, багато людей у селах є безробітними, тому що після розпаду колишніх колективних сільськогосподарських підприємств не можуть знайти собі роботу. Досить поширеною є неформальна зайнятість. Тому потрібно впровадити ряд реформ, які зможуть покращити життя людей, стан домогосподарств, агропромислового комплексу та економіки України в цілому.

Життєдіяльність домогосподарств досліджували А. Сміт, К. Маркс, Ф. Енгельс, Ф. Модильяні. Не залишили поза своєю увагою домогосподарства та їх роль у економіці країни Дж. М. Кейнс, І. Фішер, Г. Беккер, Я. Мінсер, К. Ланкастер. Вагомий внесок у питанні вивчення домогосподарств належить Т. Веблену, Дж. Коммонсу, Дж. Гелбрейту, Р. Познеру, У. Мітчеллу, А. Дж. Тойнбі. Особливу увагу проблемам домогосподарств та їх ролі в економіці

України приділяють такі науковці, як К. Ю. Омельченко, І. Ф. Гнибіденко.

Останнім часом у економіці України спостерігаються процеси гальмування економічного зростання. Збільшилося дохідно-майнове розшарування суспільства. Надалі зростає безробіття і падає рівень життя населення. Посилюються інфляційні процеси [3].

Досить поширеною стала неформальна зайнятість. Більшість науковців схиляються до думки, що неформальна зайнятість – це дозволена законодавством трудова діяльність, яка не обраховується статистикою, а отримані при цьому доходи не декларуються і не оподатковуються. Ця проблема була і залишається у центрі уваги науковців, а також таких міжнародних організацій, як ООН, МОП та інших. З огляду на значне поширення такої діяльності, прийнято виділяти окрему сферу економіки, яка дістала назву «неформальний сектор економіки» [4].

Для поліпшення нинішнього складного стану в економіці країни необхідно поліпшити стан агропромислового комплексу, так як саме АПК – один з найважливіших секторів економіки України. Базовим суб'єктом економічних відносин є домашнє господарство, яке є невід'ємною складовою АПК [5].

Впродовж усього розвитку політичної економії представники різних шкіл приділяли увагу вивченню домогосподарств. Адам Сміт, творець класичної школи політекономії, у своїй праці «Дослідження про природу і причини багатства народів» зорієнтував економічні дослідження у сторону домогосподарств. Представники марксизму (К. Маркс, Ф. Енгельд) займалися аналізом особливостей домогосподарювання в капіталістичній економіці. Проте, вони не приділяли уваги окремому домогосподарству. Дж. М. Кейнс, І. Фішер розглядали домогосподарство як постачальника економічних ресурсів і основного споживача товарів і послуг. Ф. Модильяні розглядав домогосподарства через планування своєї поведінки щодо споживання та заощадження на тривалі періоди [1].

Представники неокласичної школи Г. Беккер, Я. Мінсер, К. Ланкастер у 60-х роках минулого століття створили «нову економіку домогосподарств», у якій керувались теорією раціонального вибору. Вони розглядають домогосподарство як активного виробника різних споживчих благ. Неокласики вважають, що в умовах ринкової економіки домогосподарства діють раціонально. Разом з тим, неокласики не враховують відносини всередині домогосподарств, мету їх створення [1].

Варто розглядати домогосподарства з позицій інституціональної теорії, так як великий вплив на розвиток економіки України, як зазначає багато науковців, спричиняють різні інституційні чинники [2]. Інституціоналізм – один з напрямів сучасної економічної думки. Інституціоналісти (Т. Веблен, У. Мітчелл, А. Дж. Тойнбі, Дж. Коммонс, Дж. Гелбрейт) приділяють чимало уваги внутрішній структурі домогосподарств, мотивам утворення, цілям діяльності. Вони стверджують, що домогосподарства не можуть діяти як «раціональні оптимізатори» і керуються такими принципами поведінки, як звички, традиції та інше [6]. Інституціональна теорія сприймає домогосподарство як споживача і виробника споживчих благ та як соціально значущий інститут, що є часткою цілої соціальної структури.

Домашнє господарство – це окрема господарююча одиниця, що складається з однієї особи або групи осіб, об'єднаних місцем проживання та спільним бюджетом. Воно є власником і постачальником ресурсів в економіку та одержує натомість кошти для придбання необхідних благ з метою забезпечення своєї життєдіяльності. Домашнє господарство виконує певні функції, головними з яких є споживча, заощаджувальна, виробнича, відтворювальна. Саме в домашньому господарстві виникають первинні економічні потреби, формуються первинні економічні інтереси, які стимулюють розвиток суспільного виробництва [1].

Раніше домогосподарство, як економічний суб'єкт, було замкнутим. Практично все, що вироблялось домогосподарством, ним же і споживалось.

Домогосподарство не мало залишків продукції для продажу. Такі домогосподарства є й тепер, особливо в селах. Але в даний час, коли посилилась економічна криза, суттєво змінились і економічні функції домогосподарства. Аби вижити люди почали шукати порятунку власними силами. Завдяки ефективному кооперуванню та від безвиході багато домогосподарств взяли орієнтир на товарне, а не натуральне виробництво. Наведу приклад зі свого села Парипси Попільнянського району Житомирської області. Після розпаювання землі та майна колективного сільськогосподарського підприємства та його розпаду значна кількість членів КСП забрала земельні та майнові паї та на цій базі створила домогосподарства, які займаються товарним виробництвом. Двадцять чотири домогосподарства, які мають по десять-двадцять гектарів землі, займаються вирощуванням та реалізацією зернових та технічних культур. Два домогосподарства мають теплиці, де вирощують ранні овочі. Одне домогосподарство має пилораму. Два домогосподарства виробляють і продають бетонні вироби. Одне домогосподарство займається виробництвом та реалізацією столярних виробів, а ще одне – вирощуванням та реалізацією свиней. Це самостійні агенти ринку, які діють на свій страх і ризик, під особисту відповідальність за результати діяльності.

Кожне домогосподарство має власний бюджет доходів та витрат і є автономною самодостатньою економічною ланкою [1]. Воно забезпечує своїх членів всім необхідним та розраховує лише на власні ресурси. Істотне підвищення плати за комунально-побутові послуги, а також інфляція, яка за останні роки сягнула майже 300%, довели до зубожіння більшість домогосподарств на селі [5]. Це пов'язано ще й із тим, що ціни на продукцію, що виробляється домогосподарствами, майже не зросли. Субсидії та соціальні допомоги різного призначення не вирішують повністю цієї проблеми, тим більше, що самі по собі є певною проблемою для економіки країни.

Через зубожіння домогосподарств досить поширеною є їх неформальна

економічна діяльність. Найбільш поширеною неформальною зайнятістю на селі є молочне скотарство, свинарство, картоплярство та овочівництво.

Вирішити проблему неформальної зайнятості домогосподарств можна лише за допомогою державного регулювання. Потрібно комплексно розвивати українське село, формувати належні умови функціонування підприємств, створювати високоефективні робочі місця. З цією метою необхідно запровадити більш прогресивні форми високотоварного виробництва.

З метою формування належних умов для функціонування домогосподарств, економічний потенціал яких є важливим компонентом економічного потенціалу України, необхідно впровадити ряд реформ, а саме:

1. Законодавчо врегулювати діяльність домогосподарств, які мають в своєму володінні більше двох гектарів землі, та які повинні зареєструватись як фермерські господарства. Для них держава повинна створити режим найбільшого сприяння. Слід запровадити комплекс важелів, у тому числі щодо підтримки цін на сільськогосподарську продукцію, дотацій та субсидій, пільгового кредитування та оподаткування доходів.

Дана реформа сприятиме зростанню доходів домогосподарств, що, безперечно, сприятиме зростанню споживчого попиту і пожвавленню економічної кон'юнктури. Завдяки цій реформі зменшиться частка неформально зайнятого населення, що також позитивно вплине на економіку країни.

2. Спрямувати заходи державного регулювання аграрного сектору на відновлення багатогалузевого сільськогосподарського виробництва, відродження його трудомістких галузей, формування сегменту органічного сільського господарства.

Реформа допоможе збільшити у сільському господарстві частку тваринництва, допоможе подолати проблему вирощування монокультури (сої, кукурудзи, соняшнику), а, отже, це покращить і якість землі, яку виснажує вирощування даних культур. Все це, безперечно, буде на користь домогосподарств і агропромислового комплексу, а, отже, і економіки в цілому.

3. Створити сприятливі економічні і законодавчі умови для експорту сільськогосподарської продукції.

Це дасть змогу підвищити ціни на якісну сільськогосподарську продукцію, сприятиме розвитку і позитивному росту домогосподарств. Дана реформа сприятиме також зміцненню економіки України за рахунок покращення добробуту домогосподарств і за рахунок залучення у країну додаткових інвестицій.

4. Спрямувати частину державних капіталовкладень на заходи щодо підвищення родючості ґрунтів, збереження сільськогосподарських земель.

Ці заходи допоможуть підвищити врожайність сільськогосподарських культур, що позитивно позначиться на доходах домогосподарств, сприятиме розвитку АПК. Дана реформа також допоможе зберегти родючі чорноземи України для ефективного господарювання на них майбутніх поколінь.

5. Створити на рівні району консультативні центри на безоплатній основі із спеціалістів, серед яких були б агрономи, інженери, бухгалтери, юристи.

Серед членів домогосподарств не завжди є кваліфіковані фахівці, тому виникають проблеми при вирощуванні сільськогосподарських культур, при побудові різних приміщень, необхідних для зберігання продукції та ін. Іноді необхідна юридична консультація. Наявність спеціалістів, до яких можна, за потреби, звернутися за консультацією, значно підвищить ефективну діяльність домогосподарств.

Економіка домогосподарства тісно пов'язана з економікою держави. Потрібно всіляко сприяти зростанню доходів домогосподарств у сільській місцевості, так як такі домогосподарства – важлива складова АПК країни. Їх розвиток сприятиме розвитку агропромислового комплексу, відповідатиме цілям держави. Запропоновані реформи значно сприятимуть розвитку і підвищенню добробуту діючих домогосподарств, а також створенню нових, що дозволить вирішити проблему зайнятості сільського населення і суттєво зменшити частку неформально зайнятого населення. Все це разом значно

сприятиме зростанню економіки України.

Список використаних джерел

1. Домогосподарства як суб'єкти ринкової економіки / Політекономія: підручник / За заг. ред. Ніколенка Ю.В. – Київ : центр учбової літератури, 2009. – с.185-201.
2. Гаврилюк В.П. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ, «ЗЕЛЕНА» ЕКОНОМІКА – СТАЛИЙ РОЗВИТОК. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3994>
3. Геєць В.М. Економіка України 2016 року. Режим доступу: https://www.business.ua/politics/ekonom_ka_ukra_ni_2016_roku-282704/
4. Гнибіденко І.Ф. Трансформація ринку праці на селі і перспективи оптимізації неформальної зайнятості сільського населення / І.Ф. Гнибіденко, А.Д. Руснак // Економіка України. – 2014. – №4. – с.83-93.
5. Омельченко К.Ю. Роль селянського (фермерського) господарства в забезпеченні ефективної економічної діяльності аграрного сектору. / К.Ю. Омельченко // Економіка України. – 2015. – №10. – с.79-82.
6. Інституціоналізм і неоінституціоналізм. Режим доступу: http://pidruchniki.com/ekonomika/institutsionalizm_neoinstitutsionalizm.

Наукове видання

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**"ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ
ВИКЛИКІВ"**

24 квітня 2017 р.